

N Utbildning, kultur och idrott

Utbildning

N 1 Grundskolelag för landskapet Åland 2.3.1995/18

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Uppbyggnad

Grundskolan är en nioårig skola som omfattar ett lågstadium med sex årskurser och ett högstadium med tre årskurser.

Grundskolan kan omfatta specialklasser som kan sammanföras till en specialskola.

2 §. Målsättning

Grundskolan skall ge en allmänbildande grundutbildning.

Den skall i sin undervisning och övriga verksamhet ge alla elever möjlighet att inhämta och utveckla sådana kunskaper och färdigheter som behövs för en harmonisk och allsidig personlighetsutveckling. I samarbete med hemmen skall grundskolan stöda elevernas utveckling till kreativa och ansvarsställande människor och samhällsmedlemmar, som har ett sunt självförtroende.

Undervisningen skall ge eleverna insikter i och förståelse för den åländska självstyrelsen, demilitariseringen och kulturen. Verksamheten skall främja demokratiska värderingar, internationell förståelse, jämställdhet mellan könen och fredsvilja. Den skall utformas i enlighet med principerna om människors lika värde. Verksamheten i grundskolan skall bygga på ekologiska grundprinciper och präglas av respekt för och hänsyn till miljön.

3 §. Huvudmannaskap och allmän ledning

Kommunen är huvudman för grundskolan.

Kommunen skall ordna grundskoleundervisning för de läropliktiga barn som bor i kommunen. Denna uppgift kan kommunen sköta i samarbete med andra kommuner eller genom att utnyttja andra skolor än de kommunala.

Landskapsstyrelsen handhar den allmänna tillsynen och utvecklingen av grundskolan samt övervakar verkställigheten av denna lag.

4 §. Skoldistrikt

Kommunen skall vid behov delas upp i olika skoldistrikt så att det i varje distrikt finns endast en skola.

Ett skoldistrikt kan vara gemensamt för två eller flera kommuner.

5 §. Gemensamma skolor

Två eller flera kommuner kan ha en gemensam grundskola. En gemensam skola förvaltas av den kommun skolan är belägen i eller av ett kommunalförbund.

Landskapsstyrelsen kan av särskilda skäl ålägga två eller flera kommuner att samarbeta för att upprätthålla en gemensam grundskola.

2 kap. Förvaltning

6 §. Kommunallagen

Om förvaltningen av grundskolan gäller vad som bestäms i eller med stöd av [kommunallagen för landskapet Åland (5/1988)], om undantag inte görs i denna lag eller den förordning som givits med stöd av den.
Se D 1.

7 §. Skolnämnd

Förvaltningen och övervakningen av verksamheten i grundskolan skall handhas av en skolnämnd. Skolnämnden skall följa grundskolans undervisning och övriga verksamhet samt verka för dess utveckling. Skolnämnden kan av kommunen även tilldelas andra uppgifter.

Om en grundskola förvaltas av ett kommunalförbund skall förbundets styrelse fungera som skolnämnd och iaktta vad som bestäms om skolnämnder. Förbundets styrelse kan förvalta och övervaka medlemskommunernas skolväsen helt eller delvis.

Då en gemensam skola förvaltas av en kommun kan representanter för övriga samarbetande kommuner delta i kommunens skolnämnds sammanträden. Representanterna har yttranderätt men inte rösträtt vid sammanträdena.

8 §. Skoldirektör

I kommunen kan finnas en skoldirektör med uppgift att biträda skolnämnden. Skoldirektörens uppgifter kan även handhas av annan tjänsteman i ledande ställning i kommunen.

Tjänsten som skoldirektör kan vara gemensam för flera kommuner eller för ett kommunalförbund och en eller flera kommuner.

9 §. Skolstadga

Kommunfullmäktige skall anta en skolstadga för grundskolan. Skolstadgan skall innehålla de allmänna grunderna för grundskolans verksamhet.

10 §. Delegering

I skolestadgan kan bestämmas att en uppgift som, enligt denna lag eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av den, ankommer på skolnämnden eller en viss tjänsteman skall handhas av en annan kommunal nämnd eller tjänsteman.

Vad som bestäms i 1 mom. gäller dock inte

- 1) godkännande av arbetsplan,
- 2) avstängning av en elev,
- 3) intagning eller överflyttning av en elev till specialundervisning utan vårdnads-havarens samtycke,
- 4) uppsägning av eller disciplinära åtgärder mot en tjänsteman eller timlärare eller
- 5) besättande av en ordinarie rektors- eller lärartjänst.

11 §. Rektor eller föreståndare

Varje grundskola skall ledas av en rektor eller föreståndare.

Vid en grundskola kan finnas en vice rektor.

Rektorn eller föreståndaren skall leda och utveckla undervisningen och den övriga verksamheten i grundskolan.

12 §. Lärarkollegium

En grundskolas lärarkollegium består av skolans rektor eller föreståndare, lärare och timlärare.

Lärarkollegiet skall planera, främja och utveckla skolarbetet och verka för en god arbetsmiljö.

13 §. Elevråd

På grundskolans högstadium skall finnas ett elevråd vars uppgift är att planera elevernas gemensamma aktiviteter och främja skolarbetet. I frågor som i hög grad berör eleverna bör skolnämnden om möjligt inhämta elevrådets yttrande.

3 kap. Arbetstid och undervisning**14 §. Läsår**

Grundskolans läsår börjar den 1 augusti och slutar den 31 juli.

15 §. Elevernas skolarbete

Elevernas skolarbete skall omfatta minst 188 arbetsdagar vars läsår. Av särskilda skäl kan landskapsstyrelsen besluta att antalet arbetsdagar skall vara färre än 188. Arbetsåret börjar i augusti och slutar senast den 8 juni. (18/1998)

Om självständighetsdagen, trettondagen eller första maj infaller på annan vardag än lördag skall dessa dagar frånräknas arbetsdagarna.

16 §. Undervisningen i grundskolan

Undervisningen i grundskolan bedrivs i form av allmänundervisning, specialundervisning, stödundervisning, elevhandledning och verksamhet utanför skolan. Undervisningen är offentlig.

17 §. Undervisningsspråk

Undervisningsspråket i grundskolan är svenska.

Vid språkundervisning kan respektive språk användas som undervisningsspråk. Vid tillfällig undervis-

ning kring visst tema kan undervisningsspråk som anknuter till temat användas.

Vid viss inriktning av undervisningen får med landskapsstyrelsens medgivande även något annat språk än elevens modersmål användas som undervisningsspråk, om detta är förenligt med målen för grundskolan.

Elever med annat modersmål än svenska skall om möjligt erhålla tillfällig stödundervisning på sitt modersmål.

För hörselskadade elever kan teckenspråk användas i undervisningen.

18 §. Läroämnen

I grundskolan ges undervisning i läroämnen och ämnesshelheter som dels är gemensamma för alla elever, dels valfria för den enskilda eleven. Läroämnena, ämnes-helheterna och undervisningen skall vara förenliga med målen för grundskolan.

De gemensamma läroämnena och ämnesshelheterna är svenska, engelska, matematik, naturkunskap, samhällskunskap samt konst- och färdighetsämnen.

De valfria läroämnena skall omfatta åtminstone ett av ämnena finska, tyska eller franska.

Undervisning i livsåskådningskunskap skall ordnas då en elev med stöd av religionsfrihetslagen (FFS 267/1922) befriats från undervisningen i religionskunskap och vårdnadshavaren inte ordnar annan undervisning för eleven.

Inom specialundervisningen kan skolnämnden medge undantag från bestämmelserna i 1-3 mom.

Eleven beslutar tillsammans med vårdnadshavaren om vilka valfria ämnen eleven skall delta i. Efter att ha hört vårdnadshavaren och eleven kan skolan göra de ändringar i valen som ett ändamålsenligt ordnande av undervisningen kräver, dock så att ändringar i valet av främmande språk inte kan göras.

Se Om 401 FL II.

19 §. Läroplan

Landskapsstyrelsen skall göra upp en läroplan för grundskolan.

I läroplanen skall målsättning och innehåll fastställas för undervisningen och den övriga verksamheten i grundskolan.

20 §. Arbetsplan

Varje skola skall varje läsår göra upp en arbetsplan som baserar sig på läroplanen.

Arbetsplanen skall godkännas av skolnämnden och tillställas landskapsstyrelsen för kännedom.

I arbetsplanen skall finnas närmare bestämmelser om skolans verksamhet under läsåret.

4 kap. Läroplikt och rätt till skolgång**21 §. Läroplikt**

Varje barn med hemort i landskapet är läropliktigt.

Läroplikten innebär en skyldighet för barnet att genomgå grundskolan eller inhämta motsvarande undervisning i en annan skola eller i sitt hem.

Läroplikten inträder det år barnet fyller sju år. Ett barn som på grund av handikapp inte kan få undervisning i den nioåriga grundskolan blir läropliktigt det år då det fyller sex år. Skolnämnden kan av särskilda skäl ge ett barn rätt att inleda sin skolgång ett år senare än det år då läroplikten inträder.

Läroplikten upphör då eleven uppfyllt sin skyldighet enligt 2 mom., men senast efter tio år och för ett handikappat barn som avses i 2 mom. efter elva år.

22 §. Rätt till skolgång

Varje läropliktigt barn skall erbjudas möjlighet att uppfylla sin läroplikt i grundskolan eller i en motsvarande skola för syn- och hörselskadade barn.

Rätten till skolgång inträder då barnet blir läropliktigt. Skolnämnden kan på ansökan av vårdnadshavaren bevilja ett barn rätt att inleda sin skolgång det år barnet fyller sex år.

Rätten till skolgång fortgår tills eleven har genomgått grundskolan, men längst till den 31 juli det år eleven fyller 18 år.

23 §. Prövning av och intyg över fullgjord läroplikt

Om en elev fullgör sin läroplikt hemma skall elevens framsteg prövas av skolnämnden i slutet av varje termin.

Om rätt för folkhögskola och medborgarinstitut att utge betyg över genomgång av grundskolans lärokurser eller en del av dem bestäms i förordning.

24 §. Ort för skolgången

En elev har rätt att gå i den grundskola till vars distrikt eleven hör.

Utän hinder av 1 mom. kan skolnämnden

1) på ansökan av vårdnadshavaren bevilja en elev rätt att gå i skola i ett annat skoldistrikt i hemkommunen eller i en annan kommun,

2) av särskild orsak bestämma att en elev temporärt under ett eller flera läsår skall gå i någon annan av kommunens grundskolor än i den till vars distrikt eleven hör,

3) bestämma att en viss del av undervisningen i en skola ordnas i en skola i ett annat skoldistrikt i hemkommunen eller i en annan kommun samt

4) bestämma att en elev skall gå i en skola i en annan kommun.

25 §. Elevernas skyldigheter vid skolgången

Eleverna skall utföra sina uppgifter samvetsgrant, uppträda hänsynsfullt, följa skolans ordningsregler samt hantera skolans egendom med respekt.

Om en elev inte iakttar vad som bestäms i 1 mom. kan skolan vidta disciplinära åtgärder.

26 §. Ledighet från skolgången

Om elevs ledighet från skolgången bestäms i skolstadgan.

27 §. Avstängning från skolgången

En elev som uppenbart stör undervisningen och som inte låter rätta sig av de disciplinära åtgärder som av-

ses i 25 § 2 mom. kan av skolnämnden avstängas från skolgången under högst tre månader.

En elev som uppträder uppenbart hotfullt och som inte omedelbart låter rätta sig av en varning från rektor eller föreståndare kan av denne, efter samråd med lärarkollegiet, avstängas från skolgången under högst en vecka.

För en elev som avstängts med stöd av denna paragraf skall kommunen vidta lämpliga åtgärder som är ägnade att stöda eleven och ge eleven möjlighet att uppfylla sin läroplikt.

5 kap. Studiesociala förmåner

28 §. Avgifter för skolgången

Verksamheten i grundskolan är avgiftsfri för eleverna. Eleverna skall utan kostnad ha tillgång till läromedel, skoltillbehör och arbetsmaterial som behövs för en tidsenlig undervisning.

29 §. Skolmåltider

Eleverna skall under varje arbetsdag erhålla en skolmåltid som är näringsmässigt väl sammansatt och tillräcklig.

Skolmåltiden är avgiftsfri för eleverna.

30 §. Skolskjuts

Skolnämnden skall ordna skolskjuts eller ledsagning för

1) elever i årskurserna ett till tre för vilka skolvägen är mer än tre kilometer och elever i årskurserna fyra till nio för vilka skolvägen är mer än fem kilometer och

2) elever vars skolväg är alltför ansträngande eller farlig med beaktande av elevens ålder eller andra omständigheter.

Skolskjutsen eller ledsagningen är avgiftsfri för eleverna.

Då en elev tas in i en skola på sätt som avses i 24 § 2 mom. 1 punkten är kommunen inte skyldig att ordna eller bekosta skolskjuts eller ledsagning för eleven.

Om skolskjuts inte kan ordnas på ett ändamålsenligt sätt skall skolnämnden, efter att ha hört vårdnadshavaren, ordna fri inkvartering för eleven.

31 §. Vård vid olycksfall

En elev som råkat ut för olycksfall i skolverksamheten eller under skolvägen har rätt till avgiftsfri vård.

Om skolhälsovård bestäms särskilt.

6 kap. Tjänster och tjänstemän

32 §. Allmänt

På tjänsterna och tjänstemännen vid grundskolan tillämpas kommunallagen och vad som bestäms med stöd av den, om inte annat framgår av denna lag eller den förordning som givits med stöd av den.

33 §. Tjänster

I grundskolan kan finnas tjänst som rektor eller föreståndare och tjänster som lärare, skolkurator, skolpsykolog och elevassistent. Lärartjänster är tjänster som lektor, klasslärare, specialklasslärare och speciallärare.

Lärartjänsterna skall inrättas i den mån skolans elevantal och timantalen i läroämnena förutsätter detta. Tjänsterna tillsätts av skolnämnden.

Två eller flera grundskolor kan ha gemensamma tjänster.

Vid en grundskola kan i enlighet med vad kommunerna och landskapet överens-kommer inrättas lärartjänster vars innehavare är skyldiga att fullgöra en del av sin undervisningsskyldighet i en eller flera av landskapets skolor.

34 §. *Timlärare*

Timlärare kan anställas för de timmar för vilka det inte är ändamålsenligt att inrätta lärartjänster. Timlärare är tillfälliga tjänstemän.

Timlärare anställs av skolnämnden.

35 §. *Språkkunskaper*

Ordinarie tjänstemän vid grundskolan skall behärska svenska fullständigt.

Tillfälliga tjänstemän skall kunna använda svenska språket i tal och skrift.

Utän hinder av 1 och 2 mom. skall tjänstemän som handhar undervisning som avses i 17 § 3 och 4 mom. kunna förstå svenska språket.

36 §. *Behörighetsvillkor*

Om behörighetsvillkoren för tjänstemännen vid grundskolan bestäms i förordning.

Landskapsstyrelsen kan av särskilda skäl bevilja dispens från behörighetsvillkoren.

Till en tjänst skall den utnämns som är skickligast och lämpligast av dem som uppfyller behörighetsvillkoren.

37 §. *Anställningsvillkor*

En rektor eller föreståndare skall utses på viss tid.

En lärare kan anställas på provotid under högst ett år.

En timlärare skall anställas på viss tid eller tillsvidare.

38 §. *Tjänstemännens allmänna skyldigheter*

Tjänstemännen skall fullgöra de uppgifter som ålagts dem i eller med stöd av denna lag och delta i utvecklandet av skolans verksamhet. Tjänstemännen skall i all verksamhet sträva efter att i samarbete med eleverna, deras vårdnadshavare och skolans personal nå de mål som uppställts för grundskolan.

39 §. *Tystnadsplikt*

Den som är anställd hos kommunen eller medlem av ett kommunalt organ får inte för utomstående tala om vad han vid skötseln av uppgifter som rör skolväsendet har fått veta om personliga eller ekonomiska omständigheter som rör en elev eller någon som är anställd hos kommunen eller medlemmar av en sådan persons familj, utan samtycke av den berörda personen eller hans vårdnadshavare.

Personal inom skolhälsovården eller annan elevvård samt tjänstemän vid kommunens grundskolor får utan hinder av 1 mom. och vad som i övrigt bestäms om tystnadsplikt lämna uppgifter, som är nödvändiga för

att en elevs skolgång skall kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt, till varandra samt till organ inom kommunens eller landskapets förvaltning.

40 §. *Pensioner*

Den som innehar en rektors- eller lärartjänst eller är timplärare vid grundskolan har rätt till ålders-, invalid-, arbetslöshets- och deltidspension samt andra förmåner av landskapets medel i tillämpliga delar enligt de bestämmelser som gäller personer i tjänsteförhållande eller arbetsavtalsförhållande till landskapet. Den pensionsgrundande lönen bestäms utgående från det kommunala tjänstekollektivavtalet. (65/1998)

Då en tjänsteman som avses i 1 mom. avlidit, betalas efter honom familjepension av landskapets medel i tillämpliga delar enligt de bestämmelser som gäller personer som stått i tjänsteförhållande eller arbetsavtalsförhållande till landskapet.

7 kap. *Ersättande skolor*

41 §. *Allmänt*

Landskapsstyrelsen kan bevilja enskilda personer samt registrerade sammanslutningar och stiftelser tillstånd att inrätta skolor som ersätter grundskolan, ersättande skolor, om undervisningen i skolan grundar sig på ett internationellt känt pedagogiskt system eller har en särskild inriktning.

42 §. *Läroplan*

Landskapsstyrelsen kan ge huvudmannen för en ersättande skola rätt att följa en läroplan som avviker från grundskolans läroplan. Läroplanen skall göras upp av skolans direktion och godkännas av landskapsstyrelsen.

En genomgång av lärokurserna i en ersättande skola som följer en egen läroplan motsvarar en genomgång av motsvarande lärokurser i grundskolan.

43 §. *Tillämpning av bestämmelserna om grundskolan*

Vad som bestäms i 1-2 §§, 14-15 §§, 16 § 2 mom., 17 §, 19 § 2 mom., 20-21 §§, 28-31 §§, 33 § 2 mom., 38-39 §§ och 47-54 §§ i denna lag gäller i tillämpliga delar ersättande skolor.

Utän hinder av bestämmelserna i 1 mom. får en ersättande skola vars verksamhet finansieras av huvudmannen för skolan uppbära skäliga avgifter av eleverna.

44 §. *Förvaltning*

Övervakningen och förvaltningen av verksamheten i en ersättande skola skall handhas av en direktion som tillsätts av huvudmannen för skolan.

45 §. *Reglemente*

Direktionen skall anta ett reglemente för skolan. Reglementet skall innehålla bestämmelser om de allmänna grunderna för skolans verksamhet.

46 §. *Intagning av elever*

Skolnämnden i en ersättande skolas förläggingskommun fastställer, på förslag av den ersättande skolans direktion, grunderna för intagning av elever till skolan.

Beslut om intagning fattas av den ersättande skolans direktion.

8 kap. Finansiering

47 §. Landskapsandel

Kommunerna får landskapsandel för driftskostnader och anläggningskostnader för grundskolan och ersättande skolor enligt bestämmelserna i landskapslagen om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten (72/1993).

48 §. Hemkommunernas kostnadsansvar

Om en elev går i en gemensam grundskola, i en grundskola i en annan kommun än hemkommunen eller i en ersättande skola vars verksamhet finansieras av kommunen, skall elevens hemkommun delta i skolans driftskostnader enligt de faktiska kostnaderna, om kommunerna inte kommit överens om någon annan grund för fördelningen av kostnaderna. (28/1998)

Etableringen av en gemensam skola finansieras så att bruttokostnaderna fördelas i förhållande till antalet läropliktiga från respektive deltagande kommun under det år kostnaderna avser, om kommunerna inte kommit överens om någon annan grund för fördelningen av kostnaderna.

Om en elev går i en ersättande skola vars verksamhet finansieras av huvudmannen för skolan, skall elevens hemkommun erlagga den enligt landskapslagen om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet per elev och åldersgrupp uträknade landskapsandelen till huvudmannen för den ersättande skolan. (28/1998)

Elevens hemkommun skall två gånger i året, den första gången i februari och den andra gången i oktober, betala de kostnader eller de landskapsandelar som avses i 1 och 3 mom. till grundskolans huvudman om inget annat avtalats. (28/1998)

När hemkommunens kostnadsansvar bestäms beaktas inte de kostnader som avses i 13 § landskapslagen om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet. Med elevens hemkommun avses den kommun, där eleven har sin hemkommun enligt lagen om hemkommun (FFS 201/1994) vid ingången av respektive termin. (28/1998)

Se Om 203 FL II.

49 §. Kostnader för ersättande skolor

De ersättande skolornas verksamhet skall enligt avtal mellan huvudmannen för den ersättande skolan och förläggningsskolan finansieras av förläggningsskolan eller av huvudmannen för den ersättande skolan.

9 kap. Ändringssökande

50 §. Beslut av kommunala myndigheter

Beslut som en kommunal myndighet fattat enligt denna lag eller den förordning som givits med stöd av den skall överklagas enligt bestämmelserna i kommunallagen.

Med avvikelser från 1 mom. skall ett beslut som gäller en elev och som anges i förordning överklagas hos landskapsstyrelsen enligt bestämmelserna i självstyrelselagen. Beslutet skall överklagas inom 14 dagar.

Ett beslut om avstängning av en elev skall överklagas hos landskapsstyrelsen.

Ett beslut om godkännande av en arbetsplan får inte överklagas.

51 §. (99/1995) Beslut av huvudmannen för en ersättande skola (18/1998)

Beslut som huvudmannen för en ersättande skola fattat enligt denna lag eller den förordning som givits med stöd av den skall överklagas hos Ålands förvaltningsdomstol. Ett beslut som gäller en elev skall överklagas inom 14 dagar.

Ett beslut om godkännande av en arbetsplan får inte överklagas.

52 §. Beslut av landskapsstyrelsen

Beslut som landskapsstyrelsen fattat enligt denna lag eller den förordning som givits med stöd av den skall överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen enligt bestämmelserna i självstyrelselagen.

Se A 1, 25 §.

10 kap. Särskilda bestämmelser

53 §. Placering av en grundskola

En grundskola skall verka i lämpliga utrymmen och ha en ändamålsenlig omgivning för skolans verksamhet och elevernas aktiviteter utomhus.

54 §. Förordning

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas genom landskapsförordning.

55 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 1995.

Genom denna lag upphävs grundskollagen för landskapet Åland (18/1988).

Åtgärder som verkställigheten av denna lag förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

56 §. Övergångsbestämmelser

Då denna lag träder i kraft blir samtliga inrättade tjänster som ämneslärare och studiehandledare tjänster som lektor.

Samtidigt blir de av landskapet inrättade tjänsterna som skolpsykolog kommunala tjänster i enlighet med vad landskapet och kommunerna närmare överenskommer.

N 2 Grundskoleförordning för landskapet Åland 31.10.1995/95

1 kap. Skoldistrikt

1 §. Distriktsindelning

Vid indelning av en kommun i skoldistrikt skall bebyggelsen, skolornas placering och kommunikationerna beaktas, så att elevernas skolresor blir så trygga och korta som möjligt.

Ett lågstadium och ett högstadium kan bilda ett gemensamt skoldistrikt.

Ett skoldistrikt för högstadiet kan bildas om varje årskurs kommer att omfatta minst 32 elever.

2 §. *Gemensam skola*

Skolan i ett skoldistrikt som enligt 4 § grundskolelagen är gemensamt för en eller flera kommuner är en gemensam skola.

2 kap. Förvaltning

3 §. *Skolstadga*

I skolstadgan skall finnas bestämmelser om

- 1) indelningen i skoldistrikt och skolornas placering,
- 2) intagningen av elever,
- 3) ordnandet av skolskjuts och inkvartering,
- 4) uppgifter för skolnämnden och de tjänstemän som är underställda nämnden,
- 5) de främmande språk som är valfria läroämnen för eleverna,
- 6) rutiner för elevernas val av valfria läroämnen samt
- 7) vilka frågor skolnämnden skall inhämta elevrådets yttrande över.

4 §. *Representanter i skolnämnden*

Då en gemensam skola förvaltas av en kommun skall det antal representanter de övriga samarbetande kommunerna har rätt att tillsätta i förläggningsskommunens skolnämnd, fastställas utgående från antalet elever från respektive kommun i den gemensamma skolan.

3 kap. Arbetstid och undervisning

5 §. *Läsårets arbete och arbetsplan*

Läsårets arbete skall planeras och skolans arbetsplan göras upp i god tid innan elevernas skolarbete börjar.

6 §. *Antal arbetsdagar, tidpunkt för arbetsårets början och slut samt lov dagar*

Skolnämnden skall varje läsår fastställa antalet arbetsdagar för eleverna samt tidpunkten för när elevernas arbetsår börjar och slutar och när elevernas lov dagar infaller.

Elevernas vårdnadshavare skall i god tid underrättas om de tidpunkterna som avses i 1 mom.

7 §. *Arbetsdag*

Med arbetsdag avses skoldagar av den längd som fastställs i arbetsordningen, arbetsårets första dag samt respektive termins sista dag.

Arbetsdagen består av lektioner som pågår 60 minuter, varav minst 45 minuter används till undervisning och minst tio minuter till rast. En lektion kan delas in avvikande från detta om det är ändamålsenligt med tanke på elevernas ålder och utvecklingsnivå, läroämnet eller det arbetssätt som tillämpas vid undervisningen.

Under varje arbetsdag skall hållas en måltidsrast som varar minst 30 minuter.

8 §. *Elevernas arbetsmängd*

Elevernas arbetsmängd får inte vara större än att de, med beaktande av arbetsdagens längd, skolvägen och hemuppgifterna, får tillräcklig tid för vila, rekreation och fritidsintressen.

Om elevernas arbetsmängd per dag och per vecka bestäms i läroplanen.

9 §. *Undervisningsgrupper*

Elever från olika årskurser kan undervisas tillsammans i en undervisningsgrupp om det med hänsyn till undervisningen är ändamålsenligt.

I en specialklass för handikappade elever, som avses i 21 § 3 mom. grundskolelagen, får det finnas högst åtta elever i en undervisningsgrupp. Då fråga är om gravt utvecklingsstörda får det finnas högst fem elever i en undervisningsgrupp.

4 kap. Läroplikt och rätt till skolgång

10 §. *Fastställande av hemort*

Ett barns hemort fastställs enligt lagen om hemort (FFS 201/1994).

11 §. *Inledande av skolgången det år barnet fyller sex respektive åtta år*

Om vårdnadshavaren vill att barnet skall inleda skolgången det år barnet fyller sex år eller åtta år, skall vårdnadshavaren visa att det finns skäl för detta. Vid behov skall vårdnadshavaren visa att barnet har undersökts psykologiskt eller medicinskt.

12 §. *Inledande av skolgången i annan än första årskursen*

Om en vårdnadshavare vill att barnet skall börja skolgången i en annan årskurs än den första, skall vårdnadshavaren genom intyg visa att barnet har tillräckliga kunskaper och färdigheter för årskursen.

Om vårdnadshavaren saknar intyg över barnets kunskaper och färdigheter skall dessa vid behov prövas av skolans föreståndare eller rektor.

13 §. *Fullgörande av läroplikten annanstans än i grundskolan*

Om ett barn fullgör sin läroplikt hemma eller i en annan skola än grundskolan, skall vårdnadshavaren underrätta skolnämnden om detta före läsårets början.

14 §. *Folkhögskolans och medborgarinstitutets rätt att utge betyg (54/1999)*

Ålands folkhögskola har rätt att utge betyg över genomgång, helt eller delvis, av grundskolans lärokurser, om den studerande innehar de kunskaper som fordras för betyg från grundskola. Ålands folkhögskolas behörighet att utge betyg skall framgå av betyget. (54/1999)

Medborgarinstitutet i Mariehamn har rätt att efter särskild examen utge betyg över genomgång, helt eller delvis, av grundskolans lärokurser. Medborgarinstitutets behörighet att utge betyg skall framgå av betyget.

15 §. Vårdnadshavarens ansvar för att barnet fullgör sin läroplikt

Vårdnadshavaren för ett läropliktigt barn skall se till att barnet fullgör sin läroplikt.

En vårdnadshavare för ett läropliktigt barn som inte fullgör sin läroplikt kan dömas till böter.

En arbetsgivare som hindrar ett läropliktigt barn att fullgöra sin läroplikt kan dömas till böter.

16 §. Ort för skolgången

Rätt enligt 24 § 1 mom. 1 p. grundskolelagen att gå i skola i ett annat skoldistrikt kan beviljas om detta inte medför väsentliga organisatoriska och ekonomiska konsekvenser för någon av skolorna och skolnämnden i den kommun där skolan eleven vill gå i, om detta inte är hemkommunen, gett sitt samtycke.

17 §. Disciplinära åtgärder mot en elev

Följande disciplinära åtgärder kan vidtas mot en elev:

1) läraren kan visa ut en elev ur klassen för högst den del som återstår av lektionen, om eleven stör undervisningen,

2) läraren eller skolans föreståndare eller rektor kan ge en elev kvarsittning under högst två timmar, om eleven uppför sig olämpligt, samt

3) skolans föreståndare eller rektor kan ge eleven en skriftlig varning, om eleven inte låter rätta sig av de åtgärder som avses i 1 och 2 p.

Innan disciplinära åtgärder som avses i 1 mom. 2 och 3 p. vidtas mot en elev skall skolans föreståndare eller rektor tillsammans med eleven och de lärare som berörs utrett orsaken till att eleven inte uppfyllt sina skyldigheter enligt 25 § 1 mom. grundskolelagen.

Skolan skall föra ett register över disciplinära åtgärder som vidtagits mot skolans elever.

18 §. Avstängning från skolgången

Innan en elev avstängs från skolgången skall elevens vårdnadshavare höras. Skolan skall föra ett register över avstängningar av skolans elever.

5 kap. Studiesociala förmåner**19 §. Skolskjuts**

En elevs skolskjuts är ordnad på ett ändamålsenligt sätt om den dagliga skolfärden, inklusive väntetider, tar högst tre timmar för en elev på lågstadiet eller i specialklass och högst fyra timmar för en elev på högstadiet.

20 §. Väntan i skolan

Om en elev på grund av skolarbetets organisering eller skolskjutsens ordnande måste tillbringa tid i skolan utanför lektionstid, skall eleven ha en möjlighet att sköta hemuppgifter eller bedriva andra studier under tillsyn.

21 §. Inkvartering för elever

Fri inkvartering för en elev omfattar avgiftsfri kost och logi samt skjuts mellan inkvarteringsstället och

hemmet den dag då arbetsåret börjar och slutar samt före och efter veckoslut och andra lov dagar.

En elev har inte rätt till fri inkvartering under jul- och sommarloven, inte heller utan tvingande skäl under annat lov eller vid avbrott i skolarbetet under minst två dagar.

6 kap. Tjänster och tjänstemän**22 §. Tjänster**

Undervisningen på lågstadiet skall i huvudsak skötas av klasslärare och undervisningen på högstadiet i huvudsak av lektorer. Specialundervisning skall i huvudsak skötas av av specialklasslärare och speciallärare.

23 §. Inrättande av rektorstjänst

En rektorstjänst kan inrättas vid en högstadieskola och en sådan lågstadieskola som varaktigt har minst åtta basgrupper samt vid en låg och högstadieskola som varaktigt har minst fyra basgrupper.

24 §. Utseende av vice rektor, föreståndare och vice föreståndare

I skolor där en rektorstjänst inrättas skall även en vice rektor utses.

I skolor där en rektorstjänst inte inrättats skall en föreståndare utses.

I skolor med minst två lärare skall en vice föreståndare utses.

Vice rektor, föreståndare och vice föreståndare skall utses bland skolans lärare.

Då en vice rektor, en föreståndare eller en vice föreståndare utses skall en lärare som är behörig för sin tjänst väljas framom en lärare som inte är behörig.

25 §. Klassföreståndare

På grundskolans högstadium skall det finnas klassföreståndare.

26 §. Skyldighet för lärare att sköta en annan lärares uppgifter

En lärare är skyldig att under högst tre arbetsdagar åt gången sköta även en annan lärares uppgifter när denne till följd av ett oförutsett hinder inte kan sköta sina uppgifter och en vikarie inte kan fås.

7 kap. Behörighetsvillkor för tjänstemän och timlärare**27 §. Språkkunskaper**

En tjänstemans språkkunskaper bedöms i enlighet med förordningen om ådagaläggande av kunskap i svenska och finska språken (FFS 442/1987).

28 §. Skoldirektör

Behörig för en tjänst som skoldirektör är den som har en för uppgiften lämplig högre högskoleexamen eller är behörig som lärare i grundskolan och som avlagt examen i undervisningsförvaltning eller mellersta vitsordet i skolförvaltning.

29 §. Rektor, lärare och timlärare

Behörig för en tjänst som rektor, lärare eller timlärare är den som uppfyller de behörighetsvillkor som enligt rikslag ställs för motsvarande tjänst eller befattning.

30 §. Lektor, specialklasslärare och speciallärare

Behörig för en tjänst som lektor, specialklasslärare eller speciallärare är den som uppfyller de behörighetsvillkor som enligt rikslag ställs för motsvarande tjänst eller befattning samt den som beviljats ett behörighetsintyg av landskapsstyrelsen på grund av lärarutbildning i Danmark, Island, Norge eller Sverige.

31 §. Skolpsykolog och skolkurator

Behörig för en tjänst som skolpsykolog är den som har för uppgiften lämplig högre högskoleexamen.

Behörig för en tjänst som skolkurator är den som har för uppgiften lämplig högskoleexamen.

32 §. Elevassistent

Behörig för en tjänst som elevassistent är den som har en för uppgiften lämplig utbildning.

33 §. Tillfälliga tjänstemän och timlärare

Som tjänsteman eller timlärare kan under högst ett läsår anställas den som inte uppfyller behörighetsvillkoren men som har tillräcklig skicklighet och förmåga att sköta tjänsten eller uppgiften.

8 kap. Upphävd 32/1998.

34 §. Upphävd 32/1998.

35 §. Upphävd 32/1998.

36 §. Upphävd 32/1998.

37 §. Upphävd 32/1998.

38 §. Upphävd 32/1998.

39 §. Upphävd 32/1998.

40 §. Upphävd 32/1998.

41 §. Upphävd 32/1998.

9 kap. Ändringssökande**42 §. Ärenden som gäller en elev**

Ärenden som avses i 50 § 2 mom. grundskolelagen och som gäller en elev är

- 1) intagning av en elev
- 2) beviljande av rätt att börja skolgången ett år tidigare eller senare än det år läroplikten inträder,
- 3) överföring mot vårdnadshavarens vilja av en elev till annan än tillfällig specialundervisning samt
- 4) annan än tillfällig befrielse av en elev från studier i ett visst ämne.

43 §. Besvärskörbud

Ändring får inte sökas genom besvär i beslut som gäller

- 1) byte av valfritt läroämne,
- 2) elevbedömning och uppflyttning från årskurs,
- 4) tillstånd för en elevs ledighet från skolgången eller
- 5) disciplinära åtgärder mot en elev, med undantag av avstängning.

10 kap. Särskilda bestämmelser**44 §. Elevklubbar**

En grundskola kan ha elevklubbar i vilkas verksamhet andra än grundskolans elever får delta.

45 §. Avvikelse från läroplanen och förordningen

Landskapsstyrelsen kan bevilja en grundskola rätt att avvika från bestämmelserna i läroplanen och denna förordning för försöksverksamhet som är ändamålsenligt för det allmänna utvecklandet av grundskolan.

46 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 december 1995. Åtgärder som verkställigheten av denna förordning förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

N 3 LL om utbildning efter grundskolan 19.6.1997/52

Ls framst. nr 4/1996-97
Ku bet. nr 3/1996-97
Stu bet. nr 2/1996-97
60/1998: Ls framst. nr 22/1996-97
Ku bet. nr 7/1996-97
Stu bet. nr 2/1997-98

1 kap. Allmänna bestämmelser**1 §. Lagens tillämpningsområde**

I denna lag finns bestämmelser om studieförberedande och yrkesinriktad utbildning efter grundskolan. Utbildningen ges på gymnasialstadienivå och högre nivå vid de skolor som anges i landskapsförordning.

Vid skolorna kan ordnas kompletteringsutbildning, vidareutbildning, fortbildning och kursverksamhet. Dessutom kan vid skolorna anordnas service-, arbets- och rörelseverksamhet samt beställningsuppdrag utföras om verksamheten ansluter sig till utbildningen. Rörelseverksamhet får endast bedrivas i syfte att ge de studerande den handledda praktik som förutsätts i utbildningen. Även forsknings-, informations- och utvecklingsverksamhet som tjänar undervisningen och stöder arbetslivet kan bedrivas vid skolorna.

Vid skolorna kan dessutom ordnas läroavtalsutbildning i enlighet med vad som stadgas i landskapslagen om läroavtalsutbildning (59/1998). (60/1998)

Denna lag omfattar inte sådan utbildning efter grundskolan som bedrivs med stöd av särskild lag.

2 §. Definitioner

I denna lag avses med **utbildning på gymnasialstadienivå**: grundläggande yrkesutbildning samt studieförberedande ut-

bildning som omfattar högst 120 studieveckor, minst 75 kurser eller motsvarande,

utbildning på högre nivå: sådan utbildning som bygger på 120 studieveckors gymnasialstadietutbildning eller motsvarande utbildning på gymnasialstadiet,

studievecka: studier som normalt omfattar den studerandes studieinsats på 40 arbetstimmar för uppnående av de fastställda målen.

3 §. Huvudman

Landskapet Åland är huvudman för de skolor som avses i 1 § 1 mom.

Landskapsstyrelsen handhar den allmänna ledningen, tillsynen och utvecklingen av utbildningen enligt denna lag.

2 kap. Utbildningens mål och uppgift

4 §. Målsättning

Utbildningen skall skapa förutsättningar för de studerande att tillägna sig kunskaper och utveckla färdigheter. Utbildningen skall allsidigt utveckla de studerandes kommunikativa och sociala kompetens.

Undervisningen och den övriga verksamheten i skolorna skall ge de studerande insikter i och förståelse för den åländska självstyrelsen, demilitariseringen, historien och kulturen. Verksamheten i skolorna skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar, främja principen om alla människors lika värde samt främja internationell förståelse och freds vilja samt jämställdhet mellan könen. Verksamheten skall bygga på ekologiska grundprinciper och präglas av respekt för och hänsyn till miljön.

Varje studerande skall ta ett personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö.

Skolorna skall genom pedagogiskt utvecklingsarbete och pedagogisk samt yrkes- eller ämnesanknuten fortbildning garantera en hög nivå på utbildningen.

Verksamheten i skolorna skall utformas så att även studerande med särskilda behov kan genomföra sin utbildning.

5 §. Studieförberedande utbildning

I den studieförberedande utbildningen ges en allmänbildande undervisning utgående från en humanistisk grundsyn. Utbildningen skall med undervisningen i grundskolan som grund fördjupa och utveckla de studerandes kunskaper och färdigheter som förberedelse för högskolestudier eller andra gymnasialstadietbaserade studier. Den studieförberedande utbildningen leder till gymnasieexamen eller studentexamen.

Den studieförberedande utbildningen ordnas i kursform i de ämnen och i den omfattning som anges i läroplansgrunderna. Kurserna indelas i ett i läroplansgrunderna fastställt antal obligatoriska samt valfria kurser. Utbildningen skall utformas så att den kan genomgå på tre läsår.

6 §. Studieförberedande utbildning med yrkesprofil

Den studieförberedande utbildningen med yrkesprofil skall med grundskolan som grund fördjupa och ut-

veckla de studerandes kunskaper och färdigheter som förberedelse för högskolestudier eller andra gymnasialstadietbaserade studier. Utbildningen skall även ge den studerande sådana teoretiska och praktiska kunskaper som är till fördel i arbetslivet och som motsvarar samhällets krav på utbildad arbetskraft inom respektive yrkessektor.

Utbildningen leder till examen på gymnasialstadenivå med angiven yrkesprofil.

Den studieförberedande utbildningen med yrkesprofil skall i första hand ordnas i samarbete med andra utbildningsprogram. Utbildningen ordnas i form av utbildningsprogram i de ämnen och den omfattning som anges i läroplansgrunderna. Utbildningen skall utformas så att den kan genomgå på tre år.

7 §. Yrkesinriktad utbildning på gymnasialstadietnivå

Den yrkesinriktade utbildningen på gymnasialstadenivå skall med grundskolan som grund ge den studerande sådana teoretiska och praktiska kunskaper som krävs för att kvalificera sig för uppgifter i arbetslivet och som motsvarar samhällets krav på utbildad arbetskraft inom respektive yrkessektor. Den yrkesinriktade utbildningen på gymnasialstadenivå skall inriktas på att ge de studerande en grund för yrkesinriktad utbildning på högre nivå eller annan på gymnasialstadiet baserad utbildning.

Utbildningen leder till examen på gymnasialstadenivå inom ett eller flera yrkesområden eller annan examen med angiven yrkesinriktning.

Den yrkesinriktade utbildningen ordnas i form av utbildningsprogram i de ämnen och i den omfattning som anges i läroplansgrunderna.

8 §. Yrkesinriktad utbildning på högre nivå

Den yrkesinriktade utbildningen på högre nivå skall med gymnasialstadietutbildningen som grund ge den studerande sådana teoretiska och praktiska kunskaper som krävs för att kvalificera sig för uppgifter i arbetslivet och som motsvarar samhällets krav på utbildad arbetskraft inom respektive yrkessektor. Utbildningen kan samtidigt, i enlighet med vad som föreskrivs i läroplansgrunderna, inriktas på att ge den studerande en grund för fortsatta studier på högre nivå eller för andra gymnasialstadietbaserade studier.

Den yrkesinriktade utbildningen på högre nivå leder till examen på högre nivå med angiven yrkesinriktning.

Utbildningen ordnas i form av utbildningsprogram i de ämnen och i den omfattning som anges i läroplansgrunderna.

3 kap. Förvaltning

9 §. Direktion

För förvaltningen av varje skola tillsätter landskapsstyrelsen en direktion för fyra kalenderår i sänder. Landskapsstyrelsen kan dock besluta att en direktion skall vara gemensam för flera skolor.

Direktionen består av högst tio medlemmar. Flertalet av medlemmarna i direktionen för yrkesutbildande

skolor skall inneha sakkunskap om arbetslivet inom skolans utbildningsområden. Två representanter för de studerande, en för lärarna och en för den övriga personalen har rätt att delta i direktionens sammanträden. Representanterna har yttranderätt men inte rösträtt vid sammanträdena.

Bland direktionens medlemmar utser landskapsstyrelsen ordförande och vice ordförande. För varje medlem utses en personlig ersättare, för vilken i tillämpliga delar bestämmelserna om medlemmarna gäller.

Skolans rektor är föredragande och sekreterare i direktionen. Direktionen kan dock utse annan föredragande när ärendet rör rektorn eller om andra särskilda skäl därtill föreligger.

Landskapsstyrelsen får entlediga en medlem eller ersättare från uppdraget innan mandattiden har gått ut. Om en medlem eller ersättare entledigas eller avlider skall en ny medlem respektive ersättare utses för den återstående tiden.

Landskapsstyrelsen beslutar om arvoden och andra ersättningar till medlemmarna i direktionen.

10 §. *Direktionsmöte*

Direktionen sammankallas av ordföranden eller vid förfall för ordföranden av vice ordföranden. Direktionen skall sammankallas för behandling av visst ärende då rektor eller minst tre av direktionens medlemmar det kräver.

Direktionen är beslutförd då ordföranden eller vice ordföranden och minst hälften av de övriga medlemmarna är närvarande. Beslut fattas med enkel majoritet. Faller rösterna lika avgör ordförandens röst, utom vid personval då lotten avgör. Faller rösterna lika vid behandling av disciplinärt ärende avgör den åsikt som företräder den lindrigaste påföljden.

Vid direktionens möten förs protokoll som under-tecknas av ordföranden och sekreteraren samt justeras på det sätt som direktionen bestämmer.

11 §. *Direktionens uppgifter*

Direktionen handhar förvaltningen av verksamheten i skolan samt övriga ärenden som ankommer på direktionen. Direktionen skall följa skolans undervisning och övriga verksamhet samt verka för dess utveckling.

Direktionen skall årligen tillstålla landskapsstyrelsen budgetförslag för det följande kalenderåret och verksamhetsplan för det följande läsåret samt verksamhetsberättelse och utvärderingsrapport över det gångna läsåret.

12 §. *Rektor och prorektor*

Vid varje skola skall finnas en rektor. Rektor kan vara gemensam för flera skolor.

Rektor skall som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal leda utvecklingen av undervisningen och den övriga verksamheten vid skolan samt fullgöra övriga uppgifter som hänförs till ledningen av skolan.

Finns vid skolan en tjänst som biträdande rektor fungerar biträdande rektorn som prorektor. I annat fall

utser landskapsstyrelsen efter att ha hört skolans direktion en av skolans lärare till prorektor för en tid som sammanfaller med direktionens mandatperiod. Direktionen skall dessförinnan ha inhämtat lärarkollegiets utlåtande. En sammanställning av lärarkollegiets utlåtande skall tillställas landskapsstyrelsen innan prorektorn utses. Prorektor är ställföreträdare för rektor.

13 §. *Lärarkollegium*

Till lärarkollegiet hör rektor, biträdande rektor och de lärare som har minst åtta årsvekotimmars undervisning vid skolan. Övriga lärare har rätt att närvara och yttra sig vid kollegiets sammanträden. Lärarkollegiet sammankallas av rektor som är kollegiets ordförande. Kollegiet skall sammankallas då minst en tredjedel av dess medlemmar det kräver.

Kollegiet är beslutförd då rektor, biträdande rektor eller prorektor samt minst hälften av övriga medlemmar är närvarande. Vid omröstning skall bestämmelserna i 10 § 2 mom. iaktas.

Lärarkollegiet skall planera, främja och utveckla undervisningen och den övriga verksamheten vid skolan samt behandla övriga ärenden som ankommer på lärarkollegiet.

14 §. *Jäv*

Vid behandling av ärende i direktion eller lärarkollegium skall de i 16 § landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse (42/1971) ingående bestämmelserna om jäv iaktas i tillämpliga delar. Har frågan om jäv uppkommit skall frågan omedelbart avgöras. Den som jävet gäller skall delta i avgörandet av frågan om jäv. Om jäv ansetts föreligga skall den jävige avlägsnas sig från mötet för den tid ärendet behandlas.

Se C 1.

15 §. *Reglemente*

För varje skola skall finnas ett reglemente. Direktionen skall uppgöra ett förslag till reglemente som skall underställas landskapsstyrelsen för fastställelse. Reglementet skall innehålla bestämmelser om

- 1) skolans mål, uppgifter och verksamhet,
- 2) rektorns, lärarnas och den övriga personalens arbetsuppgifter,
- 3) arbetsårets omfattning,
- 4) fortbildning för lärare och övrig personal,
- 5) särskilda inträdeskrav, bedömning av studerande, examen samt utfärdande av särskilda intyg,
- 6) behörighetskrav för lärare och övrig personal vid skolan samt
- 7) övriga angelägenheter vilka med stöd av denna lag eller särskilda föreskrifter skall ingå i reglementet.

Förslag till ändring av reglementet skall underställas landskapsstyrelsen för fastställelse.

4 kap. *Undervisning*

16 §. *Läsår*

Skolans läsår börjar den 1 augusti och slutar den 31 juli och är uppdelat i terminer på det sätt som föreskrivs i reglemente.

17 §. Undervisningens offentlighet

Undervisningen är offentlig. Rektor kan av särskilda skäl begränsa tillträdet till undervisningen.

18 §. Undervisningsspråk

Undervisningsspråket i de skolor som avses i denna lag är svenska.

Vid språkundervisningen kan respektive språk användas som undervisningsspråk. Vid tillfällig undervisning kring visst tema kan undervisningsspråk som anknyter till temat användas.

I enlighet med landskapsstyrelsens tillstånd får även annat språk än svenska användas som undervisningsspråk, om detta är förenligt med målen för utbildningen.

19 §. Läroplansgrunder

Landskapsstyrelsen fastställer läroplansgrunder för den utbildning som avses i denna lag. I läroplansgrunderna fastställs

- 1) de övergripande målen för utbildningen,
- 2) utbildningens struktur och omfattning samt
- 3) de utbildningsprogram och kurser som skall erbjudas på respektive nivå.

Läroplansgrunderna beskriver också den underliggande kunskapssynen samt därav följande pedagogiska konsekvenser och utbildningspolitiska ställningstaganden.

Läroplansgrunderna innehåller även bestämmelser om

- 1) särskilda temaområden i utbildningen,
- 2) studiehandledning, stödundervisning och specialundervisning,
- 3) bedömning,
- 4) tillgodoräknande av tidigare studier samt
- 5) utvärdering och kvalitetssäkring.

För de yrkesinriktade programmen och programmen för den studieförberedande utbildningen med yrkesprofil fastställs även grunderna för

- 1) kärnämnen, yrkesämnen och valbara ämnen,
- 2) praktik och examensarbete och
- 3) övriga grunder för utbildningen.

20 §. Läroplan för kärnämnen

Landskapsstyrelsen fastställer läroplanen för kärnämnen vilken är gemensam för alla yrkesinriktade utbildningsprogram på gymnasialstadiet.

21 §. Läroplan

Utgående från läroplansgrunderna antar respektive direktions läroplaner för de olika utbildningsprogrammen och kurserna.

22 §. Befrielse från undervisning

På ansökan av den studerande eller den studerandes vårdnadshavare kan rektor av särskilda skäl befria den studerande från skyldigheten att delta i undervisning.

Studerande som befriats från undervisningen i religionskunskap skall erhålla undervisning i livsåskådningskunskap, om inte den studerande eller den stu-

derandes vårdnadshavare ordnar motsvarande undervisning på annat sätt.

23 §. Utbildning under begränsad tid

Direktionen kan inom ramen för skolans budget besluta om ordnandet av kursverksamhet, kompletteringsutbildning, vidareutbildning och fortbildning omfattande högst en termin.

För kursverksamhet, kompletteringsutbildning, vidareutbildning och fortbildning som varar längre än en termin krävs landskapsstyrelsens tillstånd.

För utbildning enligt 1 och 2 mom. fastställer direktions läro- och kursplaner vilka tillställs landskapsstyrelsen för kännedom.

24 §. Övrig undervisning

Vid skolan skall ges studiehandledning. Dessutom skall vid behov ordnas praktikhandledning, stöd- undervisning och specialundervisning.

Direktionen fastställer läroplaner för specialundervisningen.

5 kap. Studiesociala förmåner**25 §. Avgifter för undervisningen**

Undervisningen är avgiftsfri för de studerande.

Landskapsstyrelsen kan av särskilda skäl besluta att en skola får uppbära studieavgifter.

26 §. Skolmåltid

Varje arbetsdag skall en skolmåltid ordnas avgiftsfritt för de studerande på gymnasialstadiet om inte landskapsstyrelsen av särskilda skäl beslutar annat.

27 §. Övriga studiesociala förmåner

Landskapsstyrelsen fastställer i landskapsförordning grunderna för ersättningar för skolskjuts, boende samt övriga studiesociala förmåner för studerande på gymnasialstadiet.

28 §. Studerande med hemkommun i riket

Landskapet bekostar undervisningen och med den sammanhängande förmåner för studerande som har sin hemkommun i riket och som fullgör sin utbildning vid någon av de skolor som omfattas av denna lag på motsvarande sätt som för studerande som har hemkommun i landskapet.

Med den studerandes hemkommun avses den kommun där den studerande har sin hemkommun enligt lagen om hemkommun (FFS 201/1994) vid början av respektive termin.

Se Om 203 FL II.

6 kap. De studerande**29 §. Antagning av studerande**

Landskapsstyrelsen fastställer efter samråd med berörda skolor och instanser grunderna och de allmänna kriterierna för antagning av studerande till utbildningen efter grundskolan.

Direktionen antar studerande till skolan, om inte annat följer av landskapsstyrelsens föreskrifter.

30 §. Rättelse av antagning

En sökande som är missnöjd med antagningen av studerande till en utbildning kan skriftligen begära rättelse av direktionen inom 14 dagar från det att resultatet av antagningen har offentliggjorts.

Resultaten av antagningen får på grund av en begäran om rättelse inte ändras till nackdel för den som blivit antagen som studerande.

31 §. Opartiskt bemötande

De studerande skall bemötas opartiskt så att ingen diskrimineras på grund av kön, funktionshinder, social, religiös eller kulturell bakgrund eller annan därmed jämförbar omständighet.

32 §. Rättelse av bedömning av studieprestation

Den studerande har rätt att få veta hur bedömningsgrunderna tillämpats på henne eller honom.

En studerande som är missnöjd med bedömningen av sin studieprestation kan skriftligen eller muntligen begära rättelse av den lärare som utfört bedömningen inom 14 dagar från det att den studerande fått del av bedömningen. Är den studerande missnöjd med lärares beslut skall ärendet hänskjutas till rektorn för avgörande. Är den studerande missnöjd även med rektorns beslut skall ärendet hänskjutas till landskapsstyrelsen som kan ålägga läraren att företa en ny bedömning eller besluta vilket vitsord den studerande skall erhålla.

33 §. Studerandes skyldigheter

De studerande skall utföra sina uppgifter samvetsgrant, följa normal studietakt, uppträda hänsynsfullt, följa skolans ordningsregler, rektors och lärares anvisningar samt hantera skolans egendom ansvarsfullt.

Studerande som bryter mot bestämmelserna i 1 mom. och som inte rättar sig trots varning kan av direktionen på förslag av lärarkollegiet avstängas för viss tid, dock högst ett år. Direktionen kan besluta att avstängningen skall verkställas omedelbart.

Innan beslut om avstängning fattas skall den studerande och, i förekommande fall, den studerandes vårdnadshavare beredas tillfälle att yttra sig i ärendet.

34 §. Ledighet

Rektor kan av särskild orsak bevilja en studerande ledighet från skolan.

35 §. Studerandekår

De studerande vid skolan utgör en studerandekår. Studerandekåren utser ett studeranderåd som kan framställa förslag och avge utlåtanden i frågor som rör skolan.

36 §. Privatstuderande

Den som inte är antagen som studerande vid de skolor som omfattas av denna lag har i enlighet med vad landskapsstyrelsen närmare beslutar rätt att delta i undervisning samt att i särskild examen tentera kurser eller ämnen eller delar av dessa.

7 kap. Personal**37 §. Anställningsförhållanden**

Vid skolan kan finnas personal i offentligrättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande.

Om inte annat bestäms i denna lag eller landskapsstyrelsen beslutar annat handhar direktionen de uppgifter som rör skolans anställda och som enligt tjänstemannalagen för landskapet Åland (61/1987) ankommer på landskapsstyrelsen.

Se C 35.

38 §. Tjänster

Vid skolan skall finnas en tjänst som rektor samt i den mån skolans studerandeantal och timantal det förutsätter ett antal tjänster som lärare. Vid skolan kan dessutom finnas en tjänst som biträdande rektor samt behövligt antal övriga tjänster.

Rektorstjänster och biträdande rektorstjänster inrättas, tillsätts och indras av landskapsstyrelsen.

Övriga tjänster inrättas, tillsätts och indras av direktionen. Tjänst får inrättas endast under förutsättning att anslag upptagits i landskapets budget.

Två eller flera skolor kan ha gemensamma tjänster.

39 §. Timlärare

Timlärare kan anställas av direktionen för de timmar det inte är ändamålsenligt att inrätta lärartjänster. Timlärare är tillfälliga tjänstemän.

40 §. Privaträttsligt anställningsförhållande

Direktionen anställer och avskedar personal i privaträttsligt anställningsförhållande.

41 §. Rektors möjlighet att utse vikarier

Vikarie kan i brådskande fall förordnas av rektor för högst en månads tjänstgöring.

42 §. Behörighet

Landskapsstyrelsen fastställer behörighetskraven för rektorstjänsterna och biträdande rektorstjänsterna.

Behörighetskrav för lärare och övrig personal vid skolan bestäms i reglementet.

Landskapsstyrelsen kan av särskilda skäl bevilja dispens från fastställda behörighetskrav.

43 §. Övriga bestämmelser

Angående undervisningsskyldighet och avlöning samt övriga ersättningar och villkor för lärare och andra tjänstemän gäller vad därom överenskommit i tjänstekollektivavtal. Direktionen fastställer undervisningsskyldigheten för prorektor inom ramen för tjänstekollektivavtalet.

Angående lärarna och övriga tjänstemän vid skolan gäller förutom vad i denna lag stadgas vad om landskapets tjänstemän är särskilt föreskrivet.

8 kap. Särskilda bestämmelser**44 §. Rättsförmåga**

Direktionen kan inom ramen för skolans ordinarie verksamhet sluta avtal i enlighet med vad landskapsstyrelsen beslutar.

45 §. Tystnadsplikt

Den som är anställd vid skolan får inte informera en utomstående om vad som vid skötseln av uppgifter som rör skolväsendet framkommit i fråga om personliga eller ekonomiska omständigheter som rör en studerande eller medlemmar av den studerandes familj utan samtycke av den berörda personen eller, om denna inte själv kan bedöma innebörden av samtycket, av personens vårdnadshavare.

Tjänstemän vid skolan får utan hinder av 1 mom. och vad som i övrigt bestäms om tystnadsplikt lämna uppgifter till varandra samt till andra organ inom landskapets förvaltning, om uppgifterna är nödvändiga för att en studerandes skolgång skall kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt. Vad som är stadgat i 1 mom. hindrar inte heller att uppgifter lämnas till den som på tjänstens vägnar har rätt att få kännedom om saken.

Om tystnadsplikt för studerande inom social- och hälsovårdsutbildningen kan närmare bestämmelser intas i reglementet.

46 §. Försöksverksamhet

Landskapsstyrelsen kan i försökssyfte tillsätta en gemensam direktion för två eller flera skolor som omfattas av denna lag. I försökssyfte kan landskapsstyrelsen för viss tid, efter att ha hört skolans direktion, även i övrigt besluta om undantag från bestämmelserna i denna lag.

47 §. Fristående skolor med landskapsbidrag

Landskapsstyrelsen kan bevilja kommuner, registrerade samfund och stiftelser tillstånd att med landskapsbidrag inrätta och bedriva skolor (*fristående skolor*) som vid sidan av landskapets skolor kan erbjuda utbildning efter grundskolan.

Landskapsstyrelsen fastställer vid behov närmare bestämmelser om enligt vilka grunder eller under vilka förutsättningar landskapsbidrag enligt 1 mom. kan beviljas.

Landskapsstyrelsen övervakar utbildningen.

48 §. Besvär

Beslut som fattats av direktion med stöd av denna lag kan överklagas hos Ålands förvaltningsdomstol.

Beslut som landskapsstyrelsen fattat med stöd av denna lag kan överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen.

49 §. Landskapsförordning

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag kan utfärdas genom landskapsförordning.

50 §. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelse

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 1997.

Genom denna lag upphävs

1) landskapslagen om utvecklande av utbildningen på gymnasialstadiet (48/1980),

2) gymnasielagen för landskapet Åland (6/1988),

3) landskapslagen om elevantagningsnämnd (14/1978),

4) landskapslagen om studiesociala förmåner för elever i yrkesutbildningsanstalter och gymnasiet (33/1985),

5) landskapslagen om landskapets kostnadsansvar för vissa elever i gymnasiet och yrkesutbildningsanstalter (20/1995),

6) landskapslagen om Ålands lantmannaskola (45/1987),

7) landskapslagen om Ålands husmodersskola med 6 månaders husmoderskurs (23/1963),

8) landskapslagen om Ålands yrkesskola (75/1989),

9) landskapslagen om Ålands sjömansskola (23/1990),

10) landskapslagen om Ålands sjöfartsläroverk (50/1991),

11) landskapslagen om Ålands tekniska läroverk (64/1988),

12) landskapslagen om Ålands handelsläroverk (45/1990),

13) landskapslagen om Ålands hotell- och restaurangskola (26/1991) samt

14) landskapslagen om Ålands vårdinstitut (84/1995).

Direktion som tillsatts innan denna lag trätt i kraft fortsätter sin verksamhet enligt de tidigare gällande bestämmelserna till dess att en ny direktion tillsätts i enlighet med denna lag.

Behörig för tjänst eller befattning vid de skolor som omfattas av denna lag är den som när denna lag träder i kraft är kompetent för ifrågavarande tjänst eller befattning.

Åtgärder som verkställigheten av denna lag förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

N 4 LF om utbildning efter grundskolan 19.6.1997/54

1 §. Landskapslagen om utbildning efter grundskolan (52/1997) skall tillämpas på följande skolor:

- 1) Ålands lyceum,
- 2) Ålands naturbruksskola,
- 3) Ålands husmodersskola,
- 4) Ålands yrkesskola,
- 5) Ålands sjömansskola,
- 6) Ålands sjöfartsläroverk,
- 7) Ålands tekniska läroverk,
- 8) Ålands handelsläroverk,
- 9) Ålands hotell- och restaurangskola samt
- 10) Ålands vårdinstitut.

Se N 3.

2 §. Vid Ålands tekniska läroverk kan finnas ett teknologicenter.

Bestämmelser om teknologicentrets ledning och organisation skall intas i ett särskilt reglemente.

3 §. Denna förordning träder i kraft den 1 augusti 1997.

N5 F om studentexamen i landskapet Åland 23.12.1999/2000/2*

1 §. De förvaltningsuppgifter som består i att föranstalta den studentexamen som avses i 5 § landskapslagen om utbildning efter grundskolan (Ålands författningssamling 52/1997) skall i landskapet Åland skötas av den i studentexamensförordningen (Finlands författningssamling 1000/1994) nämnda studentexamensnämnden.

2 §. I landskapet Åland avlagd studentexamen som har föranstaltats i enlighet med 1 § medför samma behörighet som motsvarande examen som har avlagts i riket.

3 §. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2000.

N 6 LL om högskoleundervisning i landskapet Åland 30.3.1981/15

1 §. Högskoleundervisning och vetenskaplig forskning bedrivs i landskapet i enlighet med vad i denna lag är stadgat.

2 §. Högskoleundervisning kan meddelas vid läroinrättning som landskapsstyrelsen godkänt för ändamålet.

Landskapsstyrelsen kan ingå avtal med universitet eller annan högskola om anordnande av högskoleundervisning och bedrivande av vetenskaplig forskning.

3 §. Planering av samordning av högskoleundervisningen och den vetenskapliga forskningen åligger landskapsstyrelsen.

För det närmare handhavandet av i 1 mom. avsedd planering och samordning tillsätter landskapsstyrelsen en rådgivande delegation benämnd högskoledelegationen.

4 §. Närmare föreskrifter angående tillämpningen och verkställigheten av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

Förberedande åtgärder för lagens verkställighet kan vidtagas före dess ikraftträdande.

N 7 LL om en försöksverksamhet med yrkeshögskoleutbildning 19.6.1997/55

Ls framst. nr 14/1996-97
Ku bet. nr 4/1996-97

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Lagens tillämpningsområde

I denna lag finns bestämmelser om verksamhet som

*FFS 1262/1999

syftar till att utveckla och bedriva viss kvalificerad yrkesutbildning, **yrkeshögskoleutbildning**, i landskapet under en försöksperiod.

Med yrkeshögskoleutbildning avses sådan högre eftergymnasial yrkesutbildning som anordnas vid Ålands sjöfartsläroverk, Ålands tekniska läroverk, Ålands handelsläroverk, Ålands hotell- och restaurangskola, Ålands värdinstitut eller på annat sätt i enlighet med de villkor, förutsättningar och kvalitetskrav som framgår av bestämmelserna i denna lag. Den utbildningsverksamhet som med stöd av denna lag bedrivs vid nämnda skolor bildar ett samarbetsnätverk som benämns **Ålands yrkeshögskola**.

Bestämmelser om övrig högskoleundervisning i landskapet finns i landskapslagen om högskoleundervisningen i landskapet Åland (15/1981).

Se N 6.

2 §. Utbildningens mål

Utbildningen skall erbjuda de studerande en kvalificerad högre yrkesutbildning. Utbildningen skall utgående från arbetslivets krav och kravet på att utveckla detta ge de studerande sådana fördjupade teoretiska och praktiska kunskaper som krävs för att självständigt och i arbetslag utföra kvalificerat yrkesarbete.

Verksamheten skall genom pedagogiskt utvecklingsarbete och pedagogisk fortbildning garantera en hög kvalitativ nivå på utbildningen.

Därutöver gäller de särskilda mål och krav som fastställs i försöks- och utvecklingsplanen samt utbildningsprogrammen.

3 §. Försöksverksamheten

Yrkeshögskoleutbildningen utvecklas under en försöksperiod. Syftet med försöksverksamheten är att successivt höja utbildningens nivå och erbjuda större bredd i utbildningen inom sektorerna sjöfart, teknik, vård, hotell- och restaurangservice samt ekonomi och att bidra till en utveckling av det åländska arbetslivet genom utbildning, utvecklingsarbete och tillämpad forskning.

4 §. Huvudman

Landskapet Åland är huvudman för den verksamhet som omfattas av denna lag.

2 kap. Förvaltning

5 §. Projektchef och styrgrupp

Yrkeshögskoleutbildningen leds av en projektchef biträdd av en styrgrupp. För styrgruppens sammanträden skall i tillämpliga delar bestämmelserna om ledningsgruppens sammanträden iakttas.

Styrgruppen består av projektchefen och rektorerna för de skolor som ingår i försöksverksamheten samt av andra sakkunniga som landskapsstyrelsen utser. Projektchefen är styrgruppens ordförande. Styrgruppen utser inom sig en vice ordförande.

Styrgruppen utarbetar en försöks- och utvecklingsplan för verksamheten, som fastställs av landskapsstyrelsen. Planen skall ange målen och ramarna

för utbildningen.

Närmare bestämmelser om projektchefens och styrgruppens arbetsuppgifter intas i försöks- och utvecklingsplanen.

6 §. *Ledningsgrupp*

Förvaltningen och övervakningen av verksamheten enligt denna lag handhas av en ledningsgrupp som tillsätts av landskapsstyrelsen för den tid försöksverksamheten pågår.

Ledningsgruppen består av ordförande för direktionerna för de skolor som ingår i försöksverksamheten, företrädare för den vetenskapliga forskningen, företrädare för de delar av arbetslivet som berörs av utbildningen, en företrädare för lärarna samt minst en företrädare för de studerande. Flertalet av ledamöterna i ledningsgruppen skall dock vara företrädare för arbetslivet. Landskapsstyrelsen utser ordförande och vice ordförande bland ledningsgruppens medlemmar.

Projektchefen är föredragande och sekreterare i ledningsgruppen. Ledningsgruppen kan utse annan föredragande om ärendet så kräver.

Landskapsstyrelsen får entlediga en medlem från uppdraget innan mandattiden har gått ut. Om en medlem entledigas eller avlider skall en ny medlem utses för den återstående tiden.

Landskapsstyrelsen bestämmer arvoden och andra ersättningar till medlemmarna i ledningsgruppen.

7 §. *Ledningsgruppens sammanträden*

Ledningsgruppen sammankallas av ordföranden eller vid förfall för ordföranden av vice ordföranden. Ledningsgruppen skall sammankallas för behandling av visst ärende då projektchefen eller minst tre av ledningsgruppens medlemmar det kräver.

Ledningsgruppen är beslutförför då ordföranden eller vice ordföranden och minst hälften av de övriga medlemmarna är närvarande. Beslut fattas med enkel majoritet. Faller rösterna lika avgör ordförandens röst, utom vid personval då lotten avgör. Faller rösterna lika vid behandling av disciplinärt ärende vinner den åsikt som företräder den lindrigaste påföljden.

Vid ledningsgruppens sammanträden förs protokoll som undertecknas av ordföranden och sekreteraren samt justeras på det sätt som ledningsgruppen bestämmer.

8 §. *Jäv*

Vid behandling av ärende skall de i 16 § landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse (42/1971) ingående bestämmelserna om jäv iaktas i tillämpliga delar. Har frågan om jäv uppkommit skall frågan omedelbart avgöras. Den som jävet gäller skall delta i avgörandet av frågan om jäv. Om jäv ansetts föreligga skall den jävige avlägsna sig från mötet under den tid ärendet behandlas.

Se C 1.

9 §. *Ledningsgruppens uppgifter*

Ledningsgruppen skall särskilt verka för yrkeshögskolans utveckling och samarbete med arbetslivet. Ledningsgruppen skall dessutom

1) besluta om principerna för tillgodoräknande av tidigare utbildning, arbetslivserfarenhet eller andra prestationer för att uppnå yrkeshögskoleexamen,

2) besluta om de arrangemang som erfordras för överflyttning av studerande från redan påbörjade utbildningsprogram på högre nivå vid landskapets yrkesutbildande skolor eller motsvarande utbildningar utanför landskapet till utbildningsprogram enligt denna lag,

3) årligen tillställa landskapsstyrelsen budgetförslag och rapporter i enlighet med försöks- och utvecklingsplanen,

4) handha frågor som gäller samarbete med högskolor och andra yrkeshögskolor samt internationellt samarbete och

5) sköta övriga angelägenheter som enligt sakens natur kan hänföras till ledningsgruppens uppgifter.

10 §. *Delegering*

Ledningsgruppen kan besluta att en uppgift som enligt denna lag eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av den ankommer på ledningsgruppen skall handhas av projektchefen eller styrgruppen.

Delegeringsmöjligheterna enligt 1 mom. gäller dock inte

1) fastställande av läroplaner för varje utbildningsprogram,

2) uppsägning av eller disciplinära åtgärder mot tjänsteman eller timlärare eller

3) besättande av ordinarie tjänst.

11 §. *Rådgivande organ*

Direktion som handhar förvaltning av utbildning på högre nivå enligt landskapslagen om utbildning efter grundskolan (52/1997) skall fungera som rådgivande organ för utveckling av utbildningen under försöksperioden.

Landskapsstyrelsen kan även tillsätta rådgivande delegationer för utveckling av utbildningsprogrammen under försöksperioden. Vid delegationernas sammanträden skall i tillämpliga delar iaktas vad som gäller för ledningsgruppens sammanträden.

Se N 3.

12 §. *Lärarkollegium*

Till lärarkollegiet hör rektorerna för de skolor som ingår i försöksverksamheten samt överlärare och lektorer som ger undervisning i samband med försöksverksamheten. Övriga lärare inom försöksverksamheten har rätt att närvara och yttra sig vid kollegiets sammanträden. Ordförande för lärarkollegiet utses av kollegiet. Lärarkollegiet sammankallas av ordföranden eller då minst en tredjedel av kollegiets medlemmar det kräver.

Lärarkollegiet skall planera, främja och utveckla undervisningen och verka för en god studiemiljö.

13 §. *Lärarnas uppgifter*

Till lärarnas uppgifter hör att med beaktande av bestämmelserna i landskapslagen om utbildningen efter grundskolan undervisa inom de program som berörs av försöksverksamheten.

3 kap. Utbildningen

14 §. Läsår

Yrkehögskolans läsår börjar den 1 augusti och slutar den 31 juli.

15 §. Yrkehögskoleexamina

Landskapsstyrelsen fastställer examensbenämningarna och närmare bestämmelser om yrkehögskoleexamina.

16 §. Betyg

En studerande som uppfyller kraven för en yrkehögskoleexamen skall erhålla examensbetyg över avlagd examen.

En studerande har även rätt att under studiernas gång på begäran få ett intyg över utförda studieprestationer.

Den skola där utbildningsprogrammet huvudsakligen genomförs utfärdar examensbetyg eller särskilda intyg.

17 §. Undervisningsspråk

Undervisningsspråket är svenska.

I enlighet med vad som anges i den av landskapsstyrelsen fastställda försöks- och utvecklingsplanen får även andra språk än svenska användas som undervisningsspråk, om detta är förenligt med målen för utbildningen.

18 §. Kvalitetssäkring

För kvalitetssäkring av utbildningen utarbetas ett kvalitetssystem successivt under utvecklingsperioden.

19 §. Antagning av studerande

Styrgruppen antar studerande till utbildning som ordnas enligt denna lag.

Landskapsstyrelsen fastställer på förslag av ledningsgruppen grunderna och de allmänna kriterierna för antagning av studerande till utbildningen.

20 §. Rättelse av antagning

En sökande som är missnöjd med antagningen av studerande till utbildningen kan skriftligen begära rättelse av styrgruppen inom 14 dagar från det att resultatet av antagningen har offentliggjorts.

Resultaten av antagningen får på grund av en begäran om rättelse inte ändras till nackdel för den som blivit antagen som studerande.

21 §. Utbildningens omfattning

Omfattningen av utbildningen anges enligt ett system med studieveckor, där en studievecka avser studier som normalt omfattar en studieinsats på 40 arbetstimmar för uppnående av de fastställda målen.

Den utbildning som leder till yrkehögskoleexamen ordnas i form av utbildningsprogram omfattande minst 120 eller högst 180 studieveckor, om inte landskapsstyrelsen av särskilda skäl beslutar annat. Utbildningen omfattar grundstudier, yrkesstudier, valfria studier, praktik och examensarbete.

Yrkehögskoleutbildningen skall ordnas så att en heltidsstuderande kan slutföra sina studier inom den tid som motsvarar utbildningens omfattning.

22 §. Utbildningsprogram

Yrkehögskoleutbildningen ordnas i form av utbildningsprogram med inriktning på särskilda sektorer inom arbetslivet som kräver yrkeskunskap. I försöks- och utvecklingsplanen fastställer landskapsstyrelsen utbildningsprogrammen. Av beslutet skall framgå åtminstone utbildningsprogrammets namn, examensbenämningar och omfattning uttryckt i studieveckor. Vid behov kan även inriktningsoptioner samt övriga preciseringar anges i beslutet. För varje utbildningsprogram skall finnas en programansvarig person.

Läroplanerna för varje utbildningsprogram fastställs av ledningsgruppen.

4 kap. Studiesociala förmåner

23 §. Avgifter för undervisning och praktik

Undervisningen och i utbildningen ingående godkänd praktik skall vara avgiftsfri för den studerande.

Landskapsstyrelsen kan av särskilda skäl besluta att studieavgifter får uppbäras för verksamheten.

24 §. Studerande med hemkommun i riket

Landskapet bekostar undervisningen och med den sammanhängande förmåner för studerande som har sin hemkommun i riket och som fullgör sin utbildning vid någon av de skolor som omfattas av denna lag på motsvarande sätt som för studerande som har hemkommun i landskapet.

Med den studerandes hemkommun avses den kommun där den studerande har sin hemkommun enligt lagen om hemkommun (FFS 201/1994) vid början av respektive termin.

Se Om 203 FL II.

5 kap. Studerande

25 §. Studerandes insyn i verksamheten

De studerande skall ges möjlighet till insyn i verksamheten och tillfälle att påverka utbildningens uppläggning och genomförande.

26 §. Opartiskt bemötande

De studerande skall bemötas opartiskt så att ingen diskrimineras på grund av kön, funktionshinder, social, religiös eller kulturell bakgrund eller annan därmed jämförbar omständighet.

27 §. Rättelse av bedömning av studieprestation

Den studerande har rätt att få veta hur bedömningsgrunderna tillämpats på henne eller honom.

En studerande som är missnöjd med bedömningen av sin studieprestation kan skriftligen eller muntligen begära rättelse av den lärare som utfört bedömningen inom 14 dagar från det att den studerande fått del av bedömningen. Är den studerande fortsatt missnöjd med lärarens beslut skall ärendet hänskjutas till styrgruppen för avgörande.

28 §. Studerandes skyldigheter

De studerande skall följa av ledningsgruppen fastställda regler för verksamheten.

Studerande som bryter mot reglerna och som inte rättar sig trots varning kan av styrgruppen på förslag av lärarkollegiet avstängas för viss tid, dock högst ett år. Styrgruppen kan besluta att avstängningen skall verkställas omedelbart.

Innan beslut om avstängning fattas skall den studerande beredas tillfälle att yttra sig i ärendet.

29 §. Studerandekår

Till studerandekåren hör de studerande som deltar i försöksverksamheten. Studerandekåren utser ett studeranderåd som kan framställa förslag och avge utlåtanden i frågor som rör verksamheten.

30 §. Studiehandledning

Vid yrkeshögskolan skall ges studiehandledning.

6 kap. Personal**31 §. Projektchef och annan personal**

Yrkeshögskoleverksamheten leds av en projektchef som anställs av landskapsstyrelsen.

Försöksverksamheten skall huvudsakligen skötas av befintlig personal vid de skolor som deltar i försöksverksamheten. Ledningsgruppen kan för viss tid inom försöksperioden, om särskilda skäl föreligger, anställa annan personal i offentligrättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande.

För den undervisning för vilken det inte är ändamålsenligt att inrätta lärartjänster kan styrgruppen anställa timplärare och föreläsare vilka är tillfälliga tjänstemän.

Om inte annat bestäms i denna lag eller landskapsstyrelsen beslutar annat handhar ledningsgruppen de uppgifter som rör verksamhetens anställda och som enligt tjänstemannalagen för landskapet Åland (61/1987) ankommer på landskapsstyrelsen.

Se C 35.

32 §. Projektchefs möjlighet att utse vikarier

Vikarie kan i brådskande fall förordnas av projektchefen för högst en månads tjänstgöring.

33 §. Behörighetskrav

Behörighetskraven för projektchefen fastställs av landskapsstyrelsen.

Behörighetskraven för annan personal bestäms i försöks- och utvecklingsplanen.

Landskapsstyrelsen kan av särskilda skäl bevilja dispens från fastställda behörighetskrav.

7 kap. Särskilda bestämmelser**34 §. Privatstuderande**

Den som inte är antagen som studerande vid en utbildning som omfattas av denna lag har rätt att i särskild examen tentera kurser eller ämnen eller delar av dessa i enlighet med vad landskapsstyrelsen närmare bestämmer.

35 §. Donationer

Donationer och annan extern finansiering som försöksverksamheten erhåller skall särskiljas från verksamhetens övriga inkomster.

Landskapsstyrelsen kan besluta om närmare bestämmelser om mottagande och användning av donationsmedel.

36 §. Besvär

Beslut som fattats av ledningsgruppen, styrgruppen eller projektchefen med stöd av denna lag kan överklagas hos Ålands förvaltningsdomstol.

Beslut som landskapsstyrelsen fattat enligt denna lag eller de bestämmelser som givits med stöd av den överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen enligt bestämmelserna i självstyrelselagen.

37 §. Landskapsförordning

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag kan utfärdas genom landskapsförordning.

38 §. Ikraftträdelse och giltighetstid

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 1997 och omfattar den utbildning som enligt denna lag påbörjats före utgången av år 2001.

Innan denna lag träder i kraft kan landskapsstyrelsen fastställa en försöks- och utvecklingsplan, fastställa utbildningsprogram samt utse en projektchef, ledningsgrupp och styrgrupp för verksamheten.

Åtgärder som verkställigheten av denna lag förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

N 8 F om social- och hälsovårdsutbildning i landskapet Åland 22.12.1995, 1996/3*

1 §. I landskapet Åland ges social- och hälsovårdsutbildning i enlighet med denna förordning.

Med social- och hälsovårdsutbildning avses i denna förordning sådan utbildning som ges vid hälsovårdsläroanstalter.

2 §. Beslut om att inleda och bedriva social- och hälsovårdsutbildning i landskapet fattas av Ålands landskapsstyrelse.

3 §. På inträdeskrav och grunderna för läroplaner för social- och hälsovårdsutbildningen i landskapet samt vid bedömningen av studieprestationer skall tillämpas de stadganden och bestämmelser som i riket gäller för hälsovårdsläroanstalter.

4 §. Utbildningsstyrelsen har rätt att övervaka att social- och hälsovårdsutbildningen i landskapet Åland är ordnad i överensstämmelse med 3 § och att de stu-

*) FFS 1622/1995

derande får de kunskaper och färdigheter som krävs av eleverna vid motsvarande läroanstalter i riket.

5 §. Social- och hälsovårdsutbildningen i landskapet Åland medför samma behörighet som motsvarande utbildning i riket.

6 §. Rättsskyddscentralen för hälsovården skall utan dröjsmål underrättas om hälsovårdsexamina som har avlagts vid en läroinrättning i landskapet.

7 §. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1996.

Genom denna förordning upphävs förordningen den 27 april 1990 om hälsovårdsutbildning i landskapet Åland (369/1990) och 1 § 6 punkten förordningen den 30 december 1992 om fortsatt giltighet av vissa överenskommelserförordningar som har utfärdats med stöd av 1951 års självstyrelselag för Åland (1594/1992).

Åtgärder som verkställigheten av förordningen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

N 9 F om utvärdering av sjöfartsutbildning i landskapet Åland 3.4.1998, 1998/39*

1 §. Sjöfartsverket handhar utvärderingen av sjöfartsutbildningen i landskapet Åland till den del utbildningen med stöd av bestämmelserna i 1978 års internationella konvention angående normer för sjöfolks utbildning, certifiering och vakthållning (FördrS 22/1984) förutsätter detta.

2 §. Denna förordning träder i kraft den 20 april 1998 och gäller till utgången av år 2000.

Åtgärder som verkställigheten av förordningen förutsätter får vidtas innan förordningen träder i kraft.

N 10 LL om läroavtalsutbildning 4.6.1998/59

Ls framst. nr 22/1996-97
Ku bet. nr 7/1996-97
Stu bet. nr 2/1997-98

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Lagens tillämpningsområde

I denna lag finns bestämmelser om läroavtalsutbildning, de villkor som gäller för läroavtal samt om de myndigheter som beslutar i de frågor som hör till lagens tillämpningsområde.

2 §. Definitioner

I denna lag förstås med

läroavtal: ett med stöd av denna lag skriftligt ingånget arbetsavtal, enligt vilket den ena parten, lärlin-

gen, förbinder sig att åt den andra parten, arbetsgivaren, under dennes ledning, uppsikt och handledning utföra arbete mot ersättning för att erhålla yrkeskunskaper i ett visst yrke eller inom ett delområde av ett yrke,

läroavtalsutbildning: läroavtalsbaserad yrkesundervisning i arbetslivet i samband med praktiska arbetsuppgifter kombinerad med teoretisk undervisning.

2 kap. Utbildningen

3 §. Allmänt

Läroavtalsutbildningen kan ordnas som grundutbildning, kompletteringsutbildning, vidareutbildning eller fortbildning. Läroavtalsutbildningen är öppen för alla personer som har fyllt 15 år och som har genomgått grundskolan eller inhämtat motsvarande undervisning på annat sätt.

Landskapsstyrelsen kan av särskilda skäl bevilja person som har fyllt 15 år men som inte genomgått grundskola eller inhämtat motsvarande undervisning rätt att ingå läroavtal.

4 §. Målsättning

Målsättningen för läroavtalsutbildningen är att ge lärlingen sådana teoretiska och praktiska kunskaper som krävs för att kvalificera sig för uppgifter i arbetslivet och som motsvarar kravet på utbildad arbetskraft inom respektive yrkessektor samt att största delen av utbildningen kan erhållas på en arbetsplats.

Utbildningen leder till examen på gymnasialstadiet inom ett visst yrke eller inom ett delområde av ett yrke eller annan examen med angiven yrkesinriktning.

5 §. Undervisning

Den teoretiska undervisningen handhas av landskapets skolor eller av någon annan av lärlingsnämnden godkänd utbildningsanordnare.

Den praktiska undervisningen handhas av den eller de arbetsgivare som genom läroavtalet godkänts att utbilda lärlingar. Om flera arbetsgivare tillsammans påtar sig ett utbildningsansvar skall detta framgå av läroavtalet. Av läroavtalet skall även framgå vem av arbetsgivarna som är huvudansvarig för undervisningen.

Läroplansgrunder, läroplanen för kärnämnen och läroplanerna för de yrkesinriktade utbildningsprogrammen som fastställts med stöd av landskapslagen om utbildning efter grundskolan (52/1997) skall i tillämpliga delar iaktas vid utformningen av utbildningen enligt denna lag.

Se N 3.

6 §. Undervisningsspråk

Undervisningsspråket är svenska.

Vid språkundervisning kan respektive språk användas som undervisningsspråk. Vid tillfällig undervisning kring visst tema kan undervisningsspråk som anknuter till temat användas.

I enlighet med landskapsstyrelsens tillstånd får även annat språk än svenska användas som undervisningsspråk.

*) FFS 253/1998

3 kap. Förvaltning

7 §. Allmänt

Den högsta ledningen av och tillsynen över läroavtalsutbildningen ankommer på landskapsstyrelsen. Landskapsstyrelsen biträds av en lärlingsnämnd som ansvarar för den löpande verksamheten och dess koordination.

Närmare bestämmelser om förvaltningen av läroavtalsutbildningen kan vid behov intas i landskapsförordning.

8 §. Lärlingsnämnden

Lärlingsnämnden tillsätts av landskapsstyrelsen för fyra kalenderår i sänder. Lärlingsnämnden består av högst sex medlemmar. Flertalet av medlemmarna i nämnden skall inneha sakkunskap om arbetslivet inom de yrkesområden där de flesta lärlingar finns i landskapet. Bland nämndens medlemmar utser landskapsstyrelsen ordförande och vice ordförande. För varje medlem utses en personlig ersättare, för vilken i tillämpliga delar bestämmelserna om medlemmarna gäller.

En av landskapsstyrelsen utsedd tjänsteman fungerar som föredragande och sekreterare i lärlingsnämnden.

Landskapsstyrelsen får entlediga en medlem från uppdraget innan mandattiden har gått ut. Om en medlem entledigas eller avlider skall en ny medlem tillsättas för den återstående tiden.

Landskapsstyrelsen bestämmer arvoden och andra ersättningar till medlemmarna i lärlingsnämnden.

Närmare bestämmelser om nämndens uppgifter och andra omständigheter av betydelse för nämndens verksamhet kan utfärdas i landskapsförordning.

9 §. Mötesbestämmelser

Lärlingsnämnden sammankallas av ordföranden eller vid förfall för ordföranden av vice ordföranden. Lärlingsnämnden skall sammankallas för behandling av visst ärende då minst tre av lärlingsnämndens medlemmar det kräver.

Lärlingsnämnden är beslutförför då ordföranden eller vice ordföranden och minst hälften av de övriga medlemmarna är närvarande. Beslut fattas med enkel majoritet. Fallar rösterna lika avgör ordförandens röst, utom vid personal då lotten avgör.

Vid behandling av ärende skall de i 16 § landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse (42/1971) ingående bestämmelserna om jäv iakttas i tillämpliga delar. Har frågan om jäv uppkommit skall frågan omedelbart avgöras. Den som jävet gäller skall delta i avgörandet av frågan om jäv. Om jäv ansetts föreligga skall den jävige avlägsna sig från mötet för den tid ärendet behandlas.

Vid lärlingsnämndens möten förs protokoll som undertecknas av ordföranden och sekreteraren samt justeras på det sätt som sätt lärlingsnämnden bestämmer.

Se C 1.

10 §. Reglemente

Lärlingsnämnden kan anta ett reglemente. Reglementet skall fastställas av landskapsstyrelsen.

4 kap. Läroavtalet. Arbetsgivarens och lärlingens rättigheter och skyldigheter

11 §. Godkännande av läroavtal

Läroavtalet skall godkännas av lärlingsnämnden för att träda i kraft.

Läroavtalsförhållandet skall följa en individuell studieplan som fastställs av lärlingsnämnden i samband med godkännandet av läroavtalet. Studieplanen skall bifogas läroavtalet.

Landskapsstyrelsen kan genom landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om avtalets innehåll, form och villkor för godkännande samt om studieplanen.

12 §. Lärlingen

Lärlingen har rätt till undervisning och handledning i en trygg undervisnings- och arbetsmiljö. Lärlingens sammanlagda arbets- och skoltid per dag skall inte överskrida den dagliga arbetstid som gäller för arbetstagare inom det yrkesområde där lärlingen fullgör sin utbildning.

Lärlingen skall utföra sina uppgifter omsorgsfullt, göra sig förtrogen med de krav som gäller för att kunna utföra kvalificerade uppgifter i arbetslivet med framgång samt aktivt delta i planerad undervisning.

13 §. Arbetsgivaren

Arbetsgivaren skall se till att lärlingen har möjlighet att utföra arbetsuppgifter under den handledning och övervakning som förutsätts för att hon eller han skall nå yrkesskicklighet samt att lärlingen bereds möjlighet att delta i den teoretiska undervisningen.

Arbetsgivaren skall delta vid utarbetandet av den individuella studieplan som bifogas läroavtalet.

För varje enskild lärling skall arbetsgivaren utse en ansvarig handledare. Landskapsstyrelsen kan genom landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om vilka krav som skall ställas på handledaren.

Om lärlingsförhållandet utvecklar sig på ett sådant sätt att det inte är möjligt att ge lärlingen en tillfredsställande undervisning skall arbetsgivaren underrätta landskapsstyrelsen om detta.

14 §. Bedömning

Efter avslutad eller avbruten utbildning erhåller lärlingen ett betyg. Ett slutbetyg tilldelas lärling som har fullgjort läroavtalsutbildningen, medan ett skiljebetyg tilldelas lärling som har avbrutit utbildningen.

Bedömningen av den praktiska undervisningen utförs av arbetsgivaren enligt de bedömningsgrunder landskapsstyrelsen fastställt. Vid skolans eller annan utbildningsanordnarens bedömning av den teoretiska undervisningen tillämpas de bedömningsgrunder som används inom motsvarande skolbunden undervisning.

Slutbetyg och skiljebetyg utfärdas av lärlingsnämnden. Närmare bestämmelser om betyg kan utfärdas i landskapsförordning.

15 §. Rättelse av bedömning

Lärlingen har rätt att få veta hur bedömningsgrunderna tillämpats på henne eller honom.

En lärling som är missnöjd med bedömningen av sin studieprestation kan skriftligen eller muntligen begära rättelse av den som utfört bedömningen inom 14 dagar från det att lärlingen fått del av bedömningen. Är lärlingen missnöjd även med rättelsen skall ärendet hänskjutas till landskapsstyrelsen som kan ålägga läraren eller arbetsgivaren att företa ny bedömning eller besluta vilket vitsord lärlingen skall erhålla.

16 §. Arbetstid, semester och arbetsskydd

På läroavtal tillämpas vad som i fråga om arbetstagar är föreskrivet om arbetstid, semester, arbetsskydd och annat skydd för arbetstagaren.

5 kap. Förändringar i läroavtalet**17 §. Byte av lärlingsplats**

Om arbetsgivaren upphör med sin rörelse, försätts i konkurs eller dör, inte längre uppfyller villkoren som utbildare eller lärlingsnämnden finner att undervisningen inte sköts på ett tillfredsställande sätt skall lärlingsnämnden medverka till att skaffa en ny lärlingsplats för resten av lärotiden. Den nya arbetsgivaren träder in i läroavtalet i den tidigare arbetsgivarens ställe. Lärotiden med den nya arbetsgivaren kan med lärlingsnämndens samtycke förlängas med upp till ett år om den undervisning lärlingen fått varit bristfällig.

18 §. Läroavtalets giltighetstid

Läroavtalet upphör att gälla vid avtalstidens utgång eller då avtalet har upphävts.

19 §. Hävning av läroavtal

Är avtalsparterna eniga om att häva läroavtalet kan avtalet hävas efter att lärlingsnämnden underrättats skriftligen av arbetsgivaren.

Läroavtalet kan hävas av lärlingsnämnden om undervisningen inte sköts i enlighet med denna lag eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Om lärlingen är minderårig har vårdnadshavaren rätt att häva läroavtalet om hävningen är nödvändig på grund av lärlingens uppföstran, utveckling eller hälsa.

Utöver vad som föreskrivs i 3, 43 och 44 §§ lagen om arbetsavtal (FFS 320/1970) samt 3a §, 49 och 50 §§ sjömanslagen (FFS 423/1978) kan läroavtalet upphävas ensidigt, om arbetsgivaren upphör med sin rörelse, försätts i konkurs eller dör.

6 kap. Kostnader**20 §. Studiesociala förmåner**

Den teoretiska undervisningen är avgiftsfri för lärlingen.

Lärlingen har under den tid hon eller han deltar i den teoretiska undervisningen rätt till motsvarande studiesociala förmåner som de studerande har vid landskapets skolor. Om den teoretiska undervisningen erhålls hos en annan utbildningsanordnare än landskapet finansieras undervisningen och med den samman-

hängande förmåner av landskapet i enlighet med vad som närmare anges i den individuella studieplanen.

Lärlingen har under den tid hon eller han deltar i den teoretiska undervisningen rätt till studiestöd i enlighet med vad som är särskilt föreskrivet om studiestöd för studerande vid en skola på motsvarande nivå.

21 §. Utbildningsersättning

Arbetsgivaren har rätt till utbildningsersättning. En överenskommelse om storleken på ersättningen skall träffas mellan arbetsgivaren och lärlingsnämnden innan ett läroavtal godkänns.

Närmare bestämmelser om utbildningsersättning kan utfärdas i landskapsförordning.

7 kap. Särskilda bestämmelser**22 §. Tillämpning av lagen om arbetsavtal och sjömanslagen**

Om inte annat är föreskrivet i denna lag eller i någon bestämmelse som utfärdats med stöd av den skall på läroavtal tillämpas vad 7, 8, 15-19, 22-34, 34a-34c, 34g, 34h, 35, 51, 52 och 54 §§ lagen om arbetsavtal samt motsvarande bestämmelser i sjömanslagen föreskriver om arbetsavtal.

23 §. Ändringssökande

Beslut som landskapsstyrelsen fattat med stöd av denna lag kan överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen i enlighet med vad därom i rikslagstiftningen är föreskrivet.

24 §. Landskapsförordning

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag kan utfärdas genom landskapsförordning.

25 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1998.

Genom denna lag upphävs, såvitt gäller giltigheten i landskapet Åland, lagen om läroavtalsutbildning (FFS 1605/1992) jämte ändringar som tillkommit före den 1 januari 1997.

**N 11 LF om läroavtalsutbildning
4.6.1998/61****1 §. Allmänt**

I denna förordning finns bestämmelser om läroavtalsutbildningen, utöver vad som föreskrivs i landskapslagen om läroavtalsutbildning (59/1998).

Se N 10.

2 §. Läroavtalet

Läroavtalet skall upprättas skriftligen mellan huvudansvarig arbetsgivare och lärling på en av landskapsstyrelsen godkänd blankett.

Av läroavtalet skall framgå:

1) lärlingens namn och personbeteckning,

2) ansvarig arbetsgivare och dennes affärs- och samfundssignum,

3) utbildningens målsättning med angiven examen eller delexamen,

4) dagen då lärotiden börjar och slutar,

5) grunder för lärlingens avlöning, arbetstid, semester och arbetsskydd,

6) ersättning från arbetsgivare under tiden för teoretisk undervisning,

7) provotidens längd samt

8) datum för landskapsstyrelsens godkännande.

Om lärlingen inte har finsk personbeteckning antecknas hans eller hennes födelsetid i läroavtalet.

I avtalet kan även intas andra bestämmelser, vilka inte strider mot lag eller god sed. Genom sådana bestämmelser kan inte arbetsgivarens eller lärlingens rättigheter och skyldigheter enligt lag eller förordning inskränkas.

3 §. Individuell studieplan

Till läroplanen skall bifogas en individuellt utarbetad studieplan. I planen skall hänsyn tas till lärlingens tidigare utbildning och arbetslivserfarenhet.

Av studieplanen skall framgå:

1) utbildningsprogram och läroplan som utgör grund för utbildningen,

2) utbildningens nivå, omfattning och innehåll,

3) fördelningen mellan den teoretiska och praktiska undervisningen och dess periodisering,

4) ansvarig utbildningsanordnare för den teoretiska undervisningen samt

5) ansvarig handledare för den praktiska undervisningen samt dennes kompetens.

Om läroplaner för det aktuella yrket eller delområdet av yrket saknas, fastställs, med avvikelser från vad som föreskrivs i 2 mom. 1 punkten, innehållet och omfattningen av den teoretiska undervisningen på basen av de enligt landskapslagen om utbildning efter grundskolan (52/1997) fastställda läroplansgrunderna direkt i den individuella studieplanen.

Den individuella studieplanen skall utarbetas i samarbete mellan lärlingen, arbetsgivare, lärlingsnämnden och den utbildningsanordnare som handhar den teoretiska utbildningen.

4 §. Kontaktperson

Vid landskapets skolor skall en kontaktperson för skolans läroavtalsutbildning utses. Kontaktpersonen skall medverka i uppdraget av de individuella studieplanerna och fungera som skolans koordinator på området.

5 §. Lärlingsplatsen

Verksamheten på lärlingsplatsen skall med tanke på utbildningen vara av sådan kvalitet och omfattning att den i studieplanen angivna praktiska undervisningen kan förverkligas.

6 §. Flera arbetsgivare

Om utbildningsansvaret delas mellan flera arbetsgivare skall ett samarbetsavtal ingås mellan arbetsgi-

varna. Av samarbetsavtalet skall framgå vem som är huvudansvarig arbetsgivare, hur den praktiska undervisningen fördelas och hur de med undervisningen i övrigt sammanhängande frågorna regleras. Samarbetsavtalet skall bifogas till läroavtalet.

7 §. Ansvarig handledare

Person som utses till ansvarig handledare skall besitta tillräcklig yrkeskunskap, utbildning och arbetslivserfarenhet samt för uppgiften lämplig pedagogisk färdighet.

8 §. Utbildningsersättning

Vid fastställande av utbildningsersättning skall utbildningsområde samt den studerandes tidigare erfarenhet och utbildningsnivå beaktas.

9 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1998.

N 12 LL om läroanstalter för hemslöjd i landskapet Åland 30.4.1943/13

1 kap. Ändamål och organisation

1 §. Med läroanstalter för hemslöjd avses i denna landskapslag fasta och ambulatoriska hemslöjdsskolor i landskapet Åland.

2 §. Läroanstalter för hemslöjd kunna ägas antingen av landskapet eller ock av enskilda eller sammanslutningar.

Privata läroanstalter för hemslöjd, för vilkas inrättande landskapsunderstöd beviljats eller vilka erhålla understöd ur landskapsmedel, stå under inseeende av [landskapsnämnden].

3 §. Landskapet kan inrätta läroanstalter för hemslöjd och vidtagna* anstalter av privat natur. Åt enskilda och sammanslutningar kan beviljas landskapsunderstöd för inrättande av nya anstalter i den mån detta av behovet påkallas och medel härtill i landskapets utgiftsstat anvisats.

4 §. Fast hemslöjdsskola har till ändamål att utbilda arbetare på erforderliga arbetsområden inom hemslöjden, så ock att befrämja skickligheten i manlig och kvinnlig slöjd i allmänhet samt uppliva hemslöjdsverksamheten och intresset för slöjd.

5 §. Vid fast hemslöjdsskola för manliga elever skall finnas en avdelning för trä- och en för metallarbeten eller endera av dem.

Vid fast hemslöjdsskola för kvinnliga elever skall finnas en vävnads- och en sömnadsavdelning eller endera av dem.

* Torde avses ”övertaga”.

Efter behov må med [landskapsnämndens] begivande och inom gränserna för landskapets utgiftsstat vid fast hemslöjdsskola inrättas, förutom eller i stället för nämnda avdelningar, jämväl avdelningar, berörande andra särskilda områden av hemslöjd.

6 §. Fast hemslöjdsskola kan ägas av landskapet, kommun, hemslöjdsförening eller annan därmed jämförlig sammanslutning eller av enskild person.

[Landskapsnämnden] äger att, med beaktande av undervisningsbehovet, inom gränserna för utgiftsstaten besluta om inrättande av nya skolor.

7 §. Fast hemslöjdsskolas lärokurs kan vara ettårig eller tvåårig på vardera avdelningen; och varar läroåret å varje avdelning, efter därom av [landskapsnämnden] fattat särskilt beslut, nio eller sju månader. Å [landskapsnämnden] ankommer att på förslag av skolans direktion bestämma tiden för läroårets vid skolan vidtagande och avslutning samt i vissa fall medgiva avvikelser med avseende å läroårets längd.

I skolan samt jämväl utom densamma på den åländska landsbygden kunna dessutom i mån av behov och möjlighet anordnas kortvariga hemslöjdskurser och praktiskt arbete enligt program, som på skoldirektionens förslag fastställas av [landskapsnämnden].

8 §. Ambulatorisk hemslöjdsskola har till ändamål att befämja slöjdskickligheten och hemslöjdsverksamheten i allmänhet samt att väcka intresse för slöjd.

De ambulatoriska hemslöjdsskolorna hava en eller två avdelningar, för manliga eller kvinnliga elever.

Å [landskapsnämnden] ankommer att i mån av behov närmare bestämma, i vilka slag av arbete och på vilka avdelningar undervisning i skolan skall meddelas.

9 §. Ambulatorisk hemslöjdsskola kan ägas av kommun, hemslöjdsförening eller annan därmed jämförlig sammanslutning.

10 §. Verksamhetsperioden vid ambulatorisk hemslöjdsskola varar sju månader om året på varje skolort. Beroende på de lokala förhållandena och med [landskapsnämndens] begivande må skolåret dock kunna uppdelas i verksamhetsperioder av olika längd, likväl sammanlagt minst sju månader. Å [landskapsnämnden] ankommer att på förslag av skolans direktion bestämma tiden för varje verksamhetsperiods vid skolan vidtagande och avslutning.

I skolan må därutöver i mån av behov och tillfälle hållas kortvariga kurser i hemslöjd samt anordnas praktiska arbeten enligt program, som fastställas av [landskapsnämnden] på förslag av skolans direktion.

2 kap. Understöd

11 §. (91/1993) De i landskapet verkande privata fasta och ambulatoriska hemslöjdsskolorna samt nyinrättade sådana tilldelas, försåvitt de uppfylla för dem fastställda villkor, årligt landskapsstöd enligt de grunder som landskapsstyrelsen fastställer.

12 §. Upphävd 91/1993.

13 §. Privat läroanstalt för hemslöjd erhåller landskapsunderstöd på följande villkor:

1) att läroanstalten befunnits vara av det allmänna behovet inom landskapet påkallad;

2) att läroanstalten har tillfredsställande lokaler ävensom nödig undervisnings- och arbetsmateriel;

3) att vid läroanstalten följes godkänd undervisnings- och arbetsplan och att densamma har av landskapsnämnden fastställd arbetstid samt minst så många elever, som i 44 och 45 §§ stadgas;

4) att läroanstaltens lärare äga sådan kompetens, som är föreskriven i kap. 4 av denna landskapslag;

5) att läroanstaltens ordinarie lärare äro skyldiga att tjänstgöra vid läroanstalten året om, med undantag av den för dem i de olika läroanstalterna stadgade semesterledigheten;

6) att läroanstaltens egendom förvaltas på ett sakligt och sorgfälligt sätt;

7) att över undervisningsmateriel, som med landskapsunderstöd anskaffats ävensom över annan lös-egendom föres noggrann förteckning och att sagda egendom, då läroanstalten upphör, tillfaller landskapet; samt

8) att i understöd erhållna medel användas för de ändamål, till vilka de blivit beviljade, och att tilläventyrs odisponerade understödsbelopp återbäras till landskapet.

14 §. Elevunderstöd beviljas av [landskapsnämnden] ur det i landskapets inkomst- och utgiftsstat för ändamålet upptagna anslaget efter prövning.

3 kap. Undervisning

15 §. I fast hemslöjdsskola meddelas på varje avdelning skilt undervisning i fackarbeten, fackkunskaper och yrkesteckning samt gemensamt i yrkesräkning, bokföring och hemslöjdsaffärlära.

Detaljerat undervisningsprogram fastställas av [landskapsnämnden] på förslag av skolans direktion.

16 §. I ambulatorisk hemslöjdsskola meddelas undervisning i fackarbeten, fackkunskaper och yrkesteckning samt i mån av behov i aritmetik och skrivning.

Detaljerad undervisningsplan fastställas av [landskapsnämnden] på förslag av direktionen för den organisation, vilken skolan tillhör.

4 kap. Föreståndare och lärare

17 §. Vid fast hemslöjdsskola anställas på grund av antalet avdelningar vid skolan och inom utgiftsstatens gränser enligt [landskapsnämndens] prövning en eller flera ordinarie facklärare ävensom extra lärare med [landskapsnämndens] begivande i mån av behov.

[Landskapsnämnden] äger att efter direktionens hörande förordna någon bland de ordinarie lärarna till föreståndare. Finnes vid skolan endast en ordinarie lärare, skall han tillika vara skolans föreståndare.

18 §. Vid ambulatorisk hemslöjdsskola med en avdelning anställs en ordinarie facklärare, som tillika är

föreståndare. Vid ambulatorisk hemslöjdsskola med två avdelningar anställas två ordinarie facklärare, av vilka den ene av [landskapsnämnden] förordnas till föreståndare.

19 §. Såsom kompetensvillkor för ordinarie facklärarbefattning vid fast hemslöjdsskola fordras, att sökanden avslutat lärokurs vid hemslöjdsinstitut, eller äger motsvarande kompetens, samt därefter under minst ett läroår bestritt hemslöjdsfacklärarbefattning.

I avseende å kompetensvillkor för lärarbefattning vid ambulatorisk hemslöjdsskola fordras, att sökanden avslutat lärokurs vid hemslöjdsinstitut, eller äger motsvarande kompetens.

20 §. Såsom kompetenta för sina befattningar och på grund därav berättigade att erhålla stadgad avlöning oavkortad skola anses de tidigare förordnade facklärare, vilka vid denna landskapslags ikraftträdande med framgång verkat på hemslöjdsundervisningens område under minst två år och för erhållande av sina befattningar genomgått fullständig lärokurs vid läroanstalt för slöjdlärare i hem- eller utlandet eller ock i praktiken ådagalagt, att de annorledes på grund av erfarenhet förvärvat stadgad kompetens. För lärare, som icke uppfylla dessa kompetensvillkor, minskas avlöningen med tio procent.

21 §. Ordinarie lärarbefattning vid fast och ambulatorisk hemslöjdsskola anslås av skolans direktion ledig att ansökas inom trettio dagar, och böra ansökningshandlingarna jämte tjänsteförslaget av direktionen insändas till [landskapsnämnden], som till befattningen förordnar den lämpligaste bland de på förslag uppförda sökandena till en början på två provår, varefter denne, om han finnes för befattningen lämplig, av [landskapsnämnden] förordnas till ordinarie innehavare av befattningen.

Har sökanden tidigare ordinariter bestritt motsvarande befattning kan han efter [landskapsnämndens] prövning utan provtjänstgöring till befattningen ordinariter förordnas.

Extra lärare vid fast hemslöjdsskola antages av [landskapsnämnden] på framställning av skolans direktion.

22 §. (16/1945) Ordinarie lärare vid landskapet tillhörig och privat fast samt ambulatorisk hemslöjdsskola ävensom extra lärare äga uppbära den avlöning, som är eller framdeles varder bestämd för motsvarande befattningshavare vid hemslöjdsskolor med lika långt undervisningsår i det övriga riket.

I övrigt gäller beträffande de rättigheter och skyldigheter, som tillkomma lärare vid landskapet tillhörig fast hemslöjdsskola, vad om landskapets tjänstemän och [befattningshavare] tillkommande rättigheter och skyldigheter är särskilt stadgat.

23 §. Ordinarie lärare vid privata läroanstalter för hemslöjd tillkommer ur de till landskapsunderstöd beviljade medlen ålders- och familjetillägg enligt samma grunder, som äro stadgade beträffande landskapets tjänster och befattningar.

24 §. Under tiden mellan fast hemslöjdsskolas läroår och ambulatorisk hemslöjdsskolas verksamhetsperioder äro lärarna skyldiga att enligt [landskapsnämndens] föreskrifter utöva instruktions- och kursverksamhet inom hemslöjdens område eller utföra andra uppdrag för hemslöjdens befrämjande.

25 §. Ordinarie lärare vid fast hemslöjdsskola åtnjuta semesterledighet under två månader om året, julferien däri inberäknad, samt vid ambulatorisk hemslöjdsskola under högst tre månader om året inberäknat julferien.

26 §. Indragas landskapsunderstöden för privat fast samt ambulatorisk hemslöjdsskola, anses lärarna hava avgått från sina befattningar.

27 §. (7/1997) Lärare som den 1 januari 1997 är eller har varit anställd vid en privat läroanstalt för hemslöjd har rätt till ålders- och invalidpension ur landskapets medel i tillämpliga delar enligt de bestämmelser som gäller person i offentligt eller privaträttsligt anställningsförhållande till landskapet.

Efter i 1 mom. avsedd lärare erlaggs familjepension av landskapets medel i tillämpliga delar enligt de bestämmelser som gäller personer i offentligt eller privaträttsligt anställningsförhållande till landskapet.

28 §. [Ordinarie lärare vid landskapet tillhörig fast hemslöjdsskola kan, på därom av landskapsnämnden hos statsrådet gjord framställning, bliva delaktig i civilstatens änke- och pupillkassa].

29 §. (16/1945) För av [landskapsnämnden] godkända resor i tjänsteärenden tillkommer medlem av direktion och lärare vid fast hemslöjdsskola ersättning enligt de grunder, som äro gällande för landskapets tjänstemän och befattningshavare. Dock skall för den tid kurs anordnas av skolan på annan ort än den, där skolan är belägen, lärare erhålla fullt dagtraktamente för högst fyra dagar men för tid därutöver blott en fjärdedels dagtraktamente. Skulle vid kursen fritt kosthåll anordnas för lärare, gäller blott bestämmelsen om fullt dagtraktamente under högst fyra dagar.

30 §. Lärare vid fast hemslöjdsskola äro underkastade [landskapsnämndens] disciplinära befogenhet.

5 kap. Elever

31 §. Elev intages till fast hemslöjdsskola av skolans direktion på förslag av föreståndaren.

32 §. För vinnande av inträde såsom elev i fast hemslöjdsskola fordras av sökande:

[att vara välfrejdad;]

att hava fyllt minst sexton år;

att vara frisk och ej lida av smittsam sjukdom;

att hava genomgått [högre folkskola]; samt

att hava erhållit förmyndares eller målsmans samtycke, om sökanden är omyndig.

Anmälan om inträde skall vara av sökanden egenhändigt skriven och ställas till skolans direktion samt åtföljas av prästbevis, läkarintyg över frihet från smittsam sjukdom samt betyg över genomgången [högre folkskola].

Med avseende å fordringarna för inträdessökande till kortvariga hemslöjdskurser gäller i tillämpliga delar vad ovan i 1 mom. är sagt.

33 §. För att vinna inträde såsom ordinarie elev vid ambulatorisk hemslöjdsskola bör sökanden hava fyllt sexton år samt förete intyg däröver, att han genomgått [högre folkskola] och äger förmyndarens samtycke, om han är omyndig.

I undantagsfall må i skola enligt direktionens prövning såsom elever intagas i förhållande till sin ålder utvecklade sökande, som fyllt fjorton år, så ock sökande, som ej genomgått [folkskola], därest de prövas kunna följa med undervisningen.

Förutom ordinarie elever må i ambulatorisk hemslöjdsskola, därest utrymmet sådant medgiver, såsom extra elever intagas under i föregående moment nämnda förutsättningar, jämväl personer, vilka önska erhålla undervisning i något särskilt slag av arbete.

34 §. Elev vid fast och ambulatorisk hemslöjdsskola bör vid inträde i skolan erlagga elevavgift, vars belopp fastställs av [landskapsnämnden] på framställning av skolornas direktioner.

Elev vid ovannämnda hemslöjdsskolor underlyder skolornas ordningsstadgar.

35 §. Elev, som genomgått fullständig lärokurs vid någon avdelning i fast hemslöjdsskola eller lärokurs vid ambulatorisk hemslöjdsskola, erhåller vid kursens avslutande avgångsbetyg enligt av [landskapsnämnden] fastställt formulär.

Extra elev och den, som deltagit i kortvariga hemslöjdskurser, erhåller betyg enligt av [landskapsnämnden] fastställt formulär.

6 kap. Direktion

36 §. (16/1945) Fast hemslöjdsskolas verksamhet övervakas närmast av en direktion, till vilken skolans ägare eller, om densamma äges av landskapet, [landskapsnämnden] utser för tre år i sänder två ordinarie medlemmar samt två ersättare och en i landskapet för kvinnlig eller manlig hemslöjd verkande organisation på anmodan av [landskapsnämnden] likaledes för tre år i sänder två ordinarie medlemmar och två ersättare. Såsom femte medlem i direktionen ingår skolans föreståndare.

37 §. Ambulatorisk hemslöjdsskolas verksamhet övervakas av direktionen för den organisation, vilken skolan tillhör. Det lokala övervakningsorganet utgöres av en styrelse, till vilken skolans ägare utser två ordinarie medlemmar och två ersättare för ett år i sänder. Såsom tredje medlem i styrelsen ingår skolans föreståndare.

7 kap. Särskilda bestämmelser

38 §. Direktionen för hemslöjdsläroanstalt bör till [landskapsnämnden] å tid, som denna äger bestämma, insända läroanstaltens förslag till inkomst- och utgiftsstat för följande år. Läroanstalt tillkommande landskapsunderstöd fastställs inom gränserna för landskapets inkomst- och utgiftsstat av [landskapsnämnden], vilken på rekvisition utanordnar detta till läroanstaltens direktion i sådana rater, som av läroanstaltens utgifter förutsätts.

39 §. För landskapet tillhörig fast hemslöjdsskola redovisas hos [landskapsnämnden].

För privat fast hemslöjdsskola beviljat landskapsunderstöd utanordnas till skolans direktion samt för ambulatorisk hemslöjdsskola till direktionen för den organisation, vilken skolan tillhör; och äro nämnda direktioner ansvariga för, att landskapsunderstöden användas till för skolorna bestämda ändamål. Över understödens användning böra direktionerna avgiva redovisning till [landskapsnämnden].

Utvisar avgiven redovisning över landskapsunderstödens användning behållning, böra understödens inbesparade belopp inlevereras till [landskapsnämnden].

40 §. Hemslöjdsläroanstalt skall i enlighet med av [landskapsnämnden] meddelade anvisningar föra bok över användningen av landskapsunderstödet och över läroanstaltens övriga inkomster och utgifter samt årligen före utgången av februari månad till [landskapsnämnden] insända utdrag ur bokslutet, utvisande jämväl landskapsunderstödet användning för de särskilda ändamålen, så ock förteckning över den undervisningsmateriel och de övriga inventarier, som under redovisningsåret med landskapsunderstöd anskaffats.

41 §. Elevavgifterna och övriga inkomster vid privat fast samt ambulatorisk hemslöjdsskola användas till sådana utgifter, för vilkas bestridande landskapsunderstöd icke beviljats eller landskapsunderstödet icke förslår.

42 §. Över undervisningsmateriel, arbetsredskap och maskiner ävensom den övriga egendom, som till privat fast hemslöjdsskola och ambulatorisk hemslöjdsskola med landskapsmedel anskaffats, skall föras noggrann förteckning. Sålunda anskaffad egendom tillfaller vid nämnda skolors indragning landskapet utan vederlag.

43 §. Befinnes landskapsunderstöd åtnjutande privat läroanstalt för hemslöjd i anseende till dess ringa elevantal eller av annan orsak icke uppfylla sitt ändamål, äger [landskapsnämnden] besluta om landskapsunderstödet indragning och i vilken ordning indragningen bör ske.

Om indragning av landskapet tillhörig läroanstalt för hemslöjd fattas beslut jämväl av [landskapsnämnden].

44 §. Elevantalet vid fast hemslöjdsskola för män skall utgöra minst tio och för kvinnor minst tolv.

Har antalet elever vid nämnd läroanstalt tre år å rad å avdelning och årsklass i medeltal understigit: vid träarbetsskola sju, vid metallarbetsskola fem och vid vävnads- eller sömnadsskola åtta, eller uppfyller icke skolan eljest sitt ändamål, avgöre [landskapsnämnden], huruvida skolan eller, om den är av privat natur, densamma tilldelat landskapsunderstöd skall indragas.

45 §. Antalet elever vid ambulatorisk hemslöjdsskola skall utgöra minst åtta.

Har elevantalet i ambulatorisk hemslöjdsskola tre år å rad å avdelning och årskurs i medeltal understigit: i träarbetsskola sju, i metallarbetsskola fem och i vävnads- eller sömnadsskola sju, eller uppfyller icke skolan eljest sitt ändamål, avgöre [landskapsnämnden] huruvida skolan beviljat landskapsunderstöd skall indragas.

46 §. Ambulatorisk hemslöjdsskola kan av kommun, lantmannasällskap och andra för hemslöjd intresserade sammanslutningar hos direktionen för den organisation, vilken skolan tillhör, rekvireras minst tre månader före den tid de önska få skolan till sin ort; och är rekvisit skyldig att draga försorg därom, att skolan erhåller erforderliga arbetsrum samt skolans lärare jämte deras familjer bostäder.

47 §. För såväl fast som ambulatorisk hemslöjdsskola skall av vederbörande direktion uppgöras förslag till reglemente, som skall insändas till [landskapsnämndens] fastställelse. Dyligt reglemente skall innehålla närmare bestämmelser om läroanstaltens undervisningsprogram samt om direktionens, styrelsens och lärarnas åligganden.

N 13 LL om Ålands folkhögskola 12.8.1999/53

Ls framst. nr 15/1998-99
Ku bet. nr 4/1998-99

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Allmänt

Ålands folkhögskola är en internatskola som i överensstämmelse med sin folkbildningstradition skall ge allmänbildande undervisning enligt principen om livslångt lärande. Vid folkhögskolan kan ordnas kursverksamhet samt annan verksamhet inom ramen för den målsättning som anges i 2 §.

2 §. Målsättning

Verksamheten vid folkhögskolan bör särskilt syfta till att göra det möjligt för de studerande att påverka sin egen livssituation och skapa ett engagemang för att delta i samhällsutvecklingen. Den bör utformas så att de studerandes samarbetsvilja stärks, deras förmåga till självständigt tänkande och kritiskt omdöme ut-

vecklas samt deras mognad och studieintresse främjas. Verksamheten bör även främja kulturupplevelser och eget skapande samt öka delaktigheten i kulturlivet.

Undervisningen bör ge de studerande insikter i och förståelse för den åländska självstyrelsen, demilitariseringen, historien och kulturen. Verksamheten skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar, främja principen om alla människors lika värde samt främja internationell förståelse och freds vilja samt jämställdhet mellan könen. Verksamheten skall bygga på ekologiska grundprinciper och präglas av respekt för och hänsyn till miljön.

3 §. Ställning inom förvaltningen

Ålands folkhögskola är landskapets läroinrättning och är underställd landskapsstyrelsen.

2 kap. Förvaltning

4 §. Direktion

För förvaltningen av Ålands folkhögskola tillsätter landskapsstyrelsen en direktion för fyra kalenderår i sänder.

Direktionen består av sex medlemmar. Bland direktionens medlemmar utser landskapsstyrelsen ordföranden och vice ordföranden. För varje medlem utses även en ersättare, för vilken i tillämpliga delar bestämmelserna om medlemmarna gäller. Två representanter för de studerande, en för lärarna och en för den övriga personalen har rätt att delta i direktionens sammanträden. Representanterna har yttranderätt men inte röst rätt vid sammanträdena.

Skolans rektor eller vid förfall för denne prorektor är föredragande och sekreterare i direktionen. Direktionen kan dock utse annan föredragande när ärendet rör rektorn eller prorektorn eller om andra skäl därtill föreligger.

Landskapsstyrelsen får entlediga en medlem eller ersättare från uppdraget innan mandattiden har gått ut. Om en medlem eller ersättare entledigas eller avlider skall en ny medlem respektive ersättare utses för den återstående tiden.

Landskapsstyrelsen beslutar om arvoden och andra ersättningar till medlemmarna i direktionen.

5 §. Direktionsmöte

Direktionen sammankallas av ordföranden eller vid förfall för ordföranden av vice ordföranden. Direktionen skall sammankallas för behandling av visst ärende då rektor eller minst tre av direktionens medlemmar det kräver.

Direktionen är beslutförför då ordföranden eller vice ordföranden och minst hälften av de övriga medlemmarna är närvarande. Beslut fattas med enkel majoritet. Faller rösterna lika avgör ordförandens röst, utom vid personval då lotten avgör. Faller rösterna lika vid behandling av disciplinärt ärende avgör den åsikt som företräder den lindrigaste påföljden. Vid direktionens möten förs protokoll som undertecknas av ordföranden och sekreteraren samt justeras på det sätt som direktionen bestämmer.

6 §. Direktionens uppgifter

Vid förvaltningen av skolan skall direktionen

- 1) årligen tillställa landskapsstyrelsen skolans budgetförslag och verksamhetsplan,
- 2) årligen uppgöra en verksamhetsberättelse över det gångna läsåret,
- 3) anta ett reglemente för skolan samt
- 4) besluta i övriga angelägenheter av principiell betydelse för skolan.

7 §. Rektor och prorektor

Rektor skall som pedagogisk ledare för folkhögskolan och som chef för lärarna och övrig personal leda utvecklingen av undervisningen och den övriga verksamheten vid skolan samt fullgöra övriga uppgifter som hänför sig till ledningen av skolan.

Finns vid skolan en tjänst som biträdande rektor fungerar biträdande rektor som prorektor. I annat fall utser landskapsstyrelsen efter att ha hört skolans direktion en av skolans lärare till prorektor för en tid som sammanfaller med direktionens mandatperiod. Direktionen skall dessförinnan ha inhämtat lärarkollegiets utlåtande. En sammanställning av lärarkollegiets utlåtande skall tillställas landskapsstyrelsen innan prorektorn utses. Prorektor är ställföreträdare för rektor.

8 §. Lärarkollegium

Till lärarkollegiet hör rektor, biträdande rektor, prorektor och de lärare som har minst åtta årsveckotimmars undervisning vid skolan. Övriga lärare har rätt att närvara och yttra sig vid kollegiets sammanträden. Lärarkollegiet sammankallas av rektor som är kollegiets ordförande, eller då minst en tredjedel av dess medlemmar det kräver.

Kollegiet är beslutfört då rektor, biträdande rektor eller prorektor samt minst hälften av övriga medlemmar är närvarande. Vid omröstning skall bestämmelserna i 5 § 2 mom. iakttas.

Lärarkollegiet skall planera, främja och utveckla undervisningen och den övriga verksamheten vid skolan samt behandla övriga ärenden som ankommer på lärarkollegiet.

9 §. Jäv

Vid behandling av ärende i direktion eller lärarkollegium skall de i 16 § landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse (42/1971) ingående bestämmelserna om jäv iakttas i tillämpliga delar. Har frågan om jäv uppkommit skall frågan omedelbart avgöras. Den som jävet gäller skall delta i avgörandet av frågan om jäv. Om jäv ansetts föreligga skall den jävige avlägsna sig från mötet för den tid ärendet behandlas.

Se C 1.

10 §. Reglemente

Direktionen skall anta ett reglemente för skolan som tillställs landskapsstyrelsen för kännedom. Reglementet skall åtminstone innehålla bestämmelser om

- 1) arbetsårets omfattning,
- 2) rektorns, lärarnas och den övriga personalens arbetsuppgifter,

- 3) behörighetskrav för lärare och övrig personal,
- 4) inträdesfordringar,
- 5) bedömning av de studerande samt utfärdande av särskilda intyg,
- 6) ordningsregler för skolan och skolans utrymmen för boende samt
- 7) övriga angelägenheter vilka med stöd av denna lag eller särskilda föreskrifter skall ingå i reglementet.

3 kap. Undervisning**11 §. Läsår**

Folkhögskolans läsår börjar den 1 augusti och slutar den 31 juli och är uppdelat i terminer på det sätt som föreskrivs i reglementet.

12 §. Undervisningsspråk

Undervisningsspråket vid folkhögskolan är svenska.

Vid språkundervisningen kan respektive språk användas som undervisningsspråk. Vid tillfällig undervisning kring visst tema kan undervisningsspråk som anknyter till temat användas.

Utöver vad som föreskrivs i 2 mom. får i enlighet med landskapsstyrelsens tillstånd även annat språk än svenska användas som undervisningsspråk, om detta är förenligt med målen för utbildningen.

13 §. Läroplaner

Inför varje läsår skall läroplaner för de i verksamhetsplanen angivna studielinjerna göras upp.

Läroplanerna skall godkännas av direktionen och tillställas landskapsstyrelsen för kännedom. Om läroplanerna ändras skall samma förfarande iakttas.

14 §. Kursverksamhet

Direktionen kan inom ramen för skolans budget besluta om ordnandet av kursverksamhet omfattande högst sexton veckor. För kursverksamheten fastställer direktionen kursplaner vilka tillställs landskapsstyrelsen för kännedom. Om kursplanerna ändras skall samma förfarande iakttas.

15 §. Övrig undervisning

Vid skolan skall ges studiehundledning och stödundervisning. Dessutom kan specialundervisning ordnas vid skolan.

Direktionen fastställer läroplaner för specialundervisningen.

4 kap. Studiesociala förmåner**16 §. Avgifter**

Undervisningen vid studielinjerna skall vara avgiftsfri. För studieperioder utanför skolan och studieresor kan avgifter upptas.

Direktionen beslutar utöver vad som föreskrivs i 1 mom. och 17 § om vilka prestationer, studiematerial och annat som är avgiftsbelagt och storleken på avgifterna med beaktande av landskapslagen om grunderna för avgifter till landskapet (27/1993).

17 §. Skolmåltid

Varje arbetsdag skall en skolmåltid ordnas avgiftsfritt för de studerande som följer den linjebundna undervisningen, om inte direktionen av särskilda skäl beslutar annat.

18 §. Boende

Direktionen beslutar om de avgifter som uppbärs för boende vid skolan.

19 §. Skolskjuts

Direktionen fastställer i reglemente grunderna för ersättningar för skolskjuts.

5 kap. Studerande**20 §. Antagning av studerande**

Direktionen antar studerande till folkhögskolan.

En sökande som är missnöjd med antagningen av studerande till skolan kan skriftligen begära rättelse av direktionen inom 14 dagar från det att resultaten av antagningen har offentliggjorts.

Resultatet av antagningen får på grund av en begäran om rättelse inte ändras till nackdel för den som blivit antagen som studerande.

21 §. Opartiskt bemötande

De studerande skall bemötas opartiskt så att ingen diskrimineras på grund av ras, kön, funktionshinder, social, religiös eller kulturell bakgrund eller annan därmed jämförbar omständighet.

22 §. Rättelse av bedömning av studieprestation

Den studerande har rätt att få veta hur bedömningsgrunderna tillämpats på henne eller honom.

En studerande som är missnöjd med bedömningen av sin studieprestation kan skriftligen eller muntligen begära rättelse av den lärare som utfört bedömningen inom 14 dagar från det att den studerande fått del av bedömningen. Är den studerande missnöjd med lärarens beslut skall ärendet hänskjutas till rektorn för avgörande. Är den studerande missnöjd även med rektorns beslut skall ärendet hänskjutas till direktionen som kan ålägga läraren att företa en ny bedömning eller besluta vilket vitsord den studerande skall erhålla.

23 §. Studerandes skyldigheter

De studerande skall utföra sina uppgifter samvetsgrant, följa normal studietakt, uppträda hänsynsfullt, följa skolans ordningsregler, rektors och lärares anvisningar samt hantera skolans egendom ansvarsfullt.

Studerande som bryter mot bestämmelserna i 1 mom. och som inte rättar sig trots varning kan av rektor efter överläggning med lärarkåren avstängas för viss tid. Beslut om avstängning för längre tid än en månad skall underställas direktionen för fastställelse. Direktionen kan besluta att avstängningen skall verkställas omedelbart.

Innan beslut om avstängning för längre tid än en månad fattas skall den studerande och, i förekommande fall, den studerandes vårdnadshavare beredas tillfälle att yttra sig i ärendet.

24 §. Befrielse från undervisning

På ansökan av den studerande eller den studerandes vårdnadshavare kan rektor av särskilda skäl befria den studerande från skyldigheten att delta i undervisning.

25 §. Ledighet

Rektor kan av särskild orsak bevilja en studerande ledighet från skolan.

26 §. Studerandekår

De studerande vid skolan utgör en studerandekår. Studerandekåren utser ett studeranderåd som kan framställa förslag och avge utlåtanden i frågor som rör skolan.

6 kap. Personal**27 §. Anställningsförhållanden**

Vid skolan kan finnas personal i offentligrättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande.

Om inte annat bestäms i denna lag handhar direktionen de uppgifter som rör skolans personal och som enligt tjänstemannalagen för landskapet Åland (61/1987) ankommer på landskapsstyrelsen.

28 §. Tjänster

Vid skolan skall finnas en tjänst som rektor samt i den mån skolans studerandeantal och timantal det förutsätter ett antal tjänster som lärare. Vid skolan kan dessutom finnas en tjänst som biträdande rektor samt behövt antal övriga tjänster.

Rektorstjänster och biträdande rektorstjänster inrättas, tillsätts och indras av landskapsstyrelsen.

Övriga tjänster inrättas, tillsätts och indras av direktionen. Tjänst får inrättas endast under förutsättning att anslag upptagits i landskapets budget.

Folkhögskolan kan ha gemensamma tjänster med en eller flera av landskapets skolor. Lärare kan på det sätt som direktionen närmare beslutar fullgöra viss del av sin undervisningsskyldighet såsom lärare vid någon annan av landskapets skolor.

29 §. Timlärare

Timlärare kan anställas av direktionen för de timmar det inte är ändamålsenligt att inrätta lärartjänster. Timlärare är tillfälliga tjänstemän.

30 §. Privaträttsligt anställningsförhållande

Direktionen anställer och avskedar personal i privaträttsligt anställningsförhållande.

31 §. Tillfällig personal

Tillfälliga föreläsare och annan tillfällig personal kan med undantag av timlärare anställas av skolans rektor.

Närmare bestämmelser om rektors befogenheter enligt 1 mom. kan intas i skolans reglemente.

32 §. Behörighetskrav

Landskapsstyrelsen fastställer behörighetskraven för rektorstjänsten och biträdande rektorstjänsten.

Behörighetskrav för lärare och övrig personal vid skolan bestäms i reglementet.

Landskapsstyrelsen och direktionen kan av särskilda skäl i ett enskilt fall medge undantag från fastställda behörighetskrav.

7 kap. Särskilda bestämmelser

33 §. *Tytnadsplikt*

Den som är anställd vid skolan får inte informera en utomstående om vad som vid skötseln av uppgifter som rör skolväsendet framkommit i fråga om personliga eller ekonomiska omständigheter som rör en studerande eller medlemmar av den studerandes familj utan samtycke av den berörda personen eller, om denna inte själv kan bedöma innebörden av samtycket, av personens vårdnadshavare.

Tjänstemän vid skolan får utan hinder av 1 mom. och vad som i övrigt bestäms om tytnadsplikt lämna uppgifter till varandra samt till andra organ inom landskapets förvaltning, om uppgifterna är nödvändiga för att en studerandes skolgång skall kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt. Vad som är stadgat i 1 mom. hindrar inte heller att uppgifter lämnas till den som på tjänstens vägnar har rätt att få kännedom om saken.

34 §. *Besvär*

Beslut som med stöd av denna lag fattats av direktionen eller tjänsteman enligt delegerad beslutanderätt kan överklagas hos Ålands förvaltningsdomstol.

Besvär över lagligheten av beslut som landskapsstyrelsen fattat med stöd av denna lag får anföras hos högsta förvaltningsdomstolen. I landskapsstyrelsens beslut i utnämningssärenden får ändring inte sökas genom besvär.

35 §. *Landskapsförordning*

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag kan utfärdas genom landskapsförordning.

36 §. *Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelse*

Denna lag träder i kraft den 1 september 1999.

Genom denna lag upphävs landskapslagen den 20 april 1971 om Ålands folkhögskola (18/1971).

Den direktion som har tillsatts för Ålands folkhögskola med stöd av den upphävda lagen fortsätter sin verksamhet enligt denna lag för den återstående mandattiden, om inte landskapsstyrelsen med stöd av 4 § beslutar annat.

De tjänster som vid denna lags ikraftträdande finns vid Ålands folkhögskola enligt den upphävda lagen överförs vid ikraftträdandet till Ålands folkhögskola enligt denna lag.

N 14 LL om Ålands musikinstitut 12.9.1995/80

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. *Målsättning*

Vid Ålands musikinstitut ges grundläggande undervisning i musik. Institutet har även till uppgift att ge förberedande undervisning för blivande yrkesmusiker.

Dessutom kan vid institutet ordnas vuxenutbildning och kursverksamhet i musik samt dansundervisning.

Vid institutet kan även förekomma annan verksamhet i syfte att utveckla musikkulturen och intresset för musik.

2 §. *Huvudmannaskap*

Ålands musikinstitut upprätthålls av landskapet och står under landskapsstyrelsens överinseende.

2 kap. Förvaltning

3 §. *Direktion*

För förvaltningen av Ålands musikinstitut tillsätter landskapsstyrelsen en direktion för fyra kalenderår i sänder.

Direktionen består av högst sex medlemmar. En representant för eleverna och en för lärarna har rätt att delta i direktionens sammanträden. Representanterna har yttranderätt men inte rösträtt vid sammanträdena. Bland direktionens medlemmar utser landskapsstyrelsen ordföranden och vice ordföranden. För varje medlem utses även en ersättare, för vilken i tillämpliga delar bestämmelserna om medlemmarna gäller. (53/1997)

Institutets rektor är föredragande och sekreterare i direktionen. Direktionen kan dock utse annan föredragande när ärendet rör rektorn.

Landskapsstyrelsen får entlediga en medlem eller ersättare från uppdraget innan mandattiden har gått ut. Om en medlem eller ersättare entledigas eller avlider skall en ny medlem respektive ersättare utses för den återstående tiden. (53/1997)

Landskapsstyrelsen beslutar om arvoden och andra ersättningar till medlemmarna i direktionen. (53/1997)

4 §. *Direktionsmöte*

Direktionen sammankallas av ordföranden eller vid förfall för ordföranden av vice ordföranden. Direktionen skall sammankallas för behandling av visst ärende då rektor eller minst tre av direktionens medlemmar det kräver.

Direktionen är beslutför då ordföranden eller vice ordföranden och minst hälften av de övriga medlemmarna är närvarande. Beslut fattas med enkel majoritet. Faller rösterna lika avgör ordförandens röst, utom vid personval då lotten avgör. Faller rösterna lika vid behandling av disciplinärt ärende avgör den åsikt som företräder den lindrigaste påföljden. Vid direktionens möten förs protokoll som undertecknas av ordföranden och sekreteraren samt justeras på det sätt som direktionen bestämmer. (53/1997)

5 §. (53/1997) *Direktionens uppgifter*

Direktionen handhar förvaltningen av verksamheten vid institutet samt övriga ärenden som ankommer på direktionen. Direktionen skall följa institutets undervisning och övriga verksamhet samt verka för dess utveckling. Vidare skall direktionen utgående från läroplansgrunderna göra upp kurs- och läroplaner samt behandla övriga ärenden som enligt reglementet ankommer på direktionen.

Direktionen skall årligen tillställa landskapsstyrelsen budgetförslag för det följande kalenderåret samt verksamhetsberättelse och utvärderingsrapport över det gångna läsåret.

6 §. *Rektor och prorektor (53/1997)*

Rektor skall leda, övervaka och utveckla undervisningen och den övriga verksamheten vid institutet samt fullgöra övriga uppgifter som hänförs till ledningen och övervakningen av institutet. På rektor ankommer även att bereda och föredra de ärenden som behandlas vid direktionens sammanträden samt tillse att dessa verkställs.

Landskapsstyrelsen kan, efter att ha hört direktionen, utse en prorektor bland institutets lärare för en tid som sammanfaller med direktionens mandatperiod. Direktionen skall dessförinnan ha inhämtat lärarkollegiets utlåtande. En sammanställning av lärarkollegiets utlåtande skall tillställas landskapsstyrelsen innan prorektorn utses. Prorektor är ställföreträdare för rektor. (53/1997)

7 §. *Lärarkollegium*

Till lärarkollegiet hör rektor och institutets samtliga lärare. Lärarkollegiet sammankallas av rektor som är kollegiets ordförande.

Kollegiet är beslutfört då rektor och minst hälften av övriga medlemmar är närvarande. Vid omröstning skall bestämmelserna i 4 § 2 mom. iakttas.

Lärarkollegiet skall planera, främja och utveckla undervisningen och den övriga verksamheten vid institutet samt behandla övriga ärenden som ankommer på lärarkollegiet.

7a §. (53/1997) *Jäv*

Vid behandling av ärende i direktion eller lärarkollegium skall de i 16 § landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse (42/1971) ingående bestämmelserna om jäv iakttas i tillämpliga delar. Har frågan om jäv uppkommit skall frågan omedelbart avgöras. Den som jävet gäller får inte delta i avgörandet. Om jäv ansetts föreligga skall den jävige avlägsna sig från mötet för den tid ärendet behandlas.

Se C 1.

8 §. *Lärares skyldigheter*

Förutom skyldigheten att undervisa ankommer det på lärare att utföra uppgifter som hör till institutets verksamhet i enlighet med rektors anvisningar eller vad som föreskrivs i reglementet eller överenskommits i tjänstekollektivavtal.

9 §. *Reglemente*

För Ålands musikinstitut skall finnas ett reglemente. Direktionen skall uppgöra ett förslag till reglemente som skall underställas landskapsstyrelsen för fastställelse. Reglementet skall innehålla bestämmelser om

1) läsårets längd och antalet arbetsdagar under läsåret,

2) upphävd 53/1997,

3) rektors, lärares och övriga tjänstemäns arbetsuppgifter,

4) beviljande av tjänstledighet åt rektor, lärare och övrig personal,

5) intagning, speciella inträdesfordringar, bedömning av elever, dimission samt utfärdande av särskilda kursintyg samt

6) övriga angelägenheter vilka med stöd av denna lag eller särskilda föreskrifter skall ingå i reglementet.

Ändring av reglemente skall underställas landskapsstyrelsen för fastställelse.

3 kap. *Undervisning*

10 §. (53/1997) *Undervisningsspråk*

Undervisningsspråket vid institutet är svenska.

Vid tillfällig undervisning kring visst tema kan undervisningsspråk som anknyter till temat användas. I enlighet med landskapsstyrelsens tillstånd får även annat språk än svenska användas som undervisningsspråk, om detta är förenligt med institutets målsättning.

10a §. (53/1997) *Läroplansgrunder och övrig undervisning*

Landskapsstyrelsen fastställer läroplansgrunder för utbildningen vid institutet.

Vuxenutbildning och kursverksamhet kan ordnas vid institutet med landskapsstyrelsens tillstånd.

11 §. *Avgifter för verksamheten*

För verksamheten vid institutet uppbärs avgifter i enlighet med vad landskapsstyrelsen bestämmer.

Undervisning som bedrivs vid institutet inom ramen för den utbildning som eleverna fullgör vid landskapets gymnasium, Ålands folkhögskola eller vid någon av landskapets yrkesutbildningsanstalter är avgiftsfri för eleverna.

4 kap. *Eleverna*

12 §. (53/1997) *Antagning*

Direktionen antar elever till institutet.

En sökande som är missnöjd med antagningen av elever till institutet kan skriftligen begära rättelse av direktionen inom 14 dagar från det att resultaten av antagningen har offentliggjorts.

Resultaten av antagningen får på grund av en begäran om rättelse inte ändras till nackdel för den som blivit antagen som elev.

12a §. (53/1997) *Opartiskt bemötande*

Eleverna skall bemötas opartiskt så att ingen diskrimineras på grund av kön, funktionshinder, religiös, social eller kulturell bakgrund eller annan därmed jämförbar omständighet.

12b §. (53/1997) *Rättelse av studieprestation*

Eleven har rätt att få veta hur bedömningsgrunderna tillämpats på honom eller henne.

En elev som är missnöjd med bedömningen av sin studieprestation kan begära rättelse av den lärare som

utfört bedömningen inom 14 dagar från det att eleven fått del av resultaten av bedömningen och på vilket sätt bedömningsgrunderna tillämpats på honom eller henne. Är eleven missnöjd med lärarens beslut skall ärendet hänskjutas till rektorn för avgörande. Är eleven missnöjd även med rektorns beslut skall ärendet hänskjutas till landskapsstyrelsen som kan ålägga läraren att företa en ny bedömning eller besluta vilket vitsord eleven skall erhålla.

12c §. (53/1997) *Elevernas skyldigheter*

Eleverna skall följa institutets ordningsregler samt rektors och lärares anvisningar.

Elev som inte låter sig tillrättas kan av direktionen avstängas för viss tid, dock högst ett år.

13 §. *Ledighet*

Rektor kan av särskild orsak bevilja elev ledighet från institutet.

14 §. *Elevråd*

Vid musikinstitutet utgör eleverna en elevkår. Elevkåren kan utse ett elevråd som kan framställa förslag och avge utlåtanden i frågor som rör institutet.

5 kap. Personal

15 §. (53/1997) *Anställningsförhållanden*

Vid institutet kan finnas personal i offentligrättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande.

Om inte annat bestäms i denna lag eller landskapsstyrelsen beslutar annat handhar direktionen de uppgifter som rör institutets anställda och som enligt tjänstemannalagen för landskapet Åland (61/1987) ankommer på landskapsstyrelsen.

Se C 35.

15a §. (53/1997) *Tjänster*

Vid Ålands musikinstitut skall det finnas en tjänst som rektor samt i den mån institutets elevantal eller timantal det förutsätter ett antal tjänster som lärare samt ett behövligt antal övriga tjänster.

Rektorstjänsten inrättas, tillsätts och indras av landskapsstyrelsen.

Övriga tjänster inrättas, tillsätts och indras av direktionen. Tjänst får inrättas endast under förutsättning att anslag upptagits i landskapets budget.

15b §. (53/1997) *Timlärare*

Timlärare kan anställas av direktionen för de timmar det inte är ändamålsenligt att inrätta lärartjänster. Timlärare är tillfälliga tjänstemän.

15c §. (53/1997) *Privaträttsligt anställningsförhållande*

Direktionen anställer och avskedar personal i privaträttsligt anställningsförhållande.

15d §. (53/1997) *Rektors möjlighet att utse vikarier*

Vikarie kan i brådskande fall förordnas av rektor för högst en månads tjänstgöring.

16 §. (53/1997) *Behörighet*

Landskapsstyrelsen fastställer behörighetskraven för rektorstjänsten.

Krav för behörighet för lärare och övrig personal vid institutet bestäms i reglementet.

Landskapsstyrelsen kan av särskilda skäl bevilja dispens från fastställda behörighetskrav.

17 §. *Övriga bestämmelser*

Angående undervisningsskyldighet och avlöning samt övriga ersättningar för lärare och andra tjänstemän gäller vad därom överenskommit i tjänstekollektivavtal. Direktionen fastställer undervisningsskyldigheten för prorektorn inom ramen för tjänstekollektivavtalet. (53/1997)

Angående lärare och övriga tjänstemän vid institutet gäller förutom vad i denna lag stadgas vad om landskapets tjänstemän är särskilt föreskrivet.

6 kap. Särskilda bestämmelser

18 §. *Ändringssökande*

I beslut som direktionen eller landskapsstyrelsen fattat med stöd av denna lag får ändring sökas genom besvär i enlighet med vad som stadgas i 25 § självstyrelselagen.

18a §. (53/1997) *Rättsförmåga*

Direktionen kan inom ramen för institutets ordinarie verksamhet sluta avtal i enlighet med vad landskapsstyrelsen beslutar.

19 §. *Landskapsförordning*

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpligheten av denna lag kan utfärdas genom landskapsförordning.

20 §. *Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelse*

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1995.

Direktion enligt bestämmelserna i denna lag utses första gången för en mandattid som inleds den 1 januari 1996.

Åtgärder som verkställigheten av denna lag förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

N 15 F om ordnandet av undervisningen vid Ålands handelsläroverk 31.12.1975/64*

Förlängd genom 10/1993.

1 §. Ålands handelsläroverk, som upprätthålles av landskapet Åland, omfattar ett handelsinstitut och en handelsskola.

2 §. Undervisningen vid handelsläroverket skall vara ordnad huvudsakligen enligt samma grunder som vid motsvarande läroanstalter annorstädes i riket.

* FFS 1042/1975.

I avseende å inträdesfordringar och lärokurser för olika examina skall annorstädes i riket gällande bestämmelser i huvudsak lända till efterträttelse.

3 §. Yrkesutbildningsstyrelsen skall vaka över att vid handelsläroverket iakttages de annorstädes i riket tillämpade grunderna för undervisningen samt att eleverna bibringas det mått av kunskaper och färdigheter, som kräves av eleverna vid motsvarande läroanstalter annorstädes i riket ävensom att läroverket jämväl i övrigt motsvarar sitt ändamål.

4 §. Vid handelsläroverket avlagd examen medför samma kompetens som motsvarande examen vid handelsläroverk annorstädes i riket.

5 §. Vad i 5, 16, 17 och 18 §§ förordningen angående ordnandet av undervisningsväsendet i landskapet Åland (161/1924) är stadgat, äger motsvarande tillämpning med avseende å handelsläroverket. De uppgifter, som enligt de tre sistnämnda paragraferna anförts skolstyrelsen, ankommer likväl på yrkesutbildningsstyrelsen.

6 §. Närmare föreskrifter angående handelsläroverkets organisation och verksamhet utfärdas vid behov av landskapets myndigheter i den ordning som i självstyrelselagen för Åland är förutsatt.

N 16 F om undervisningen vid Ålands tekniska läroverk 18.11.1988/69*

Förlängd genom 10/1993.

1 §. Vid Ålands tekniska läroverk, som upprätthålls av landskapet Åland, ges grundläggande yrkesutbildning på institutnivå för avläggande av teknikerexamen och på högre nivå för avläggande av ingenjörsexamen.

2 §. På inträdeskrav och lärokurser vid Ålands tekniska läroverk och på undervisningen i övrigt skall i huvudsak tillämpas i riket gällande stadganden och bestämmelser om statens tekniska läroanstalter.

3 §. Yrkesutbildningsstyrelsen har rätt att övervaka att undervisningen vid Ålands tekniska läroverk är ordnad i överensstämmelse med 2 § och att eleverna får de kunskaper och färdigheter som krävs av elever vid motsvarande läroanstalter i riket samt att läroverket även i övrigt motsvarar sitt ändamål.

4 §. Examina som har avlagts vid Ålands tekniska läroverk medför samma behörighet som motsvarande examina vid en teknisk läroanstalt i riket.

5 §. Vad som stadgas i 5 och 16-18 §§ förordningen den 27 juni 1924 angående ordnandet av undervisningsväsendet i landskapet Åland (161/1924) skall på

* FFS 967/1988.

motsvarande sätt tillämpas på Ålands tekniska läroverk. De uppgifter som enligt 16-18 §§ i den nämnda förordningen ankommer på skolstyrelsen skall dock skötas av yrkesutbildningsstyrelsen.

6 §. Närmare föreskrifter om Ålands tekniska läroverks organisation och verksamhet meddelas vid behov av landskapets myndigheter i den ordning som självstyrelselagen för Åland (670/1951) anger.

7 §. Denna förordning träder i kraft den 15 december 1988.

Genom denna förordning upphävs förordningen den 15 december 1967 angående ordnande av undervisningen vid Ålands tekniska skola (555/1967).

Åtgärder som verkställigheten av förordningen förutsätter kan vidtas innan den träder i kraft.

N 17 LL om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten 19.10.1993/72

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet, om så är stadgat i någon annan landskapslag (*speciallag*). Om så stadgas i denna lag skall i fråga om landskapsandel som avses i denna lag även iaktas bestämmelserna i landskapslagen om landskapsandelar till kommunerna (70/1993) (*landskapsandelslagen*).

2 §. Definitioner

I denna lag förstås med

- 1) **undervisningsverksamhet** verksamhet vid grundskolorna samt medborgarinstitut och
- 2) **kulturverksamhet** verksamhet vid allmänna bibliotek, kommunernas kulturverksamhet, idrottsverksamhet samt ungdomsarbete.

2 kap. Landskapsandel för driften av grundskolorna

3 §. (27/1998) Allmän bestämmelse

För finansiering av driftkostnaderna för grundskolan erhåller kommunerna landskapsandel enligt de kalkylerade grunder som anges nedan.

4 §. (27/1998) Fastställande av landskapsandelsgrunderna

Landskapsstyrelsen fastställer årligen senast den 15 oktober de basbelopp per kommuninvånare och ett särskilt kalkylerat landskapsandelsbelopp för träningsundervisningen, vilka läggs till grund för beräklandet av landskapsandelen för grundskolan för det följande verksamhetsåret.

5 §. (27/98) Basbeloppen

Basbeloppen fastställs på basen av föregående fastställelseårs basbelopp justerat med förändringen i kostnadsnivån utgående från juli månads allmänna tjänstnivå- och konsumentprisindex fastställelseåret. Vid fastställandet beaktas även de beräknade förändringarna i omfattningen och arten av landskapsandelsuppgifterna under verksamhetsåret.

Närmare bestämmelser om vad som avses med förändring i kostnadsnivån och i omfattningen och arten av landskapsandelsuppgifterna finns i 5 § landskapsandelslagen. (29/1999)

6 §. (27/1998) Basbelopp enligt åldersgrupp

Basbeloppen per kommuninvånare fastställs för grundskolan för följande åldersgrupper:

- 6-11 år
- 12-15 år

7 §. (27/1998) Landskapsandel till kommuner

Landskapsandelen för grundskolan erhålls genom att basbeloppet enligt åldersgrupp multipliceras med antalet kommuninvånare som hör till åldersgruppen i fråga. De belopp som erhålls för respektive åldersgrupp adderas och summan multipliceras med den koefficient som bestäms för kommunen enligt 2 mom.

Koefficienterna för de olika kommungrupperna är följande:

Kommun	Koefficient
Brändö, Föglö, Kumlinge, Kökar och Sottunga	1,00
Vårdö	0,75
Fastäländska kommuner med högst 1.000 invånare	0,50
Fastäländska kommuner med mer än 1.000 invånare	0,40
Mariehamn	0,28

(29/1999)

8 §. (27/1998) Bibehållande av kostnadsfördelningen

Fördelningen mellan landskapet och kommunerna av driftskostnaderna för grundskolan bibehålls enligt samma förhållande som var gällande när denna lag träder i kraft. I driftskostnaderna ingår inte de kostnader som anges i 13 §.

Kostnadsfördelningen utreds vart fjärde år (*justeringsår*). Om den genomförda kostnadsfördelningen beräknad för året före justeringsåret skiljer sig från den kostnadsfördelning som gäller när denna lag träder i kraft, skall beloppen av landskapsandelarna justeras så att kostnadsfördelningen återgår till den ursprungliga nivån vid ingången av justeringsåret. Justeringen beaktas vid fastställandet av basbeloppen verksamhetsåret efter att utredningarna slutförts.

Innan en justering enligt 1 mom. vidtas skall landskapsstyrelsen förhandla med kommunerna om kostnadsfördelningens utveckling. Närmare bestämmelser om förhandlingarna mellan landskapet och kommunerna kan utfärdas genom landskapsförordning.

9 §. (27/1998) Särskild landskapsandel för träningsundervisningen

Utöver den landskapsandel som avses i 7 § erhåller elevens hemkommun en särskild landskapsandel för elever som får sådan undervisning som avses i 21 § 3 mom. grundskolelagen för landskapet Åland (18/1995), nedan kallad träningsundervisning.

Den särskilda landskapsandel för kommunen erhålls genom att det fastställda särskilda landskapsandelsbeloppet multipliceras med antalet elever i kommunen som erhåller träningsundervisning.

10 §. (27/1998) Särskilt landskapsandelsbelopp

Det särskilda landskapsandelsbeloppet fastställs på basen av skillnaden mellan den genomsnittliga kostnaden för en grundskoleelev och kostnaden för en elev i träningsundervisning verksamhetsåret före fastställelseåret. Vid fastställandet beaktas även de beräknade förändringarna i omfattningen och arten av landskapsandelsuppgifterna samt den beräknade förändringen i kostnadsnivån under verksamhetsåret.

Närmare bestämmelser om vad som avses med förändring i kostnadsnivån och i omfattningen och arten av landskapsandelsuppgifterna finns i 5 § landskapsandelslagen. (29/1999)

11 §. (27/1998) Elevantalet som underlag för den särskilda landskapsandelen

Den särskilda landskapsandelen fastställs enligt uppgifter om elevantalet den 20 augusti fastställelseåret. Uppgifterna tillställs landskapsstyrelsen av elevens hemkommun.

Landskapsandel kan lämnas oöviljad i fråga om elever som inte senast den 25 augusti har anmälts till landskapsstyrelsen.

12 §. (27/1998) Justering av den särskilda landskapsandelen i förhållande till elevantalet

Om antalet elever i träningsundervisning förändras under verksamhetsåret justeras utbetalningen av den särskilda landskapsandelen i förhållande till förändringen i elevantalet.

13 §. Kostnader som inte beaktas vid beräkning av basbeloppen eller det särskilda landskapsandelsbeloppet (27/1998)

Som kostnader för grundskolor anses inte

- 1) kostnader för anläggningsprojekt som avses i denna lag och kostnader för anskaffning av markområden,
- 2) kostnader för skötsel av lån eller kalkylerade räntor och avskrivningar,
- 3) kostnader som landskapsstyrelsen finansierar enligt någon annan lag på annat sätt,
- 4) kostnader för avgiftsbelagda tjänster eller
- 5) utgifter för nämnder, direktioner och andra dylika organ.

14 §. (27/1998) Kommuninvånare

Med kommuninvånare avses den som har hemkommun i kommunen enligt lagen om hemkommun (FFS 201/1994).

Vid uträkningen av den landskapsandel som avses i

7 § anses invånarantalet vid ingången av året före verksamhetsåret vara kommunens invånarantal.

15 §. (27/98) *Elevens hemkommun*

Med elevens hemkommun avses den kommun där eleven har sin hemkommun enligt lagen om hemkommun vid ingången av respektive termin.

3 kap. Landskapsandel för driften av medborgarinstitut

16 §. *Kalkylerad landskapsandel*

Landskapsandelen för en kommuns medborgarinstitut beräknas på det belopp som erhålls genom att det timantal som har fastställts som beräkningsgrund för landskapsandelens multipliceras med det per undervisningstimme bestämda basbeloppet.

Landskapsandelen erhålls genom att det i 1 mom. uträknade beloppet multipliceras med koefficienten 0,40.

17 §. (27/1998) *Basbelopp för medborgarinstitut*

Landskapsstyrelsen fastställer årligen senast den 15 oktober ett basbelopp per undervisningstimme för medborgarinstitut för det följande verksamhetsåret. Basbeloppet fastställs på basen av föregående fastställelseårs basbelopp justerat med förändringen i kostnadsnivån utgående från juli månads allmänna förtjänstnivå- och konsumentprisindex fastställelseåret. Vid fastställandet beaktas även de beräknade förändringarna i omfattningen och arten av landskapsandelsuppgifterna under verksamhetsåret.

Närmare bestämmelser om vad som avses med förändring i kostnadsnivån och i omfattningen och arten av landskapsandelsuppgifterna finns i 5 § landskapsandelslagen. (29/1999)

18 §. *Kommunernas betalningsandelar*

När en kommun enligt lag är skyldig att finansiera sin andel av driftskostnaderna för undervisning förlagd till kommunen, skall kommunens betalningsandel om inte annat avtalas i fråga om medborgarinstitut räknas ut så att från de faktiska driftskostnaderna för hela medborgarinstitutets verksamhet i landskapet dras av den landskapsandel huvudmannen erhållit. Kommunerna debiteras slutligen nettokostnaden i förhållande till antalet undervisningstimmar i var och en kommun.

4 kap. Landskapsandel för driftskostnaderna inom kulturverksamheten

19 §. (27/1998) *Kalkylerad landskapsandelsgrund*

Den mot bösättningsstrukturgrupperingen svarande landskapsandelen för en kommuns biblioteksväsen beräknas på ett belopp som erhålls genom att kommunens invånarantal multipliceras med det för biblioteket bestämda basbeloppet.

Den mot bösättningsstrukturgrupperingen svarande landskapsandelen för kommunernas övriga kulturverksamhet beräknas på det belopp som erhålls genom en sammanräkning av

- 1) kommunens invånarantal multiplicerat med det för kulturverksamheten fastställda basbeloppet,
- 2) kommunens invånarantal multiplicerat med det

för idrottsverksamheten fastställda basbeloppet samt 3) kommunens invånarantal multiplicerat med det för ungdomsarbetet fastställda basbeloppet.

20 §. (27/1998) *Landskapsandelsskalan*

Kommunen får landskapsandel för kulturverksamheten genom att det enligt 19 § beräknade beloppet multipliceras med de landskapsandelsprocenter som bestäms enligt kommunens bösättningsstrukturgrupp enligt 2 mom.

Landskapsandelsprocenterna enligt de bösättningsstrukturgrupper som avses i landskapslagen om bösättningsstrukturgrupper (73/1993) är följande:

Bösättningsstrukturgrupp	Landskapsandelsprocent
1	40
2	40
3	40
4	34

Den enligt bösättningsstrukturgrupp bestämda landskapsandelen för två eller flera kommuners gemensamma bibliotek skall beräknas i förhållande till kommunernas invånarantal.

21 §. (27/1998) *Basbeloppen för bibliotek*

Landskapsstyrelsen skall årligen senast den 15 oktober fastställa ett basbelopp per kommuninvånare enligt bösättningsstrukturgrupp för biblioteken för det följande verksamhetsåret. Basbeloppen fastställs på basen av föregående fastställelseårs basbelopp justerat med förändringen i kostnadsnivån utgående från juli månads allmänna förtjänstnivå- och konsumentprisindex fastställelseåret. Vid fastställandet beaktas även de beräknade förändringarna i omfattningen och arten av landskapsandelsuppgifterna under verksamhetsåret.

Närmare bestämmelser om vad som avses med förändring i kostnadsnivån och i omfattningen och arten av landskapsandelsuppgifterna finns i 5 § landskapsandelslagen. (29/1999)

22 §. (27/1998) *Basbeloppen för kulturverksamhet, idrottsverksamhet och ungdomsarbete*

Landskapsstyrelsen skall årligen senast den 15 oktober fastställa ett basbelopp per kommuninvånare för kulturverksamheten, idrottsverksamheten och ungdomsarbetet för det följande verksamhetsåret. Basbeloppen fastställs på basen av föregående fastställelseårs basbelopp justerat med förändringen i kostnadsnivån utgående från juli månads allmänna förtjänstnivå- och konsumentprisindex fastställelseåret. Vid fastställandet beaktas även de beräknade förändringarna i omfattningen och arten av landskapsandelsuppgifterna under verksamhetsåret.

Närmare bestämmelser om vad som avses med förändring i kostnadsnivån och i omfattningen och arten av landskapsandelsuppgifterna finns i 5 § landskapsandelslagen. (29/1999)

23 §. *Kommuninvånare*

Med kommuninvånare avses den som har hemkommun i kommunen enligt lagen om hemkommun. (27/1998)

Vid uträkningen av den landskapsandel för kommunen som avses i detta kapitel anses invånarantalet vid ingången av året före verksamhetsåret vara kommunens invånarantal.

5 kap. Landskapsandel för anläggningsprojekt

24 §. Beviljande av landskapsandel för anläggningsprojekt

Landskapsandel för anläggningsprojekt kan på ansökan beviljas kommuner eller kommunalförbund.

25 §. Anläggningsprojekt

Med anläggningsprojekt avses byggande, anskaffning, grundlig reparation eller motsvarande åtgärder i fråga om lokaler som utgör en funktionell helhet samt anskaffning av lös egendom i samband med sådana åtgärder, om åtgärdens beräknade totalkostnader uppgår till minst det belopp som fastställts i finansieringsplanen för anläggningsprojekt. Anskaffning av markområde skall inte betraktas som ett anläggningsprojekt.

Som ett anläggningsprojekt kan även anses en åtgärd enligt 1 mom., om de beräknade kostnaderna underskrider det belopp som fastställts i finansieringsplanen för anläggningsprojekt och om finansieringen av projektet skulle bli synnerligen betungande för kommunen eller kommunalförbundet.

26 §. Finansieringsplan

Landskapsstyrelsen skall årligen i samband med avgivandet av förslaget till budget anta en finansieringsplan för anläggningsprojekt som gäller undervisnings- och kulturverksamhet under de fem följande kalenderåren.

Finansieringsplanen skall innehålla:

- 1) de projekt som skall förverkligas under planperioden i prioritetsordning kalenderårsvis,
- 2) en beräkning av de projektkostnader som berättigar till landskapsandel och
- 3) en beräkning av den landskapsandel som skall betalas för projekten.

Kommun skall årligen senast vid den tidpunkt som landskapsstyrelsen bestämt tillställa landskapsstyrelsen ett förslag över de anläggningsprojekt som det är meningen att förverkliga inom kommunen under de fem följande åren.

27 §. Projektplan

Den som ansöker om landskapsandel skall i god tid året innan projektet beräknas inledas tillställa landskapsstyrelsen en projektplan över anläggningsprojektet.

Projektplanen skall innehålla följande uppgifter:

- 1) allmän beskrivning av projektet,
- 2) redogörelse i huvuddrag för behovet av att genomföra projektet,
- 3) beskrivning av tomt då fråga är om ny inrättning eller utvidgning av tidigare inrättning,
- 4) huvudritningar i skala 1:100 samt en kortfattad byggnadsbeskrivning,
- 5) tidtabell för projektets genomförande samt
- 6) en kostnadsberäkning för projektet.

28 §. Fastställelse av anläggningsprojekt

Landskapsstyrelsen fastställer på basis av projektplanen de anläggningsprojekt som skall inledas under verksamhetsåret.

Samtidigt med fastställande av anläggningsprojekt kan landskapsstyrelsen meddela sökanden ett förhandsbesked om de projekt som kan inledas året efter verksamhetsåret. Förhandsbeskedet är bindande för landskapsstyrelsen, då den fastställer de projekt som skall inledas följande år, om inte annat följer av landskapsbudgeten eller finansieringsplanen.

29 §. Förverkligande av anläggningsprojekt

Ett anläggningsprojekt skall påbörjas det år då fastställelsebeslutet enligt 28 § 1 mom. fattats eller året därpå.

Landskapsstyrelsen kan av särskilda skäl på ansökan besluta att ett anläggningsprojekt får påbörjas innan det har fastställts.

30 §. Landskapsandel för anläggningsprojekt

För anläggningsprojekt betalas landskapsandel högst för de kostnader landskapsstyrelsen har fastställt. Om de faktiska kostnaderna för ett anläggningsprojekt är mindre än de kostnader som godkänts i finansieringsplanen för anläggningsprojekt och som landskapsstyrelsen fastslagit, betalas landskapsandel för de faktiska kostnaderna.

Landskapsandel betalas inte för anläggningsprojekt vars kostnader är mindre än det belopp som fastställts i finansieringsplanen för anläggningsprojekt, om det inte är fråga om ett anläggningsprojekt som avses i 25 § 2 mom.

31 §. Landskapsandelsskalan

Landskapsandel för ett anläggningsprojekt uträknas per kommun enligt de bosättningsstrukturgrupper som avses i landskapslagen om bosättningsstrukturgrupper (73/1993) enligt följande:

Bosättningsstrukturgrupp	Landskapsandel i procent av kostnaderna
1	65
2	60
3	55
4	40

Om två eller flera kommuner har en gemensam grundskola eller någon annan i denna lag nämnd inrättning som berättigar till landskapsandel eller om ett kommunalförbund är huvudman, beviljas landskapsandel för anläggningsprojekt för varje kommuns andel i enlighet med dess bosättningsstrukturgrupp.

32 §. Utbetalning

Landskapsandel för ett anläggningsprojekt betalas till kommunen eller kommunalförbundet månatligen senast den 20 varje månad i lika stora rater under den tid projektet beräknas pågå. Den första raten skall betalas ut månaden efter den månad då meddelandet om att projektet inletts har inkommit. Om projektet på det sätt som avses i 29 § 2 mom. har inletts innan det har

fastställts, skall dock den första betalningen betalas ut månaden efter den månad då fastställelsebeslutet fattades.

33 §. Projektredovisning och landskapsandelsbeslut

För fastställelse av den slutliga landskapsandelen skall den som fått landskapsandel för landskapsstyrelsen lägga fram en redovisning över kostnaderna för genomförandet av projektet. Projektredovisningen om de faktiska kostnaderna skall tillställas landskapsstyrelsen senast den 31 augusti under det år som följer efter det då anläggningsprojektet blev färdigt.

Landskapsstyrelsen skall fatta beslut om den slutliga landskapsandelen för anläggningsprojekt inom två månader efter att projektredovisningen lämnats in.

34 §. Återbetalning av landskapsandel för anläggningsprojekt

Det kan bestämmas att den del av den anskaffade egendomens gängse värde som motsvarar landskapsandelen för anläggningsprojektet helt eller delvis skall återbetalas till landskapet, om egendomen överlåtes till någon annan, om verksamheten upphör eller om egendomens användning varaktigt ändras så att egendomen inte kan användas för någon annan verksamhet som berättigar till landskapsandel.

Om egendom för vilken landskapsandel har erhållits förstörs eller skadas, kan det bestämmas att en motsvarande del av försäkrings- eller annan skadeersättning helt eller delvis skall betalas till landskapet eller dras av från landskapsandelen för ett nytt anläggningsprojekt.

Om återbetalningsskyldigheten och avdrag för ersättningar beslutar landskapsstyrelsen. Den som får landskapsandel skall inom sex månader efter det att de förändringar som avses i 1 och 2 mom. inträffat göra en anmälan till landskapsstyrelsen. Om det senare framgår att någon anmälan inte gjorts inom utsatt tid, skall en mot landskapsandel svarande del av egendomens gängse värde betalas till landskapet med en årlig ränta som motsvarar Finlands Banks grundränta, om inte landskapsstyrelsen beslutar annat.

6 kap. Sökande av ändring

35 §. Rättelseförfarande

En kommun eller ett kommunalförbund, som inte nöjer sig med ett beslut om beviljande av landskapsandel för anläggningsprojekt eller med ett beslut som avses i 33 § 2 mom., har rätt att inom trettio dagar efter att ha fått del av beslutet framställa ett skriftligt rättelseyrkande hos landskapsstyrelsen. Till beslutet skall fogas en anvisning om rättelseyrkande.

36 §. Ändringssökande

I fråga om lagligheten av landskapsstyrelsens beslut med anledning av rättelseyrkande, i ett sådant beslut om återkrav av landskapsandel som avses i 34 § eller i beslut som avses i 41 § får besvär anföras hos högsta förvaltningsdomstolen enligt förvaltningsprocesslagen (FFS 586/1996). Om rätten att anföra besvär i andra beslut som har fattats med stöd av en bestämmelse i landskapsandelslagen, till vilken hänvi-

sas i denna lag, gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 20 § landskapsandelslagen. (27/1998)

Ändring får inte sökas genom besvär i andra beslut än de som avses i 1 mom.

7 kap. Tillämpning av vissa bestämmelser i landskapsandelslagen

37 §. Betalning och återbetalning av landskapsandel
På landskapsandelar som avses i denna lag skall dessutom tillämpas följande bestämmelser i landskapsandelslagen:

- 1) bestämmelsen i 16 § om betalning av utebliven förmån,
- 2) bestämmelsen i 17 § om återbetalning av grundlös förmån samt
- 3) bestämmelsen i 18 § om upphörande av betalningsskyldighet.

8 kap. Särskilda bestämmelser

38 §. Mottagare av landskapsandel för driftskostnader

Landskapsandel för driftskostnader beviljas utan ansökan

- 1) hemkommunerna för elever i grundskolor,
- 2) huvudmannen för ett medborgarinstitut,
- 3) kommun eller enskild huvudman i fråga om kulturverksamhet samt
- 4) medlemskommunerna, om det är fråga om kulturverksamhet som ett kommunalförbund är huvudman för.

Landskapsandel för driftskostnader beviljas varje år senast den 11 januari.

39 §. Utbetalning

Den landskapsandel för driftskostnader som beviljats enligt 38 § 1 mom. utbetalas månatligen till landskapsandelstagaren från ingången av budgetåret i lika stora rater senast den 11 varje månad.

Justeringen av landskapsandelarna enligt 4 § landskapsandelslagen beaktas i samband med utbetalningen av landskapsandelen från och med november månad efter justeringen. Justeringen skall vara slutförd före utgången av verksamhetsåret. (27/1998)

3 mom. upphävt 27/1998.

Kommun som i enlighet med 18 § skall betala en betalningsandel till medborgarinstitutets huvudman skall två gånger om året, den första gången i februari och den andra gången i oktober, betala en betalningsandel till medborgarinstitutets huvudman om inget annat avtalats. (27/1998)

40 §. (27/1998) Skyldighet att lämna upplysningar

Kommunerna eller kommunalförbunden skall ge landskapsstyrelsen de upplysningar som behövs för att fastställa landskapsandelar enligt denna lag.

41 §. Vite

Om en kommun eller ett kommunalförbund vid ordnandet av landskapsandelsuppgifterna vägrar uppfylla en lagstadgad förpliktelse eller en förpliktelse om vilken stadgas eller bestäms med stöd av lag, kan lands-

kapsstyrelsen vid vite tvinga kommunen, kommunalförbundet eller annan huvudman att uppfylla förpliktelsen.

42 §. *Landskapsförordning*

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag kan utfärdas genom landskapsförordning.

9 kap. **Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser**

43 §. *Ikraftträdande*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

44 §. *Driftskostnader*

För kostnader som uppkommit innan denna lag träder i kraft betalas landskapsstöd enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

45 §. *Anläggningskostnader*

De bestämmelser om anläggningskostnader som gällde när denna lag trädde i kraft skall tillämpas, om landskapsandel har beviljats, verksamhetsplan har godkänts, byggnadslov har beviljats eller något annat beslut om fastställande av landskapsandelsgrunderna har fattats före ikraftträdandet. På alla egendomsöverlåtelser och ändringar av användningssyften som har skett efter ikraftträdandet tillämpas 34 §.

Om landskapsstyrelsen har tillställts handlingar för beviljande av landskapsandelar för anläggningsprojekt innan lagen trädde i kraft och om det av dessa handlingar eventuellt kompletterat med tilläggsutredningar tillräckligt klart framgår de omständigheter som avses i 27 §, krävs inte en sådan projektplan som avses i paragrafen.

46 §. *Enhetspris för undervisningsverksamhet år 1994*

År 1994 beräknas enhetspriserna för undervisningsverksamheten i enlighet med 8-13 §§ på basis av 1990 års faktiska kostnader.

Vid bestämmandet av enhetspriserna för år 1994 skall även beaktas de förändringar som landskapsandelsuppgifterna och kostnadsnivån undergått åren 1991-1993, enligt vad som föreskrivs i 5 § landskapsandelslagen.

47 §. *Enhetspris för bibliotek år 1994*

Enhetspriserna för biblioteksväsendet för år 1994 skall i enlighet med 21 § beräknas utgående från 1990 års faktiska kostnader. Vid bestämmandet av enhetspriserna för år 1994 gäller även vad som föreskrivs i 46 § 2 mom.

N 18 LL om studiestöd 26.10.1995/94

1 kap. **Allmänna stadganden**

1 §. *Tillämpningsområde*

I denna lag finns bestämmelser om på vilka grunder landskapsstyrelsen skall bevilja studiestöd för bedrivande av studier efter avslutad läroplikt.

Om inte annat följer av bestämmelserna i denna lag har den som skall bedriva studier vilka varar längre än åtta veckor rätt till studiestöd på de grunder som anges i denna paragraf. Rätt till studiestöd har en medborgare i ett land som hör till den Europeiska unionen och som har stadigvarande bosättningsort i landskapet. Den som är medborgare i ett land som inte hör till den Europeiska unionen har rätt till studiestöd efter att under minst två år ha varit stadigvarande bosatt i landskapet för annat ändamål än studier.

Landskapsstyrelsen kan av särskilda skäl bevilja studiestöd trots att de förutsättningar som anges i 2 mom. inte är uppfyllda.

2 §. *Definitioner*

I denna lag använda begrepp skall ha den betydelse som anges i denna paragraf.

Stadigvarande bosättningsort är den ort där en studiestödssökande under minst 185 dagar varje år bor till följd av personlig och yrkesmässig anknytning. Den som har personlig och yrkesmässig anknytning till två eller flera orter anses ha stadigvarande bosättningsort på den ort dit denne regelbundet återvänder och anses ha störst personlig anknytning till. Den stadigvarande bosättningsorten ändras inte för den som bor på annan ort huvudsakligen på grund av studier.

Läsår är den tid som börjar den 1 augusti och slutar den 31 juli följande år.

Termin är hösttermin eller vårtermin, varvid höstterminen börjar den 1 augusti och slutar den 31 december och vårterminen börjar den 1 januari och slutar den 31 juli.

Stödmånad är en månad under vilken studeranden får studiepenning eller vuxenstudiepenning.

Högskolor är de högskolor som landskapsstyrelsen godkänt i enlighet med landskapslagen om högskoleundervisning i landskapet Åland (15/1981), den yrkeshögskoleutbildning som avses i lagen om en försöksverksamhet med yrkeshögskoleutbildning (55/1997) samt de högskolor som nämns i lagen om utveckling av högskoleväsendet (FFS 1052/1986) och därmed jämförbara utbildningsinstitutioner. (56/1997)

Andra läroanstalter är gymnasier, yrkesläroanstalter, yrkespedagogiska lärarhögskolor, folkhögskolor, medborgarinstitut och sommaruniversitet samt andra motsvarande läroanstalter under offentlig insyn.

Kreditinstitut är penninginrättningar, fonder, sammanslutningar och andra inrättningar vilkas verksamhet omfattar beviljande av lån mot borgen.

3 §. *Studiestödsförmåner*

På de villkor som stadgas i denna lag beviljas studiestöd i form av

- a) studiepenning eller vuxenstudiepenning,
- b) särskilt studietillägg,
- c) bostadstillägg,
- d) försörjartillägg samt
- e) landskapsborgen för studielån.

Studiepenning och vuxenstudiepenning kan inte utbetalas samtidigt. Försörjartillägg kan inte utbetalas samtidigt med vuxenstudiepenning.

4 §. Studier som berättigar till studiestöd

De allmänna villkoren för rätt till studiestöd är att den studerande har antagits till en högskola eller annan läroanstalt i landet eller utomlands, bedriver studier som huvudsyssla, har framgång i studierna samt behöver ekonomiskt stöd. Närmare bestämmelser om behovet av ekonomiskt stöd finns i 3 kap.

Studiestöd för studier i gymnasium kan beviljas för skutförande eller komplettering av gymnasiets lärokurs.

Närmare bestämmelser om vilka studier som berättigar till studiestöd kan ges i landskapsförordning.

5 §. Tidsbegränsningar

Studiestöd beviljas för den tid den studerande bedriver studier och för högst den normala utbildningstiden, varvid den normala utbildningstiden för högskolestudier skall anses vara högst 70 månader. Av särskilda skäl kan stöd beviljas för ytterligare högst ett studieår.

Vuxenstudiepenning för avläggande av vetenskaplig påbyggnadsexamen kan beviljas för högst 12 månader.

Studiestöd beviljas inte för en kortare period än 4 veckor.

2 kap. Studiestödsförmåner**6 §. Studiepenning**

Rätt till studiepenning har en studerande som enligt 1 kap. kan beviljas studiestöd enligt denna lag och som inte är berättigad till barnbidrag i enlighet med landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av barnbidragslagen (48/1994).

Se L 17.

7 §. Vuxenstudiepenning

Rätt till vuxenstudiepenning har

a) en studerande i åldern 25-29 år som inte under en åttaårsperiod omedelbart innan studierna inleds har genomgått en över fyra månader lång utbildning för vilken studiestöd har beviljats samt

b) en studerande i åldern 30-54 år som saknar grundläggande yrkesutbildning eller som inte under en femårsperiod omedelbart innan studierna inleds har genomgått en över fyra månader lång utbildning för vilken studiestöd har beviljats.

Den som har avlagt högre högskoleexamen eller därmed jämförbar examen har inte rätt till vuxenstudiepenning för avläggandet av en andra högre högskoleexamen.

Rätten till vuxenstudiepenning börjar vid ingången av den månad då de i 1 mom. nämnda åldersvillkoren uppfylls.

Närmare bestämmelser om rätten till vuxenstudiepenning kan ges i landskapsförordning.

8 §. Särskilt studietillägg

Den som är berättigad till studiestöd i enlighet med denna lag kan dessutom av landskapsstyrelsen beviljas särskilt studietillägg av arbetsmarknadspolitiska skäl.

Närmare bestämmelser om villkoren för särskilt studietillägg kan ges i landskapsförordning.

9 §. Bostadstillägg

Rätt till bostadstillägg har en studerande som

a) bor ensam i en hyresbostad eller liknande bostad som inte anses vara en ägarbostad,

b) enligt ett särskilt hyresavtal bor i en studiebostad som en kommun, en stiftelse eller ett allmännyttigt samfund svarar för eller som

c) har familj eller lever stadigvarande i äktenskapsliknande förhållande och på grund av studierna hyr bostad på annan ort än maken eller den övriga familjen.

Närmare bestämmelser om rätten till bostadstillägg kan ges i landskapsförordning.

10 §. Försörjartillägg

Rätt till försörjartillägg har en studerande som har minderårigt barn. Stödet utbetalas till en studerande vårdnadshavare och utgår som ett belopp per barn.

Närmare bestämmelser om när barn skall anses vara minderårigt enligt bestämmelserna i denna lag skall ges i landskapsförordning.

11 §. Landskapsborgen för studielån

Rätt till landskapsborgen för studielån har en studerande som har antagits till studier och bedriver studier på det sätt som nämns i 4 §.

Den vars studielån indrivs av landskapsstyrelsen på grundval av borgensansvar har inte rätt till landskapsborgen för studielån, om inte landskapsstyrelsen av särskilda skäl beslutar annat.

Närmare bestämmelser om rätten till landskapsborgen för studielån kan ges i landskapsförordning.

12 §. Studiestödets belopp

I landskapsförordning skall intas bestämmelser om storleken på studiestödets belopp för studiepenning, vuxenstudiepenning, särskilt studietillägg, bostadstillägg, försörjartillägg och om storleken på den borgen landskapet ger för studielån.

De terminer en studerande får studiestöd höjs beloppet av landskapsborgen för studielån med det tillägg på studielånet som kreditinstitutet beviljar honom för betalning av den ränta på studielånet som förfaller till betalning under läsåret.

Landskapsstyrelsen kan på landskapets hela fordran på grund av landskapsborgen för studielån besluta närmare om storleken på den ränta låntagaren skall betala.

3 kap. Ekonomisk behovsprövning**13 §. Inkomstens inverkan på studiestödet**

När behovet av ekonomiskt stöd prövas kan en sökandes samt dennes föräldrars inkomster beaktas, dock inte om sökanden vid studiestödets beviljande är fyll-da 18 år eller har fullföljt gymnasieutbildning.

I landskapsförordning kan intas bestämmelser om hur en sökandes samt dennes föräldrars inkomster skall inverka på studiestödet.

14 §. Beaktande av vissa förmåner

Studiepenningens belopp kan sänkas om en studerande från läroanstalten eller på grund av studierna eller arbete som utförs i samband med dem får lön, dag-

penning, ett stipendium avsett för att trygga utkomsten eller annat ekonomiskt stöd som motsvarar studiepenningen. Närmare bestämmelser om beaktande av vissa förmåner som avses i denna paragraf skall intas i landskapsförordning.

4 kap. Ansökan, betalning och återkrav

15 §. Ansökan om och beviljande av studiestöd

Ansökan om studiestöd görs hos landskapsstyrelsen. Sökanden skall lämna de uppgifter landskapsstyrelsen inbegär.

Den studerande skall meddela landskapsstyrelsen alla förändringar som påverkar studiestödet.

Studiestöd beviljas för högst ett studieår i sänder.

16 §. Betalning

Studiestöd beviljas tidigast från ingången av den månad då ansökan inlämnats. Landskapsstyrelsen skall fastställa vilken dag i varje månad studiestödet skall utbetalas.

Studiepenning, vuxenstudiepenning, särskilt studie-tillägg, bostadstillägg och försörjartillägg betalas varje månad av landskapets medel på sätt som närmare bestäms i landskapsförordning.

17 §. Grund för att inte bevilja studiestöd

Studiestöd kan helt eller delvis förvägras den som tidigare avsiktligt har lämnat felaktiga eller vilseledande uppgifter eller avsiktligt underlåtit att lämna riktiga uppgifter och därvid orsakat att studiestöd har betalats utan grund eller på felaktiga grunder.

Studiestöd kan helt eller delvis förvägras den vars tidigare studielån på grund av borgensansvar erlagts ur landskapets medel och återkrävts på åtgärd av landskapsstyrelsen.

18 §. Återkrav

Landskapsstyrelsen kan återkalla beslut om beviljande av studiestöd eller återkräva studiepenning, vuxenstudiepenning, särskilt studietillägg, bostadstillägg eller försörjartillägg om en väsentlig ekonomisk förändring i den studerandes förhållanden inträffat efter att studiestödet har beviljats. Sådant återkallande eller återkrav kan ske högst till ett belopp som motsvarar den ekonomiska förändringen i den studerandes förhållanden.

Landskapsstyrelsen kan helt eller delvis återkalla eller återkräva studiepenning, vuxenstudiepenning, särskilt studietillägg, bostadstillägg eller försörjartillägg om stödet felaktigt utbetalats eller på felaktiga grunder beviljats på grund av att den sökande uppsåtligt eller av grov oaktsamhet lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter väsentliga för beräkning av studiestödet eller på grund av annan jämförbar väsentlig omständighet.

Ett belopp som skall återkrävas kan avdras från studiestöd som senare beviljas mottagaren av stödet.

5 kap. Landskapsborgen för studielån

19 §. Lyftande av studielån mot landskapsborgen

Landskapsborgen för studielån beviljas för högst ett

läsår i sänder. Beslutet kan dock gälla landskapsborgen för juni och juli månad det föregående läsåret. Landskapsborgen för studielåns sammanlagda belopp höjs för varje termin en studerande får studiestöd med det tillägg på studielånet som beviljas av kreditinstitutet för betalning av under läsåret förfallen ränta på studielånet.

Studielån ges mot skuldebrev som landskapsstyrelsen har godkänt. För studier kan beviljas ett studielån vars belopp ökas med en beviljad ny studielånerat.

Studielånet skall lyftas under det läsåret för vilket landskapsborgen har beviljats. Om tiden efter det beslutet om borgen gavs och fram till läsårets slut omfattar mindre än två månader skall studielånet lyftas senast inom två månader efter det beslutet om borgen gavs. Då beslutet omfattar landskapsborgen för juni eller juli månad före läsåret, får lånet lyftas redan under dessa månader.

20 §. Innehållet i landskapsborgen

Landskapsborgen ställs som proprieborgen för hela det nominella beloppet av ett studielån som ett kreditinstitut som står under offentlig tillsyn har beviljat för räntan på studielånet, dröjsmålsräntan samt de godtagbara kostnaderna för uppsägning av lånet.

21 §. Landskapsborgens giltighet

En landskapsborgen gäller i högst 30 år från det att den första låneutbetalningen lyftes. Ett villkor för att landskapsborgen skall vara i kraft är att kreditinstitutet halvårsvis under de terminer som berättigar till studiestöd till studielånet lägger de räntor som förfaller till betalning under studieåret.

22 §. Preskription av borgen

På landskapsborgen för studielån tillämpas inte vad som stadgas om preskription i fordringsmål och om offentlig stämning på borgenärer. Bestämmelsen i 4 § förordningen angående närmare bestämmande av löftesmans ansvarsskyldighet tillämpas inte heller på amorteringar på lån som avses i denna lag.

23 §. Yrkande på återbetalning av lån

Om en låntagare har försummat att betala ränta eller amortering och minst tre månader har förflutit sedan förfalldagen, har kreditinstitutet rätt att yrka att lånet genast betalas tillbaka i sin helhet. Kreditinstitutet skall i sådant fall meddela landskapsstyrelsen minst en månad före den dag lånet sägs upp.

Studielån som av landskapsmedel betalats till kreditinstitutet jämte ränta skall efterskänkas om låntagaren avlidit. Studielånet skall anses vara förfallet till betalning i sin helhet om kreditinstitutet i sådant fall framställer ett yrkande om betalning av landskapsmedel till landskapsstyrelsen.

24 §. Återkrav av borgensfordran

En borgensfordran som grundar sig på landskapsborgen för ett studielån får utan dom eller beslut utsökas hos låntagaren i enlighet med bestämmelserna i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (FFS 367/1961). Bestämmelserna om pre-

skription av fordringar i nämnda lag gäller dock inte den regressrätt som landskapet har enligt detta moment.

Vid återkrav kan landskapsstyrelsen bevilja betalningstid eller tillgripa andra betalningsarrangemang om det med hänsyn till låntagarens betalningsförmåga finns grundad anledning till detta eller om det därigenom kan säkerställas att den kvarstående skulden återbetalas.

Se Pr 608 FL I.

25 §. *Beviljande av betalningsbefrielse*

Landskapsstyrelsen kan bevilja befrielse från betalning av en borgensfordran som grundar sig på landskapsborgen för ett studielån samt räntorna på fordran om låntagaren har avlidit.

Befrielse från betalning kan också beviljas om låntagaren är varaktigt arbetsförmögen eller om han eller hon har varit arbetsförmögen sammanlagt minst fem år och återkrav med hänsyn till hans eller hennes ekonomiska omständigheter och andra förhållanden anses vara oskäligt.

Av särskilda skäl kan partiell betalningsbefrielse beviljas om låntagarens ekonomiska förhållanden har försvagats av långvarig arbetslöshet, sjukdom eller annat motsvarande skäl så att återkrav av hela lånet anses vara oskäligt.

26 §. *Ränta på borgensfordran*

På landskapets hela borgensfordran skall låntagaren betala högst den ränta som avses i 4 § 1 mom. räntelagen (FFS 633/1982). Närmare stadganden om storleken på den ränta som skall betalas kan ges genom landskapsstyrelsebeslut.

Se Ci 410 FL I.

6 kap. Särskilda stadganden

27 §. *Räntestöd*

Landskapsstyrelsen kan besluta att räntestöd skall utbetalas för studielån som avses i denna lag. Den sista utbetalningen av räntestöd kan ske 18 månader efter den räntekapitalisering som nämns i 19 och 21 §§ eller senast fjorton år efter att studielånet första gången utbetalades.

Närmare bestämmelser om villkoren för beviljande av räntestöd samt räntestödets storlek kan ges i landskapsförordning.

28 §. *Landskapets betalning av ränta*

Landskapsstyrelsen kan betala förfallna räntor på grund av studielån om låntagaren efter slutförda studier och avlagd examen blivit arbetslös eller om denne under den månad räntan förfaller till betalning har haft rätt till moderskapspenning, faderskapspenning eller föräldrapenning för minst 24 vardagar. Om en moder och fader samtidigt har rätt till moderskapspenning, faderskapspenning, föräldrapenning eller motsvarande under den månad räntan förfaller till betalning betalas endast förfallna räntor för moders studielån.

Betalningen av räntor som avses i 1 mom. sker utan återbetalningsskyldighet för låntagaren.

Närmare bestämmelser om villkoren för landskapets betalning av ränta kan ges i landskapsförordning.

29 §. *Utmättnings- och överföringsförbud*

Studiepenning, vuxenstudiepenning, bostadstillägg och studielån får inte utmätas.

Ett avtal om överföring av en rättighet enligt denna lag på någon annan är ogiltigt.

30 §. *Ändringssökande*

Den som är missnöjd med beslut som landskapsstyrelsen fattat med stöd av denna lag kan inom trettio dagar räknat från den dag beslutet delgavs vederbörande skriftligt yrka om rättelse hos landskapsstyrelsen. Till rättelseyrkandet, som läggs till grund för landskapsstyrelsens prövning, skall fogas beslutet i vilket rättelse yrkas samt den övriga utredning som åberopas.

Beslut om studiestöd anses delgivet vederbörande, om inte annat visas, den sjunde dagen efter den dag då beslutet inlämnats för postbefordran under den adress sökanden har uppgivit.

31 §. *Ikraftträdelsebestämmelse*

Denna lag träder i kraft 1 januari 1996.

I den landskapsförordning som avses i denna lag kan intas övergångsbestämmelser om rätten till studiestöd och om studiestödets belopp.

Genom ikraftträdandet av denna lag upphävs landskapslagen om studiestöd (48/1972), dock så att rättigheter och skyldigheter som uppkommit med stöd av lagen skall fortsätta att gälla.

Åtgärder som lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Ikraftträdelsebestämmelser i LL 56/1997 lyder:

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 1997 och omfattar den utbildning som enligt landskapslagen om en försöksverksamhet med yrkeshögskoleutbildning (55/1997) påbörjats före utgången av år 2001.

Åtgärder som verkställigheten av denna lag förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

N 19 LF om studiestöd 12.12.1995/98

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. *Inledande bestämmelse*

I denna förordning finns närmare bestämmelser om grunderna för rätt till studiestöd samt om studiestödets belopp och betalning.

2 §. *Definitioner*

Med **studievecka** avses studier som normalt omfattar en studieinsats på 40 arbetstimmar för uppnående av de fastställda målen.

Med **studier som huvudsyssla** avses att studierna omfattar minst 10 studieveckor per termin eller sker i

en sådan studietakt som motsvarar minst 10 studieveckor per termin.

Med **högre högskoleexamen** avses en examen för vilken fordras minst 160 studieveckor eller som anses motsvara minst 160 studieveckor. (42/2000)

Med **heltidsstudier** avses

a) att studier sker inom ramen för ett utbildningsprogram den studerande antagits till eller inom ramen för avläggandet av en högskoleexamen den studerande har studierätt till och att studierna sker i en normal studietakt, eller att

b) att studier sker i en studietakt som är likvärdig med minst 15 studieveckor per termin.

Med **deltidsstudier** avses att studier sker i en studietakt som är likvärdig med minst 10 och högst 14 studieveckor per termin.

Med **studietakt** avses att studierna omfattar en viss mängd studier inom en viss tid. Med normal studietakt avses för en heltidsstuderande, som studerar inom ramen för ett utbildningsprogram den studerande antagits till eller inom ramen för avläggandet av en högskoleexamen den studerande har studierätt till, att studierna omfattar i genomsnitt minst 25 studieveckor per läsår.

3 §. Studieprestation

Den är berättigad till fortsatt studiestöd för heltidsstudier som avklarat minst 12,5 studieveckor per termin eller 25 studieveckor per läsår.

Den är berättigad till fortsatt studiestöd för deltidsstudier som avklarat minst 7 studieveckor per termin eller 14 studieveckor per läsår.

Landskapsstyrelsen kan av särskilda skäl bevilja studiestöd till den som inte uppfyller i denna paragraf avsedda krav på studieprestationer.

4 §. Utbetalning

Studiestöd beviljas normalt för högst 9 månader per läsår. Studiestöd kan beviljas för längre tid än 9 månader per läsår om studierna bedrivs på ett sätt som landskapsstyrelsen bestämmer.

Studiestöd skall utbetalas senast den fjärde dagen i varje månad för vilken den studerande är studiestödsberättigad.

Studiestöd för ett läroavtalsutbildning utbetalas i form av ett engångsbelopp per termin på basen av det sammanlagda antalet studieveckor teoretisk undervisning under terminen. Studiestödet utbetalas senast den fjärde dagen efter det att den första perioden av den teoretiska undervisningen för terminen påbörjats. (62/1998)

2 kap. Studiestöden

5 §. Studiepenning

Studiepenningen fastställs för en viss studerande med beaktande av dennes ålder, boendeform, studieform och studietakt.

Med beaktande av ålder, boendeform och studieform indelas de studerande i följande kategorier:

Kategori 1. Studerande som fyllt 18 år, studerar i högskola och bor självständigt.

Kategori 2. Studerande som fyllt 18 år, inte studerar i högskola och bor självständigt.

Kategori 3. Studerande som fyllt 18 år, studerar i högskola och bor hos föräldrarna.

Kategori 4. Studerande som fyllt 18 år, inte studerar i högskola och bor hos föräldrarna.

Kategori 5. Studerande som fyllt 17 men inte 18 år och bor självständigt.

Kategori 6. Studerande som fyllt 17 men inte 18 år och bor hos föräldrarna.

Med beaktande av studietakt indelas de studerande i följande kategorier:

Kategori A. Studerande som bedriver heltidsstudier.

Kategori B. Studerande som bedriver deltidsstudier.

Till studerande som avses ovan utbetalas studiepenning per månad med de markbelopp som anges i följande tabell:

kategori	A	B
	heltidsstudier	deltidsstudier
1	1.570	785
2	1.300	650
3	1.270	635
4	1.000	500
5	1.300	650
6	1.000	500

Studiepenningen för studerande som inte studerar vid högskola kan höjas till högst samma belopp som för studerande vid högskola, om vid skolan saknas väsentliga studiesociala förmåner.

6 §. Vuxenstudiepenning

Vuxenstudiepenning utbetalas med 25 procent av den genomsnittliga månadsinkomsten omedelbart innan studierna inleds, dock lägst med 1.570 mark per månad och högst med 2.800 mark per månad. När vuxenstudiepenningens belopp fastställs skall dessutom beaktas den studietakt i vilken studierna avses bli bedrivna varvid beloppet utbetalas uppräknat till helt markbelopp enligt följande:

1. Med fullt belopp om studerna sker på heltid eller om studierna är likvärdiga med minst 15 studieveckor per termin.

2. Med 50 procent av fullt belopp om studierna är likvärdiga med minst 10 och högst 14 studieveckor per termin.

7 §. Särskilt studietillägg

Särskilt studietillägg utbetalas under längst två år med högst 1.850 mark per månad.

Särskilt studietillägg kan utbetalas till en studerande som

a) uppfyller kraven för att erhålla vuxenstudiepenning,

b) är i behov av ett förstärkt studiestöd för att genomgå utbildning,

c) varit arbetslös lång tid och som

d) inte är berättigad till en annan ekonomisk förmån som anses vara likvärdig med det särskilda studietillägget.

8 §. (42/2000) *Bostadstillägg*

Bostadstillägg utbetalas med 80 procent av en studerandes hyreskostnad, dock högst med 1.120 mark per månad.

9 §. *Försörjartillägg*

Försörjartillägg utbetalas med 380 mark per månad till studerande vårdnadshavare. En person som inte fyllt 18 år och bor hos vårdnadshavare anses vara minderårig enligt bestämmelserna i 10 § landskapslagen om studiestöd (94/1995).

10 §. *Landskapsborgen för studielån*

Landskapsborgen för studielån till studerande som fyllt 18 år är 2.100 mark per månad.

Landskapsborgen för studielån till studerande som inte fyllt 18 år är 1.000 mark per månad.

Studerande som studerar vid en skola med terminsavgifter kan få borgensbeloppet höjt med terminsavgiftens belopp, dock sammanlagt högst till 5.000 mark per månad.

3 kap. Beaktande av andra inkomster och förmåner**11 §.** (42/2000) *Föräldrainskomsters inverkan på studiestödet*

Om en studiestödssökande är under 18 år skall, när behovet av ekonomiskt stöd prövas, sökandens föräldrars inkomster beaktas i enlighet med bestämmelserna i denna paragraf.

Sökandens föräldrars inkomster beaktas inte för den del av studiepenningen som understiger 500 mark för heltidsstuderande och 250 mark för deltidstuderande.

Till en studerande vars föräldrars sammanlagda nettoförfärs- och nettokapitalinkomster inte överstiger 250.000 mark per år utbetalas högsta möjliga studiestöd. Om föräldrarnas inkomster överstiger nämnda belopp skall studiepenningens och bostadstilläggets belopp minskas med fem procentenheter för varje 5.000 mark föräldrarnas inkomster överstiger 250.000 mark.

Om det utöver den studerande finns hemmavarande barn som inte fyllt 18 år skall den inkomstgräns som avses i 3 mom. höjas med 20.000 mark per barn.

12 §. (42/2000) *Studerandens egna inkomsters inverkan på studiestödet*

När behovet av ekonomiskt stöd prövas skall sökandens egna inkomster beaktas.

En heltidsstuderande är berättigad till studiestöd om dennes skattepliktiga inkomst är högst 4.500 mark i genomsnitt per stödmånad. En deltidstuderande är berättigad till studiestöd om dennes skattepliktiga inkomst är högst 6.500 mark i genomsnitt per stödmånad. Med skattepliktig inkomst avses här dels förfärs- och dels kapitalinkomst. När det gäller beräkningen av den genomsnittliga förfärsinkomsten beaktas endast den inkomst den studerande har under stödmånaderna. När det gäller beräkningen av den genomsnitt-

liga kapitalinkomsten beaktas den inkomst som den studerande har under hela året.

13 §. *Beaktande av vissa förmåner*

Studiepenning beviljas inte eller kan bestämmas till ett lägre belopp om en studerande med stöd av lag är berättigad till en ekonomisk förmån som direkt syftar till att betala levnadskostnaderna under studietiden, såsom någon av följande förmåner:

1. Ålderspension, förtida ålderspension eller individuell förtidspension.

2. Pension på grund av full arbetsoförmåga eller invaliditetspension.

3. Arbetslöshetspension.

4. Generationsväxlingspension eller avträdelsetersättning till lantbruksföretagare.

5. Rehabiliteringsstöd för samma utbildning.

6. Arbetslöshetsdagpenning.

7. Arbetsmarknadsstöd.

8. Utbildning med stöd av landskapslagen om samsättningsbefrämjande vuxenutbildning.

Studiepenning beviljas inte om en studerande fullgör beväringstjänst eller civiltjänst, avtjänar fängelsestraff och studerar i anstalten eller får studiestöd från ett annat land. Studiepenning beviljas inte heller om en studerande under en stödmånad får prakticklön som överstiger 4.500 mark. (42/2000)

Studiestöd för läroavtalsutbildning beviljas inte sökande som under den tid han eller hon deltar i den teoretiska undervisningen lyfter lön eller motsvarande ersättning. (62/1998)

4 kap. Särskilda bestämmelser**14 §.** *Landskapets betalning av ränta*

Landskapsstyrelsen betalar förfallna räntor till kreditinstitut på grund av studielån om låntagaren efter slutförda studier och avlagd examen blivit arbetslös och om de övriga villkor som anges i denna paragraf är uppfyllda. Låntagaren skall

a) ha varit arbetslös under de fyra senaste månader som föregår den sista räntebetaldningsdagen och ha varit arbetslös minst 60 dagar under denna tid samt får högst ha 4.500 mark per månad i bruttoinkomst, dock så att för låntagare som har vårdnad om barn som inte fyllt 18 år höjs nämnda belopp med 700 mark för varje barn,

b) under den månad som räntan förfaller till betalning har fått moderskaps- eller föräldrapenning enligt sjukförsäkringslagen (FFS 364/1963) för minst 24 vardagar och inte ha fått studiestöd under den termin då räntan förfaller till betalning eller

c) under de sex månader som föregått den dag räntan förfaller till betalning ha fått moderskaps- eller föräldrapenning enligt sjukförsäkringslagen (FFS 364/1963) för minst 50 vardagar och inte ha fått studiestöd under den termin då räntan förfaller till betalning.

Landskapsstyrelsen betalar inte ränta som avses i 1 mom. punkt b och c om det före ingången av den månad då räntan förfaller till betalning förflutit mer än 12 månader sedan den månad då personen senast fått studiepenning, vuxenstudiepenning eller bostadstillägg.

Angående ansökan om och beviljande av landskapsstyrelsens betalning till kreditinstitut av förfallna räntor gäller i tillämpliga delar vad som i 15 § landskapslagen om studiestöd stadgas angående ansökan om och beviljande av studiestöd.

15 §. *Ikraftträdelsebestämmelse*

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1996. Åtgärder som förordningen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

N 20 LF om studiesociala förmåner för studerande på gymnasialstadienivå i landskapet Åland 31.7.1997/60

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. *Inledande bestämmelse*

I denna förordning finns närmare bestämmelser om skolskjuts, boende och andra studiesociala förmåner för studerande på gymnasialstadienivå.

2 kap. Skolskjuts

2 §. *Skolskjuts mellan bostaden och skolan*

Studerande kan beviljas ersättning för skjuts mellan bostaden och skolan under skolans arbetsdagar om färdvägen i ena riktningen är längre än fem kilometer.

Ersättningen ges i första hand i form av ett personligt busskort och i andra hand i form av kilometerersättning enligt landskapsstyrelsens fastställda trafiktaxa för personbefordran med buss i yrkesmässig trafik för den aktuella färdvägen.

Ersättning för skolskjuts mellan bostaden och skolan beviljas inte för studerande som

- 1) beviljas av skolan finansierad studieboende enligt 6 §,
- 2) får delar av hyreskostnaderna ersatta av skolan enligt 7 § eller som
- 3) har rätt till bostadstillägg enligt landskapslagen om studiestöd (94/1995).

3 §. *Skolskjuts till närmaste hållplats*

Studerande, som är berättigad till ersättning för skolskjuts enligt 2 §, kan även beviljas ersättning för resekostnaderna mellan bostaden och närmaste hållplats under skolans arbetsdagar om färdvägen däremellan i ena riktningen är längre än fem kilometer.

Ersättningen ges i form av kilometerersättning enligt landskapsstyrelsens fastställda trafiktaxa för personbefordran med buss i yrkesmässig trafik.

4 §. *Resa till praktikplats utanför skolan*

Studerande kan beviljas ersättning för resekostnaderna till och från en praktikplats utanför skolan under förutsättning:

- 1) att praktiken hör till utbildningen,
- 2) att praktikplatsen är i landskapet,

3) att den studerande inte erhåller lön samt

4) att färdvägen i ena riktningen är längre än fem kilometer.

Under den tid på dygnet då någon personbefordran i linjetrafik inte finns tillgänglig ersätts resorna till och från praktikplatsen i form av kilometerersättning enligt landskapsstyrelsens fastställda trafiktaxa för personbefordran med buss i yrkesmässig trafik. Under annan tid utgår ersättning enligt enlighet med vad som föreskrivs i 2 och 3 §§.

Ersättning kan med avvikelse från 1 mom. 2 punkten av särskilda skäl beviljas även för den studerandes resekostnader till och från en praktikplats utanför landskapet till skäligt belopp.

5 §. *Ansökan om ersättning*

Ansökan om i 2-4 §§ angiven förmån skall inlämnas till skolan senast vid den tidpunkt och på det sätt som skolan bestämmer.

3 kap. Boende

6 §. *Studieboende*

Studerande, som har lång färdväg till skolan eller av andra särskilda skäl bör kunna erbjudas en studieboende på studieorten, kan beviljas av skolan finansierad studieboende under läsårets terminer.

Med studieboende avses skolans elevhem eller annan av skolan hyrd bostad.

En av skolan finansierad studieboende skall i första hand erbjudas den som är under 18 år.

7 §. *Av studerande hyrd bostad*

Studerande som uppfyller kriterierna enligt 6 §, med som inte får plats vid skolans elevhem eller annan av skolan hyrd bostad, som själv hyrt bostad och som inte har rätt till bostadstillägg enligt lagen om studiestöd kan av särskilda skäl få 75 procent av hyreskostnaderna under läsårets terminer ersatta av skolan, dock högst med 956 mark per månad.

8 §. *Ansökan om ersättning*

Ansökan om i 7 och 8 §§ angiven förmån skall inlämnas till skolan senast vid den tidpunkt och på det sätt som skolan bestämmer.

4 kap. Övriga studiesociala förmåner

9 §. *Läroböcker och andra hjälpmedel*

Läroböcker, skrivmaterial och andra därmed jämförbara personliga hjälpmedel skall anskaffas av studerandena själva på egen bekostnad eller erbjudas mot avgifter som högst motsvarar skolans anskaffningskostnader.

Sådana hjälpmedel som kan återanvändas kan inköpas av skolan och ges åt studerande till låns.

10 §. *Skydds- och arbetskläder*

Skydds- och arbetskläder samt verktyg för den praktiska undervisningen skall kostnadsfritt ställas till den studerandes förfogande. Detsamma gäller arbetsmaterial som hör till undervisningen.

5 kap. Särskilda bestämmelser

11 §. *Ikraftträdande*

Denna förordning träder i kraft den 1 augusti 1997.

N 21 LL om studieledighet 28.10.1983/57

1 kap. Lagens syfte och tillämpningsområde

1 §. Syftet med denna lag är att genom införande av rätt till studieledighet förbättra utbildnings- och studiemöjligheterna för den i arbetslivet verksamma befolkningen.

2 §. Med studieledighet avses i denna lag tiden under vilken arbetstagare för studier är befriad från fullgörandet av de uppgifter som hör till arbetet.

Med arbetstagare avses i denna lag person i privaträttslig eller offentligrättslig anställning. För personer i offentligrättslig anställning hos staten gäller särskilda bestämmelser.

Till tiden för studieledighet räknas inte den tid när arbetstagare erhåller utbildning som arbetsgivaren erbjuder. Som studieledighet räknas inte heller ledighet för utbildning som enligt överenskommelse i kollektivavtal jämställs med arbete samt ledighet för lagstadgad utbildning. Om arbetstagaren skriftligen samtycker härtill skall dock här nämnd ledighet räknas som studieledighet.

3 §. Vad i denna lag stadgas om studieledighet gäller i tillämpliga delar även den tid som lantbrukare eller annan som utför arbete för egen räkning använder för motsvarande studier eller utbildning.

Bestämmelserna i denna lag tillämpas inte på anställningsförhållanden enligt landskapslagen om läroavtal (12/1969), på anställning för arbetstagare som under pågående studier genomför övervakad arbetspraktik eller på studerande som är anställda.

2 kap. Rätt till studieledighet

4 §. (53/1987) Arbetstagare som i en eller flera perioder under sammanlagt ett år har varit anställd i huvudsyssla hos samma arbetsgivare har rätt till sammanlagt högst två års studieledighet under en period som omfattar fem år.

5 §. (53/1987) Studieledighet kan beviljas för deltagande i utbildning som är underkastad offentlig tillsyn.

Studieledighet kan även beviljas för deltagande i fackföreningsutbildning i enlighet med vad som överenskommit i kollektivavtal samt för deltagande i utbildning för lantbruksföretagare i enlighet med vad därom särskilt är föreskrivet.

Studieledighet kan beviljas för studier utomlands som är jämförbara med studier som avses i 1 mom. (62/1991)

6 §. Vid bestämmande av andra ekonomiska förmåner än lön jämställs, på sätt som överenskomits genom kollektivavtal, studieledighet med arbetstid när fråga

är om förmåner som fastställs på basen av anställningen och vilka inte är lagstadgade.

Om semester- och pensionsförmåner som bestäms på basen av studieledighet finns särskilda bestämmelser.

3 kap. Ansökan om studieledighet

7 §. (53/1987) Ansökan om studieledighet för längre tid än fem arbetsdagar skall vara skriftlig och inlämnas till arbetsgivaren senast 45 dagar innan den planerade ledigheten inleds.

Ansökan om studieledighet för högst fem arbetsdagar skall muntligen eller skriftligen göras till arbetsgivaren senast 15 dagar innan den planerade ledigheten inleds.

8 §. Av ansökan om studieledighet skall framgå:

- 1) den tidpunkt när studierna och studieledigheten börjar och slutar;
- 2) arten av och målet för studierna;
- 3) om studierna har samband med studier under tidigare studieledighet; samt
- 4) namnet på läroinrättningen eller anordnaren av utbildningen.

4 kap. Fastställande av studieledighet

9 §. (53/1987) Söks studieledighet för längre tid än fem arbetsdagar, skall arbetsgivaren lämna skriftligt meddelande om sitt beslut i ärendet senast 15 dagar innan ledigheten är avsedd att börja.

Gäller ansökan ledighet för högst fem arbetsdagar, skall beslutet lämnas senast sju dagar innan ledigheten är avsedd att börja.

10 §. Arbetsgivare har rätt att uppskjuta arbetstagares studieledighet med längst sex månader om tiden för den planerade ledigheten medför olägenhet för arbetsgivarens verksamhet. Anordnas den i ansökan avsedda utbildningen med längre mellanrum än sex månader, får studieledigheten uppskjutas längst till följande utbildningstillfälle.

Har mindre än sex månader förflutit från den tidpunkt då arbetstagaren senast åtnjöt studieledighet och är det inte fråga om slutförande av studier som inlemts under den tidigare studieledigheten, får arbetsgivaren uppskjuta ledigheten på i 1 mom. angivet sätt.

Har arbetsgivaren regelbundet minst fem anställda, får studieledigheten på i 1 mom. nämnda grunder uppskjutas högst två gånger i följd.

11 §. Önskar flera arbetstagare studieledighet samtidigt och medför detta olägenhet för arbetsgivarens verksamhet skall de som inlämnat ansökan för att erhålla yrkesutbildning eller för att fullgöra grundskolans lärokurs ges företräde. Om ordningsföljden inte kan avgöras på denna grund skall företräde ges åt dem inom respektive personalgrupp som har minst utbildning. Innan beslut fattas skall arbetsgivare förhandla i ärendet med arbetstagarnas förtroendemän. Härvid skall iaktas vad i landskapslagen angående tillämpning i landskapet Åland av lagen om samarbete inom

företag (49/1980) är stadgat om förfarandet vid förhandlingar i fackliga frågor.

I företag med mindre än femton anställda är arbetsgivaren inte skyldig att bevilja fler än en anställd åt gången studieledighet.

11a §. (53/1987) Arbetstagare får framskjuta studieledighet eller lämna beviljad studieledighet outnyttjad om ledigheten har beviljats för längre tid än fem dagar och om detta inte medför betydande olägenhet för arbetsgivaren.

Anmälan om att beviljad studieledighet framskjuts eller lämnas outnyttjad skall göras skriftligen senast två veckor innan studieledigheten är avsedd att börja.

5 kap. Avbrytande av studieledighet

12 §. Arbetstagare som avbryter sina studier har rätt att återgå till arbetet om studieledigheten omfattar längre tid än 50 dagar.

Önskar arbetstagare avbryta studieledigheten, skall han meddela arbetsgivaren därom senast fyra veckor innan han avser att återvända till arbetet. (62/1991)

Är arbetstagare under studieledigheten oförmögen till arbete på grund av sjukdom, förlösning eller olycksfall och föreligger hindret längre tid än sju på varandra följande dagar, skall den del av tiden som överstiger sju dagar inte räknas som studieledighet, under förutsättning att arbetstagaren så snart det är möjligt anhåller härom. Arbetstagaren skall på arbetsgivarens begäran lämna utredning om sin arbetsoförmåga. Utan hinder av vad i 10 § 2 mom. är stadgat har arbetstagaren efter ansökan rätt att senare ta ut på detta sätt avbruten studieledighet.

Har avtal om anställande av vikarie för tiden för studieledighet ingåtts, är arbetsgivaren inte skyldig att låta den arbetstagare som ansökt om studieledighet återgå till arbetet under den tid då vikariens arbetsavtal enligt lag eller kollektivavtal skall vara i kraft.

6 kap. Särskilda bestämmelser

13 §. Arbetsavtal får inte uppsägas eller hävas på grund av att arbetstagaren har ansökt om studieledighet eller varit ledig för studier.

Vad i 1 mom. angivits om uppsägning och hävande av arbetsavtal skall i tillämpliga delar iakttas även beträffande avbrytande av annat anställningsförhållande.

14 §. Arbetstagare som åtnjutit studieledighet skall på begäran av arbetsgivaren förete intyg från ifrågavarande läroinrättning över att ledigheten använts på godtagbart sätt.

Om arbetstagaren inte kan uppvisa i 1 mom. nämnt intyg har arbetsgivaren rätt att förvägra honom studieledighet under de följande två åren. Arbetstagaren förlorar dessutom de i 6 § avsedda rättigheter som han har intjänat under studieledigheten.

15 §. Genom kollektivavtal kan avvikelser göras från bestämmelserna i 4-12 §§.

16 §. Den som bryter mot bestämmelserna i 4, 10, 12 eller 13 § skall dömas till böter för brott mot bestämmelserna i landskapslagen om studieledighet.

Åtal för gärning som enligt 1 mom. är straffbar skall av allmän åklagare väckas endast om målsägaren har anmält brottet till åtal.

17 §. Det åligger arbetsförmedlingsbyrån och semesternämnden att biträda vid ordnandet av vikariehjälp som erfordras för denna lags verkställighet.

18 §. Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas genom landskapsförordning.

19 §. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984.

Kultur och idrott

N 22 LL om fornminnen 25.3.1965/9

1 kap. Om fasta fornlämningar

1 §. (55/1999) Fasta fornlämningar är fredade som minne av Ålands tidigare bebyggelse och historia.

Utän tillstånd som meddelats med stöd av denna lag är det förbjudet att gräva ut, ändra, skada, ta bort eller på annat sätt rubba en fast fornlämning eller att täcka över den.

2 §. (55/1999) Fasta fornlämningar är följande varaktigt övergivna lämningar efter människors verksamhet under forna tider:

1) jord- och stenhögar, rösen, stenringar och andra stenläggningar och stensättningar som under forna tider uppförts av människor,

2) gravar och gravfält från forna tider, även sådana utan synligt märke ovan jord,

3) stenar och klippytor med inskrifter, bilder eller andra ristningar eller målningar, sliprännor, andra slip- eller huggspår eller offergröpar,

4) offerkällor, offerträd, offerstenar och andra kultplatser samt forntida tingsplatser,

5) bostadslämningar samt bo- och arbetsplatser från forna tider liksom bildningar, vilka uppkommit vid användning av sådana bostäder eller platser,

6) forntida övergivna borgar, borgbackar, befästningar, fästen, vallar och vallgravar samt rester av dem, ruiner av kyrkor, kapell, kloster och andra byggnader av historisk betydelse samt forntida gravplatser, vilka inte finns på en begravningsplats som vårdas av en församling,

7) stenar, kors och vårdar, vilka under forna tider rests i religiöst syfte eller till minne av någon person

eller händelse samt andra sådana minnesmärken,

8) lämningar av forntida historiskt betydelsefulla färdvägar, vägmärken, sjömärken och broar samt vårdkasar, labyrinter och andra sådana anläggningar samt

9) fasta naturföremål till vilka åldriga seder, sägner eller betydande historiska minnen är knutna.

Kända fasta fornlämningar i landskapet skall antecknas i ett register som landskapsstyrelsen upprättat för ändamålet.

3 §. (55/1999) Landskapsstyrelsen övervakar att fornlämningar skyddas i enlighet med denna lag.

4 §. Till fast fornlämning hör sådant jordområde, som erfordras för att fornlämningen skall kunna bevaras samt för att med hänsyn till fornlämningens art och betydelse nödvändigt utrymme beredes däromkring.

Område, varom i 1 mom. är stadgat, benämnes i denna lag skyddsområde.

5 §. (55/1999) Har en fast fornlämning jämte skyddsområde fastställt vid fastighetsförrättning eller exproprierats skall därvid fastställda gränser gälla.

Har en fornlämnings gränser inte fastställts vid fastighetsförrättning eller exproprierats skall landskapsstyrelsen fastställa gränserna på eget initiativ eller på ansökan av fastighetsägaren. Till ansökan skall bifogas förslag till gränser för fornlämningen, utredning om äganderätten till den fastighet inom vilken fornlämningen finns, utdrag ur fastighetsregistret samt tillförlitlig karta eller kartsnitt som visar var fornlämningen finns. Skall gränserna fastställas på landskapsstyrelsens initiativ skall fastighetsägaren ges tillfälle att bli hörd.

Har en fornlämnings gränser inte fastställts så som anges ovan skall gränserna gå så att skyddsområdet blir två meter brett räknat från fornlämningens synliga ytterkanter.

6 §. (55/1999) Om det finns en fast fornlämning på ett område där fastighetsförrättning är anhängig skall fornlämningen och skyddsområdet utmärkas på en karta och antecknas i fastighetsregistret.

Vid en fastighetsförrättning skall en fornlämning och dess skyddsområde avskiljas till delägarnas samfälliga område om sakägarna kommer överens om detta.

7 §. (55/1999) Om ett skyddsområde, vars gränser bestämts av landskapsstyrelsen, orsakar en fastighetsägare eller en nyttjanderättshavare olägenhet som inte är ringa vid användandet av en fastighet, har fastighetsägaren respektive nyttjanderättshavaren rätt till ersättning av landskapets medel om användandet av fastigheten inte har varit inskränkt på motsvarande sätt tidigare.

Kommer parterna inte överens om den ersättning som avses i 1 mom. skall talan om ersättningen väckas vid Ålands tingsrätt inom ett år från det att skyddsområdets gränser fastställdes genom ett laga kraft vunnet beslut.

Utgör en fastighet, inom vars område skyddsområdet är beläget, pant för fordran eller rätt att uppbära viss återkommande avkastning, skall ersättningen deponeras hos länsstyrelsen och fördelas såsom föreskrivs om köpesumman för utmätt egendom. Innehavaren av panträtt har samma rätt till deponerat belopp som till fastigheten. En deponering får dock inte göras om panträttsinnehavaren samtycker till att ersättningen inte deponeras eller om olägenheten, till följd av att den förmån som skall ersättas är ringa, inte nämnvärt skall anses ha minskat säkerhetens värde.

8 §. Landskapsstyrelsen skall vid behov meddela särskilda föreskrifter för bevarande av fast fornlämnings värde. Sådana föreskrifter må utsträckas till att omfatta även område ytterom skyddsområde, såframt icke områdets ägare eller annan därigenom åsamkas betydande olägenhet.

Landskapsstyrelsens beslut skall anslås på kommunens anslagstavla, såsom angående offentliga kungörelser är stadgat, samt på lämplig plats i närheten av fornlämningen, då så befinner sig nödigt. Avskrift av beslutet skall översändas till polismyndigheten på orten.

Se L om offentliga kungörelser, Sta 408 FL II.

9 §. Landskapet äger, då allmänt behov det kräver, rätt att på sätt om expropriation av fast egendom för allmänt behov är stadgat, expropriera fast fornlämning jämte skyddsområde eller del därav.

Se G 8.

10 §. (55/1999) Landskapsstyrelsen har rätt att undersöka en fast fornlämning, utmärka dess gränser med pålar, inhägnad eller andra märken eller ange den med en på platsen upprest tavla samt att iordningställa en fornlämning och att på till fornlämningen hörande mark utföra röjning samt vidta andra för fornlämningens skydd och vård nödvändiga åtgärder. Landskapsstyrelsen kan även, på villkor som den bestämmer, meddela tillstånd åt annan att undersöka en fornlämning samt med mottagarens samtycke tillse vidare överlåta den lokala vården av fornlämningen åt en kommun, en församling eller ett samfund.

Om särskilda skäl kräver det kan landskapsstyrelsen omhänderta en fornlämning eller en del av en fornlämning att förvaras och vårdas på en annan plats. Detta gäller även en fornlämning eller en del av en fornlämning som har infogats i ett byggnadsverk.

Den som har orsakats en skada genom en åtgärd som avses i 1 eller 2 mom. har rätt till full ersättning av landskapets medel.

11 §. (55/1999) Orsakar en fast fornlämning oskäligt stor olägenhet i förhållande till fornlämningens betydelse kan landskapsstyrelsen på ansökan, efter att en arkeologisk undersökning av fornlämningen har utförts, meddela tillstånd att rubba fornlämningen eller att täcka över den på sätt som annars enligt 1 § 2 mom. är förbjudet. I tillståndet kan särskilda villkor intas.

Tillstånd att tillfälligt, under högst sex månader, täcka över en fast fornlämning kan meddelas utan fö-

regående arkeologisk undersökning. Tillståndet kan förlängas med högst sex månader om synnerliga skäl för det föreligger.

Har ansökan gjorts av annan än fastighetsägaren skall fastighetsägaren ges tillfälle att bli hörd.

Om tillstånd att rubba en fast fornlämning vid förverkligande av ett allmänt arbetsföretag föreskrivs i 13 §.

12 §. (55/1999) Avslås en ansökan om att rubba eller att täcka över en fast fornlämning som orsakar sökanden olägenhet som inte är ringa, har sökanden rätt till full ersättning av landskapets medel om uppgift om fornlämningen inte var införd i landskapsstyrelsens register för fasta fornlämningar när den påträffades. Rätten till ersättning förutsätter att ansökan inkom till landskapsstyrelsen inom två år från registreringen av fornlämningen. Ett beslut att avslå en ansökan skall delges sökanden.

Kommer parterna inte överens om den ersättning som avses i 1 mom., skall talan om ersättningen väckas vid Ålands tingsrätt inom ett år från det att landskapsstyrelsens beslut att avslå ansökan vann laga kraft.

Utgör en fastighet, inom vars område fornlämningen är belägen, pant för fordran eller har någon annan än fastighetsägaren rätt att uppbära viss återkommande avkastning, skall vad som föreskrivs om deponering och fördelning av ersättning i 7 § 3 mom. tillämpas på motsvarande sätt.

13 §. (55/1999) Vid planering av byggande av allmän väg, kanal eller flygfält, reglering av vattendrag eller annat liknande allmänt arbetsföretag eller planläggning skall den som avser att utföra arbetsföretaget i god tid utreda om någon fast fornlämning kan komma att beröras och om så är fallet genast göra en anmälan om detta till landskapsstyrelsen för överläggning. Vid överläggningen skall fastighetsägaren höras.

Innan landskapsstyrelsens beslut i ärendet skall en arkeologisk undersökning utföras.

14 §. Anträffas under grävning eller annat arbete fast fornlämning, som ej förut varit känd, skall arbetet till den del det rör fornlämningen omedelbart avbrytas och den som leder arbetet ofördröjligen bringa saken till landskapsstyrelsens kännedom för nödiga åtgärder. Är arbetet sådant, som avses i 13 §, skall i ärendet förfaras såsom i sagda paragraf är sagt.

15 §. Berör förverkligande av allmänt eller större enskilt arbetsföretag fast fornlämning på sådant sätt, att därav föranledes särskild undersökning av denna eller särskilda åtgärder för dess bevarande, bör företagaren ersätta kostnaderna härför eller deltaga i dem, såvitt detta icke med beaktande av omständigheterna skall anses oskäligt.

2 kap. Om lösa fornföremål

16 §. Den, som hittar mynt, vapen, redskap, prydadsföremål, kärl, fortskaffningsmedel eller annat sådant

föremål, vars ägare icke är känd och som kan antagas vara minst hundra år gammalt, bör ofördröjligen tillställa landskapsstyrelsen föremålet såsom sådant, utan att rengöra det och med bifogande av noggranna uppgifter om platsen för fyndet och omständigheterna därvid. Kan det befaras, att föremålet skadas vid förflyttning eller kan föremålet annars ej utan svårighet tillställas landskapsstyrelsen, skall denna dock ofördröjligen underrättas om fyndet och därvid tillika lämnas förenämnda uppgifter.

Påträffas föremålet i kärr eller djupt i jorden eller finnas på fyndplatsen tecken, som tyda på fast fornlämning, såsom boplats eller gravfält, må fyndplatsen icke vidare bearbetas, förrän landskapsstyrelsen, till vilken anmälan om fyndet omedelbart bör göras, efter att vid behov hava undersökt platsen, lämnat föreskrifter i saken.

Vad i 1 eller 2 mom. är sagt om föremål gäller även del av föremål.

17 §. (55/1999) Landskapsstyrelsen har rätt att lösa in i 16 § avsett fornföremål. Om ett fornföremål inte inlöses skall det återställas till upphittaren som får behålla föremålet.

Inlöses fornföremålet har upphittaren rätt till skälig ersättning som med beaktande av föremålets art skall fastställas av landskapsstyrelsen. Är föremålet av ädelmetall skall ersättningen motsvara minst föremålets metallvärde uppräknat med tjugofem procent.

Fornföremål som har påträffats i känd fast fornlämning och som har samband med fornlämningen tillfaller landskapet utan lösen.

Om ett fornföremål tillfaller landskapsstyrelsen utan lösen kan särskild hittelön utbetalas till upphittaren.

18 §. (55/1999) Landskapsstyrelsen har rätt att undersöka eller att på villkor som den fastställer meddela annan tillstånd att undersöka plats där fornfynd gjorts även om där inte finns någon fast fornlämning.

Den som har orsakats en skada genom en åtgärd som anges i 1 mom. har rätt till full ersättning av landskapets medel.

Landskapsstyrelsen kan vid behov vid vite förbjuda vidtagande av åtgärder, vilka äventyrar undersökningen på i 1 mom. avsett område.

19 §. I kyrka eller annan offentlig byggnad befintligt eller till sådan byggnad hörande löst föremål, med vilket minnen av forntida bruk eller konstförfarenhet äro förknippade och som icke tillhör någon enskild person, såsom gammal tavla, skulptur eller annat konstverk, klenod, vapensköld, skrud, rustning, fana, vapen, fattigbössa eller annat sådant föremål, må icke förstöras eller överlåtas, förrän anmälan därom gjorts till landskapsstyrelsen och denna behandlat saken. Landskapsstyrelsen äger rätt att låta avteckna och avbilda föremålet, så ock, då avsikten är att förstöra föremålet eller att överlåta det åt annan, inlösa detsamma till Ålands museum.

3 kap. Om fartygsfynd

20 §. (66/1974) Om fartygsfynd stadgas i landskapslagen om fredning av skeppsvrak (65/1974).

Se N 23.

4 kap. Särskilda stadganden

21 §. Skall i 10 § 1 eller 2 mom., 16 § 2 mom. eller 18 § 1 mom. avsedd åtgärd företagas, skall tidpunkten därför i god tid bevisligen under känd postadress eller på annat sätt meddelas markens eller byggnadsverkets ägare samt, om egendomen icke är i ägarens besittning, även dess innehavare.

22 §. Upphävd 55/1999.

23 §. (55/1999) I 11 § 1 mom. avsedd ansökan samt i 13 § 1 mom., 14 §, 16 § 2 mom. och 19 § nämnda anmälningar skall behandlas utan dröjsmål.

24 §. (55/1999) En anmälan som enligt 13 § 1 mom., 14 § eller 16 § 1 mom. skall göras till landskapsstyrelsen kan även göras till polismyndigheten. Likaså kan ett föremål som enligt 16 § 1 mom. skall lämnas till landskapsstyrelsen även lämnas till polismyndigheten. Polismyndigheten skall genast vidarebefordra anmälningar och föremål till landskapsstyrelsen.

25 §. (55/1999) Den som utan tillstånd företar en i 1 § 2 mom. nämnd åtgärd eller som överträder en med stöd av 8 § 1 mom. utfärdad föreskrift eller en i 14 §, 16 § 2 mom. eller 19 § intagen bestämmelse eller som från landskapet bortför i 16 § 1 mom. avsett föremål skall dömas till böter om inte strängare straff skall utdömas med stöd av annan lag.

Den som underlåter att lämna i 16 § 1 mom. avsett föremål till behörig myndighet eller som underlåter att göra föreskriven anmälan har förverkat sin rätt till ersättning samt till fyndet och skall dömas till böter om inte strängare straff skall utdömas med stöd av annan lag. Detsamma gäller den som gömmer, överlåter, förvärvar, ändrar, skadar eller från landskapet bortför föremål som avses ovan och som enligt bestämmelserna i denna lag skall tillställas landskapsstyrelsen.

25a §. (55/1999) Ett beslut som landskapsstyrelsen fattat med stöd av denna lag kan avseende lagligheten överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen.

26 §. Närmare föreskrifter angående verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

27 §. Denna lag träder i kraft så snart förordningen den 4 september 1936 om den förvaltning, som avser fredande och bevarande av forntida minnesmärken på Åland upphävs.

Genom lagen upphävs förordningen den 2 april 1883 angående forntida minnesmärkens fredande och bevarande, med undantag av förordningens 8 §.

N 23 LL om fredning av skeppsvrak 30.7.1974/65

1 §. I havet eller i vattendrag anträffat vrak av fartyg eller annan farkost, som kan antagas vara minst 100 år gammalt är fredat. Fredningen gäller även del av sådant vrak.

Föremål, vilka anträffas i fredade vrak eller uppenbart härstammar från sådant, tillfaller utan lösen landskapet.

Såvitt av denna lag ej annat följer, skall om vrak i tillämpliga delar gälla vad i landskapslagen om fornminnen (9/1965) är stadgat om fast fornlämning. Likaså skall om i 2 mom. avsedda föremål gälla vad i sagda lag är stadgat om lösa fornföremål.

Se N 22.

2 §. Dykning med användande av dykar- och grodmansutrustning eller annan därmed jämförbar utrustning, som omfattar behållare för dykarens försörjning med syrgas eller luft, får i landskapet Åland ske endast med landskapsstyrelsens tillstånd och med iakttagande av stadgandena i denna lag eller i stöd av densamma utfärdade föreskrifter.

3 §. Landskapsstyrelsen kan vid behov meddela särskilda föreskrifter för bevarande av fredat vrak. Sådana föreskrifter kan innefatta förbud mot dykning inom ett tillräckligt stort vattenområde kring vraket.

Angående i 1 mom. nämnt beslut gäller vad därom är stadgat i 8 § landskapslagen om fornminnen.

4 §. I 2 § avsett tillstånd kan under i denna lag stadgade förutsättningar meddelas enskild person eller grupp av personer (gruppstillstånd). Gruppstillstånd kan gälla i ansökan nämnda personer, vilka är medlemmar i registrerad förening, vars verksamhet omfattar sportdykning.

5 §. Av enskild person som kan erhålla tillstånd fordras att han uppnått myndig ålder och äger tillräcklig förtrogenhet med dykning, samt, om ansökan avser undersökning av fartygsvrak, att han äger kännedom om landskapslagen om fornminnen och övrig lagstiftning rörande skeppsfynd.

Förutsättning för beviljande av gruppstillstånd är att den person, som i ansökan uppges vara ansvarig för gruppens dykningsverksamhet i landskapet, uppfyller i 1 mom. nämnda fordringar samt att i ansökan nämnda medlemmar fyllt 16 år.

6 §. I ansökan om tillstånd skall uppges det vattenområde där dykningen kommer att bedrivas, samt dykningens syftemål. Såvida dykningen avser verksamhet för vilkens utövande enligt vad därom är särskilt stadgat kräves vattenägarens tillstånd, skall sådant tillstånd bifogas ansökan. Avser dykningen undersökning av skeppsvrak och är ägaren till vraket känd, skall även dennes tillstånd bifogas.

7 §. I tillståndsbeslut skall upptagas de villkor landskapsstyrelsen finner nödigt föreskriva.

I grupptillstånd skall dessutom föreskrivas att av landskapsstyrelsen godkänd ansvarig ledare bör vara närvarande vid i tillståndet avsedd verksamhet som utövas av gruppens medlemmar.

Önskar tillståndshavare ändring av de villkor som upptagits i tillståndet, skall särskild ansökan därom ingivas till landskapsstyrelsen.

8 §. Tillstånd beviljas för viss tid, dock för högst tre år i sänder. Om beviljande av tillstånd för undersökning av fartygsvrak skall meddelas till museiverket.

Beviljat tillstånd kan återkallas, ifall tillståndshavaren icke uppfyller i denna lag stadgade fordringar eller åsamkar vatten- eller markägare skada eller men eller bryter mot stadgandena i denna lag eller annan lagstiftning. Återkallandet kan begränsas till enskild medlem av i 4 § avsedd grupp.

9 §. Tillståndshavare skall, efter det tillståndets giltighetstid utgått eller, ifall tillståndet gäller längre tid än ett år, årligen över sin dykningsverksamhet avge en särskild rapport till landskapsstyrelsen som uppgjorts enligt ett av landskapsstyrelsen fastställt formulär. För grupp skall rapporten avges av ansvarig ledare.

10 §. Påträffas okänt vrak av fartyg eller annan farkost, som kan antagas vara minst 100 år gammalt, eller del av sådant vrak eller föremål, som sannolikt har samma ålder eller uppenbart härstammar från sådant vrak, får dylikt fartygsfynd icke rubbas. Om fyndet skall utan dröjsmål anmälas till landskapsstyrelsens museibyrå.

Angående anmälan om övriga skeppsfynd gäller vad därom är särskilt stadgat i rikets förordning innefattande vissa bestämmelser om strandning och skeppsfynd (FFS 173/1939).

11 §. Den som utövar i denna lag avsedd verksamhet utan tillstånd eller i strid med i tillståndet meddelade villkor eller underlåter att avlämna i 9 § avsedd rapport, straffas med böter om icke i annan lag strängare straff för brottet är stadgat. Egendom som används vid enligt denna lag straffbar verksamhet kan dömas förbruten enligt 2 kap. 16 § strafflagen.

12 §. Stadgandena i denna lag gäller icke dykning med användande av dykarutrustning som utförs

1) i samband med planering eller byggande av hamnanläggning, bro, kanal eller annat byggnadsprojekt i vatten;

2) i anslutning till forskningsverksamhet, som bedrivs eller stöds av landskapet eller staten;

3) vid räddning av nödställda och bärgning av drunknade eller i samband med besiktning och reparation av fartyg eller efter anmälan till polismyndighet vid eftersökning av borttappade föremål; samt

4) i samband med av polismyndighet verkställd undersökning.

13 §. Närmare bestämmelser angående tillämpningen och verkställigheten av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

N 24 LL om skydd av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse 18.8.1988/56

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. För att bevara det åländska kulturarvet kan byggnad, byggnadsgrupp och bebyggda områden som har väsentligt kulturhistoriskt eller arkitektoniskt värde förklaras skyddade i enlighet med bestämmelserna i denna lag.

Skydd som avses i denna lag kan även gälla del av byggnad samt bro, brunn eller annan dylik konstruktion liksom även område kring byggnad. Till byggnad hänförs fast inredning.

Med byggnad avses i denna lag vad som enligt 1 och 2 mom. kan vara föremål för skydd.

2 §. På område med stads- eller byggnadsplan samt på område för vilket byggnadsförbud är gällande på grund av att stads- eller byggnadsplan uppgörs eller ändras, tillämpas denna lag endast när skydd inte är möjligt med stöd av byggnadslagen för landskapet Åland (61/1979), i denna lag benämnd byggnadslagen, eller när ett fortsatt bevarande av i denna lag avsedd byggnad inte i tillräcklig grad kan säkerställas med stöd av bestämmelserna i byggnadslagen eller när andra synnerliga skäl föreligger.

3 §. Denna lag gäller inte landskapet tillhörig byggnad.

Angående skydd av byggnad som är fast fornlämnning och av kyrklig byggnad gäller vad därom är särskilt stadgat.

4 §. Målningar, inskrifter och utsmyckningar av kulturhistoriskt eller arkitektoniskt värde i eller på byggnad får inte rappas över, målas om eller på annat sätt förstöras och byggnaden får inte rivas eller ändras innan landskapsstyrelsen har underrättats om saken och beretts tillfälle att avbilda eller på annat sätt dokumentera dem.

2 kap. Beslut om skydd och skyddets innehåll

5 §. Ärende som gäller skydd av byggnad avgörs av landskapsstyrelsen.

Landskapsstyrelsen skall uppta skyddsärende till prövning på framställning av byggnadens ägare, den kommun inom vilken byggnaden är belägen eller förening eller stiftelse som verkar för bevarande av kulturella traditioner. Landskapsstyrelsen kan även på eget initiativ uppta skyddsärende till prövning.

Framställning skall göras skriftligen och skall innehålla beskrivning av byggnaden, uppgifter om vilken

fastighet byggnaden är belägen på och om vem som äger byggnaden. Framställning skall vara utförligt motiverad.

Landskapsstyrelsen skall behandla ärende rörande skydd av byggnad i brådskande ordning.

6 §. Efter att ärende angående skydd av byggnad anhängiggjorts skall landskapsstyrelsen, såvitt fråga kan vara om i denna lag avsedd byggnad, utfärda förbud mot att vidta åtgärder som kan äventyra byggnadens kulturhistoriska värde. Förbudet skall utfärdas för viss tid, högst sex månader. Om synnerliga skäl föreligger kan landskapsstyrelsen förlänga förbudets giltighetstid med högst sex månader.

I 1 mom. avsett interimistiskt åtgärdsförbud gäller från den dag då ägaren av byggnaden erhöll del av beslutet. Beslutet gäller oavsett besvär, om inte besvärsmyndigheten annat beslutar.

7 §. Landskapsstyrelsen skall innan den fattar beslut om skydd bereda byggnadens ägare och, om byggnaden innehas av annan än ägaren, dess innehavare tillfälle att bli hörd. Landskapsstyrelsen skall även höra den kommun inom vilken byggnaden är belägen.

Vad i 1 mom. sägs gäller inte interimistiskt åtgärdsförbud.

8 §. I beslut om skydd av byggnad skall skyddsföreskrifter meddelas. Har inte annat bestämts träder skyddsföreskrifterna omedelbart i kraft till den del de gäller förbud mot att vidta åtgärder som kan äventyra byggnadens kulturhistoriska värde.

I skyddsföreskrifterna skall anges till vilka delar byggnaden inte får ändras samt i vilka hänseenden och på vilket sätt byggnadens ägare har att sörja för vården av byggnaden. I föreskrifterna får ägaren till byggnaden inte påföras större skyldigheter än vad som är nödvändigt för att bibehålla byggnadens kulturhistoriska eller arkitektoniska värde.

Skyddsföreskrifterna kan om så erfordras innehålla bestämmelser om att kringliggande område skall hållas i sådant skick att byggnadens utseende och karaktär inte förändras.

Skyddsföreskrifterna skall såvitt möjligt utformas i samförstånd med byggnadens och närliggande byggnads eller områdes ägare och innehavare.

9 §. Landskapsstyrelsen kan om ändrade förhållanden det påkallar ändra skyddsföreskrifterna.

Landskapsstyrelsen skall upphäva skyddet, om skyddet inte längre är ändamålsenligt eller om synnerliga skäl därtill är för handen.

10 §. Landskapsstyrelsen skall på ansökan meddela tillstånd till att byggnad med avvikelser från meddelade skyddsföreskrifter får ändras eller flyttas om åtgärden prövas vara nödvändig för att byggnaden skall kunna nyttjas på ett ändamålsenligt sätt eller om det av annan särskild orsak är påkallat. Sådant tillstånd får dock inte medges om byggnadens kulturhistoriska värde genom åtgärden väsentligt minskas. Om ansö-

kan inte godkänns och om det planerade arbetet kan utföras på annat lämpligt sätt, skall landskapsstyrelsen ge sökanden erforderliga anvisningar härom.

11 §. Om skyddsföreskrift medför att byggnad inte kan användas på sedvanligt sätt eller på ett sådant sätt som medför skäligen nytta eller att ägaren åläggs att vidta särskilda åtgärder för att bevara det kulturhistoriska eller arkitektoniska värdet, har ägaren rätt att få full ersättning av landskapet. Ersättning erläggs dock inte till kommun.

I 1 mom. avsedd rätt tillkommer även innehavare av nyttjanderätt eller annan särskild rätt till byggnad.

Ersättning erläggs inte för olägenhet eller skada som är ringa och inte heller för kostnader som föranleds av underhållsskyldighet enligt byggnadslagen eller landskapslagen om naturvård (41/1977) eller av sedvanligt underhåll av byggnaden.

12 §. Landskapsstyrelsen skall försöka nå överenskommelse om ersättningsbeloppet med den som är berättigad till ersättning. Uppnås inte överenskommelse skall landskapsstyrelsen utan särskild ansökan fastställa ersättnings storlek. Härvid skall i fråga om konstaterande av ersättningsskyldighet samt om bestämmande av ersättning och ersättnings belopp, förutom vad som är föreskrivet i denna lag, även beaktas vad som är bestämt i landskapslagen om expropriation av fast egendom och särskilda rättigheter (62/1979). På sålunda fastställt ersättningsbelopp utgår årlig ränta om 16 procent, räknat från den dag då skyddsföreskrifterna meddelades.

Har förhållandena ändrats kan frågan om ersättning prövas på nytt enligt 11 §. Ersättningsskyldighet vid ändrade förhållanden gäller dock inte förluster eller kostnader som skall ersättas enligt tidigare beslut som vunnit laga kraft.

13 §. Landskapsstyrelsen skall, då allmänt behov det kräver, inlösa eller bevilja kommun tillstånd att inlösa i denna lag avsedd byggnad jämte erforderligt markområde, oberoende av huruvida beslut om skydd av byggnaden fattats eller inte.

Landskapsstyrelsen skall på ansökan av byggnadens ägare inlösa byggnad som förklarats skyddad om ägaren till följd av meddelade skyddsföreskrifter inte kan använda byggnaden på ett sätt som medför skäligen nytta.

14 §. Vad i detta kapitel är stadgat angående beslut om skydd skall i tillämpliga delar iakttas även då skyddsbeslut ändras eller upphävs.

3 kap. Särskilda bestämmelser

15 §. Tillsynen över efterlevnaden av denna lag utövas av landskapsstyrelsen och kommunernas byggnadsnämnder.

16 §. Har någon i strid med denna lag eller med stöd av densamma utfärdade förbud eller föreskrifter ändrat, flyttat eller rivit byggnad, kan landskapsstyrelsen

ålägga vederbörande att inom viss tid vidta erforderliga åtgärder för att återställa byggnaden i ursprungligt skick. Vad här sägs gäller även då ägaren har försummat byggnadens underhåll.

Iakttas inte i 1 mom. avsett åläggande har landskapsstyrelsen rätt att låta utföra arbetet på den försuamliges bekostnad. Kostnaderna för arbetet erlæggs i förskott ur landskapets medel och kan helt eller delvis indrivnas till landskapet i den ordning som är stadgad i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (FFS 367/1961).

17 §. Landskapsstyrelsen kan på egen bekostnad med ägarens medgivande låta utföra nödvändiga underhållsarbeten i byggnad som förklarats skyddad med stöd av denna lag.

18 §. Landskapsstyrelsen äger tillträde till byggnad vars skyddande är anhängigt samt har rätt att göra de inspektioner och undersökningar som är erforderliga för efterlevnaden av denna lag.

Ägare till byggnad och, om annan än ägaren innehar byggnaden, innehavaren skall underrättas minst 14 dagar innan i 1 mom. nämnda åtgärder vidtas.

19 §. Landskapsstyrelsen kan bevilja ägare till byggnad, som förklarats skyddad, bidrag för underhåll och förbättring av byggnaden och dess omgivning.

Ägare till kulturhistoriskt eller arkitektoniskt värdefull byggnad kan beviljas bidrag även om byggnaden inte har förklarats skyddad med stöd av denna lag. Bidragstagare skall härvid förbinda sig att bevara byggnaden på det sätt landskapsstyrelsen föreskriver.

Som villkor för att erhålla bidrag kan uppställas att allmänheten skall äga tillträde till området eller byggnaden eller del därav. Har byggnaden förklarats skyddad skall villkoren överensstämma med skyddsföreskrifterna.

20 §. När ärende angående skydd av byggnad anhängiggjorts hos landskapsstyrelsen, när beslut om skydd har vunnit laga kraft och när skydd har upphört genom laga kraft vunnit beslut, skall landskapsstyrelsen anmäla därom till vederbörande domare. Domaren skall införa anteckning om anmälan i in-teckningsregistret. I anmälan skall anges på vilken fastighet byggnaden är belägen.

21 §. Har byggnad som förklarats skyddad skadats eller förstörts skall ägaren ofördröjligen underrätta landskapsstyrelsen.

Har i 1 mom. avsedd byggnad förstörts skall landskapsstyrelsen utan dröjsmål underrätta i 20 § nämnd domare.

22 §. Ändring i landskapsstyrelsens beslut enligt denna lag kan sökas hos högsta förvaltningsdomstolen såvitt gäller beslutets laglighet. Beträffande ändamålsenligheten av sådant beslut får ändring inte sökas.

23 §. Den som bryter mot bestämmelse i denna lag eller mot föreskrift som har utfärdats med stöd därav,

skall för överträdelse av bestämmelserna om byggnadsskydd dömas till böter, om han inte med stöd av annan lag skall dömas till strängare straff.

24 §. Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

Denna lag träder i kraft den 1 september 1988.

Genom lagen upphävs landskapslagen den 25 juli 1983 om tillämpning i landskapet Åland av lagen om skydd för kulturhistoriskt märkliga byggnader (40/1983).

Ärende rörande skydd av byggnad som anhängiggjorts före lagens ikraftträdande behandlas enligt bestämmelserna i denna lag.

Beslut med stöd av tidigare gällande lag som rör byggnadsskydd förblir gällande efter det denna lag trätt i kraft. Önskar ägaren av den skyddade byggnaden att bestämmelserna i denna lag skall tillämpas på skyddet av byggnaden, skall han anhålla därom hos landskapsstyrelsen.

N 25 LL om skydd för kulturhistoriskt värdefulla föremål 25.11.1986/58

1 §. I denna lag finns bestämmelser om utförsel av vissa kulturhistoriskt värdefulla föremål (kultur-föremål).

Lagen har till ändamål att genom begränsning av utförseln av kultur-föremål från landskapet skydda det åländska kulturarvet. I 1a § finns dessutom bestämmelser som har till ändamål att skydda det nationella finländska kulturarvet. (13/1993)

3 och 4 mom. upphävda 13/1993.

1a §. (13/1993) Vad i denna lag sägs om utförsel av kultur-föremål till utlandet skall tillämpas även på föremål som avses i 2 § lagen om begränsning av utförseln av kultur-föremål (FFS 445/1978) och med stöd därav utfärdade bestämmelser. Är föremålet av utländskt ursprung, skall bestämmelserna i denna lag dock tillämpas endast om föremålet under de senaste 70 åren funnits minst 50 år i landet.

Med avvikelser från bestämmelserna i 4 § får tillstånd inte beviljas för utförsel av föremål som avses i 1 mom., om det är viktigt från konstnärlig, vetenskaplig, historisk eller kulturhistorisk synpunkt att föremålet blir kvar i landet.

Utän hinder av vad i denna lag sägs behöver tillstånd inte sökas för utförsel av föremål som avses i 1 mom., om i 4 § lagen om begränsning av utförseln av kultur-föremål nämnt tillstånd beviljats för utförsel av föremålet.

1b §. (26/1995) Utän hinder av vad i denna lag sägs krävs inte tillstånd för utförsel av kultur-föremål om behörig domstol beslutat om återlämnande av kultur-

föremål som olagligt förts bort den 1 januari 1995 eller senare från ett land som ingår i det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

2 §. Med kulturföremål avses i denna lag:

1) över 50 år gamla konstverk samt konstindustri- och konsthantverksprodukter;

2) andra över 50 år gamla föremål av allmänt kulturhistoriskt värde såsom byggnader, till byggnader hörande föremål, byggnadsmateriel, lös och fast inredning, hushållsartiklar, arbetsredskap och -maskiner, vägnings- och mättningsredskap, anordningar för angivande av tid, nautiska föremål, musikinstrument, dräkter och andra textilier, toalettöremål, pipor och snusdosor, fångstredskap, vapen och tillbehör till vapen, fortskaffnings- och transportmedel, leksaker och spel, prydnadsföremål, smycken, miniatyrmodeller, föremål med anknytning till viss trosföreställning, sigill, handlingar och manuskript, fotografier, negativ och fotografiutrustning, film- och ljudupptagningar, trycksaker, kartor och ritningar; samt

3) värdefulla föremål och manuskript oberoende av ålder, om de har anknytning till den åländska historien eller bemärkta personer.

Vad i denna lag sägs om kulturföremål gäller även del av i 1 mom. nämnda föremål.

3 §. Den som har för avsikt att föra ut kulturföremål skall ha tillstånd till utförelsen av landskapsstyrelsen. Kulturföremål får dock utföras utan tillstånd om föremålet förs ut av offentlig institution eller institution, som erhåller bidrag av landskapet eller kommun, och föremålet skall föras tillbaka till landskapet eller är tillfälligt inlånat till landskapet.

Tillstånd skall beviljas om

1) föremålet är framställt utanför landskapet och inte under de senaste 70 åren funnits minst 50 år på Åland;

2) föremålets ägare flyttar från landskapet och föremålet ingår i hans personliga bohag;

3) föremålet härrör från ett i landskapet beläget bo och genom arv eller avvittring har tillfallit person som är bosatt utanför landskapet; eller

4) (13/1993) landskapsstyrelsen inte finner särskilda skäl att enligt 4 § vägra tillstånd.

4 §. Tillstånd till utförelse beviljas inte om det är viktigt från konstnärlig, vetenskaplig, historisk eller kulturhistorisk synpunkt att föremålet blir kvar i landskapet. Dock får även i sådant fall tillstånd beviljas om särskilda skäl föreligger.

5 §. Beslut om tillstånd till utförelse är gällande under ett år räknat från den tidpunkt när det fattades om inte annan giltighetstid bestämts.

6 §. Tillstånd till utförelse skall sökas skriftligen. Till ansökan skall fogas av landskapsstyrelsen föreskrivna handlingar.

När fråga är om utförelse av föremål som tillsammans bildar en samling eller annan helhet skall tillstånd sökas för hela gruppen av föremål.

7 §. I samband med handläggningen av ärende rörande beviljande av tillstånd till utförelse av kulturföremål har landskapsstyrelsen rätt att granska, kopiera och fotografera föremålet, om inte den som önskar utföra föremålet åsamkas oskäligt dröjsmål härav.

8 §. (13/1993) Polismyndigheten övervakar utförelsen av kulturföremål och i fråga om utförelsen till utlandet övervakar även tullmyndigheten. Om polis- och tullmyndighetens rätt att använda tvångsmedel för att övervaka utförelsen av kulturföremål stadgas i rikslagstiftning. Polis- och tullmyndigheten kan fordra företeende av bevis om tillstånd till utförelse eller utredning över att fråga är om föremål för vilket inte krävs tillstånd.

9 §. Ändring i landskapsstyrelsens beslut om avslag på ansökan om tillstånd till utförelse får, såvitt gäller beslutets laglighet, sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen med iakttagande av vad i [lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (FFS 154/1950)] är föreskrivet.

10 §. Den som i strid med denna lag utför eller försöker utföra kulturföremål för vilket krävs tillstånd till utförelse skall för olovlig utförelse av kulturföremål eller för försök därtill dömas till böter. Om förverkandepåföljder stadgas i 46 kap. 8-13 §§ strafflagen. (13/1993)

2 mom. upphävt 13/1993.

11 §. Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1987. Person som flyttat från landskapet före denna lags ikraftträdande har rätt att utan hinder av bestämmelserna i denna lag inom ett år från lagens ikraftträdande utföra det personliga bohag han har i landskapet vid den tidpunkt då lagen träder i kraft.

Ikraftträdelsebestämmelsen i 13/1993 lyder:

Denna lag träder i kraft den 1 april 1993. Person, som flyttat från landskapet till riket före denna lags ikraftträdande, har rätt att utan hinder av bestämmelserna i denna lag inom ett år från lagens ikraftträdande föra ut det personliga bohag han har i landskapet vid den tidpunkt då lagen träder i kraft.

N 26 LL om allmänna bibliotek 2.10.1997/82

Ls framst. nr 15/1996-97

Ku bet. nr 5/1996-97

1 §. *De allmänna bibliotekens ändamål*

De allmänna bibliotekens ändamål är att tillgodose allmänhetens behov av kunskap, bildning och förströelse, främja intresset för litteratur och konst samt stödja utbildning och självständiga studier. De allmänna biblioteken skall även ge bistånd vid inhämtande av information samt verka för att databaserad information

görs tillgänglig för allmänheten. I syfte att uppfylla detta ändamål skall de allmänna biblioteken ställa böcker och andra medier till allmänt förfogande samt ge handledning när det gäller att använda bibliotek.

2 §. *Upprätthållande av allmänna bibliotek*

Varje kommun skall, ensam eller i samarbete med annan kommun, upprätthålla ett allmänt bibliotek med skyldighet att låna ut böcker och andra medier till kommuninvånarna.

3 §. *Bibliotekstjänster i vårdinrättningar*

Sjukhus och andra vårdinrättningar, som upprätthålls av landskapet, en kommun eller ett kommunalförbund och som har vårdtagare vilka inte utan svårigheter kan besöka de kommunala biblioteken, skall tillhandahålla sina vårdtagare bibliotekstjänster. Dessa tjänster skall på begäran av vårdinrättningen tillhandahållas av de kommunala biblioteken.

För de merkostnader som ett kommunalt bibliotek orsakas till följd av att bibliotekstjänsterna tillhandahålls utanför kommunens bibliotek, kan ersättning begäras av den vårdinrättning som erhåller tjänsterna. Grunderna för ersättningarna fastställs av kommunfullmäktige.

4 §. *Avgiftsfri biblioteksservice*

För användning och utlåning av bibliotekets egna samlingar får avgift inte upp bäras.

5 §. *Bibliotekets förvaltning*

Det ankommer på landskapsstyrelsen att skapa förutsättningar för upprätthållandet av allmänna bibliotek i landskapet.

De uppgifter som ankommer på kommunerna enligt bestämmelserna i denna lag skall handhas av en biblioteksnämnd om inte kommunfullmäktige beslutar att annan nämnd skall handha uppgifterna.

6 §. *Centralbibliotek för de allmänna biblioteken*

För att komplettera, stödja och samordna verksamheten vid de allmänna biblioteken och vid bibliotek som upprätthålls av landskapet skall det finnas ett centralbibliotek vars verksamhetsområde är hela landskapet. Landskapsstyrelsen förordnar med kommunens samtycke ett allmänt bibliotek till centralbibliotek och kan med kommunens medgivande anförtro centralbiblioteket särskilda uppgifter.

Närmare bestämmelser om centralbiblioteket utfärdas genom landskapsförordning.

7 §. *Personal*

Om behörighetskrav för bibliotekspersonal stadgas i landskapsförordning.

8 §. *Landskapsandel*

Kommunerna erhåller landskapsandel för bibliotekens driftskostnader och anläggningsprojekt enligt landskapslagen om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten (72/1993).

Se N 17.

9 §. *Ändringsökande*

I beslut som kommunalt förvaltningsorgan fattat med stöd av denna lag får ändring sökas i enlighet med vad som stadgas i kommunallagen för landskapet Åland (73/1997).

Se D 1.

10 §. *Ikraftträdande*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998.

Genom denna lag upphävs landskapslagen den 12 april 1962 om allmänna bibliotek (8/1962) och biblioteksförordningen för landskapet Åland av den 20 februari 1964 (4/1964).

N 27 Biblioteksförordning för landskapet Åland 2.10.1997/83

1 §. *Allmänt*

I denna landskapsförordning finns bestämmelser om centralbibliotekets uppgifter samt om behörighetskraven för de allmänna bibliotekens personal.

2 §. *Centralbibliotekets uppgifter*

Centralbibliotekets uppgifter är att:

1) samordna biblioteksverksamheten vid de allmänna och de av landskapet upprätthållna vetenskapliga biblioteken samt fungera som informationscentral genom att

a) upprätthålla en databas över litteratur och övrig media vid biblioteken,

b) utveckla arbetsmetoder samt anskaffa och utveckla hjälpmedel för biblioteksverksamheten i landskapet, samt

c) utgöra en central för fjärrlåneverksamheten; 2) i samarbete med landskapsstyrelsen anordna fortbildning för de allmänna bibliotekens personal,

3) anskaffa och upprätthålla en så fullständig samling som möjligt av litteratur och övrig media som berör landskapet, samt

4) fungera som bibliotek för högskoleundervisningen i landskapet.

3 §. *Behörighetskrav*

Behörighetskrav för bibliotekarietjänst vid allmänt bibliotek är högskoleexamen i vilken ingår eller utöver vilken har slutförts ämnesstudier eller yrkesstudier inom området bibliotekstjänst, eller examen från utbildning på gymnasialstadiet i vilken ingår eller utöver vilken har slutförts ämnesstudier eller yrkesstudier inom området bibliotekstjänst.

4 §. *Övergångsbestämmelse*

Den som när denna förordning träder i kraft innehar kompetens för bibliotekarietjänst vid allmänt bibliotek enligt de bestämmelser som då gäller skall fortfarande anses kompetent för sådan tjänst.

N 28 LL om stöd för litterär verksamhet 30.5.1985/29

1 §. För främjande av den åländska litteraturen skall varje år anslås ett belopp motsvarande tio procent av det belopp som under det föregående kalenderåret använts för att anskaffa litteratur till de allmänna bibliotek som upprätthålls av kommunerna.

Det i 1 mom. nämnda beloppet utdelar landskapsstyrelsen som stipendier och understöd åt författare och översättare.

2 §. Stipendier kan beviljas författare och översättare av skönlitteratur och facklitteratur vilkas böcker tillhandahålls avgiftsfritt i allmänna bibliotek. Stipendier kan även tilldelas annan utövare av skapande litterär verksamhet, vars verk tillhandahålls i allmänt bibliotek eller på annat sätt är tillgängligt för allmänheten.

Stipendier beviljas inte författare och översättare av vetenskapliga undersökningar, läroböcker eller annan därmed jämförbar litteratur.

Om landskapsstyrelsen inte annorlunda beslutar utdelas stipendier utan ansökan.

3 §. Flerårigt stipendium kan efter ansökan beviljas i landskapet bosatt författare och översättare för verksamhet som är särskilt omfattande och av stort litterärt intresse.

4 §. Understöd kan utdelas åt äldre författare och översättare som lever under knappa förhållanden samt åt författare och översättare, vilka på grund av sjukdom eller arbetsoförmåga råkat i ekonomiska svårigheter.

Genom denna lag upphävs landskapslagen den 12 april 1962 om vissa stipendier och understöd åt författare och översättare (9/1962).

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 1985.

N 29 LL om medborgarinstitut 19.10.1993/75

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Med medborgarinstitut avses i denna lag institut, vars uppgift är att erbjuda vuxna medborgare möjligheter till allmänbildande utbildning och en meningsfull sysselsättning på fritiden i så nära anslutning till hemorten som möjligt. Ett medborgarinstitut kan också erbjuda annan utbildning, om så stadgas i förordning.

2 §. Med landskapsstyrelsens tillstånd kan en kommun eller ett kommunalförbund vara huvudman för ett medborgarinstitut. Ett villkor för tillstånd är att medborgarinstitutet fyller ett utbildningsbehov och att syftet med institutet är att det inte skall ge ekonomisk vinst.

Om ändringar i tillstånd att hålla medborgarinstitut beslutar landskapsstyrelsen.

Inträffar varaktiga förändringar i utbildningsbehovet eller iakttagit institutet inte de bestämmelser som gäller för institutet kan landskapsstyrelsen efter att ha hört huvudmannen återkalla tillståndet.

2 kap. Förvaltning

3 §. Om ett medborgarinstituts förvaltning gäller vad som stadgas i kommunallagen för landskapet Åland (5/1980) eller bestäms med stöd av den, om inte denna lag stadgar annorlunda.

Om en kommun är huvudman för ett medborgarinstitut kan även andra kommuner genom avtal ges inflytande i institutets verksamhet och förvaltning.

4 §. För förvaltningen av ett medborgarinstitut kan huvudmannen tillsätta en direktion eller nämnd. Om direktionens och nämndens uppgifter och organisation stadgas vid behov genom förordning och bestäms i en instruktion.

3 kap. Personal och undervisning

5 §. Vid ett medborgarinstitut skall det finnas en rektor samt erforderligt antal lärare. Vid behov kan även annan personal anställas.

6 §. Kompetenskrav för tjänst vid ett medborgarinstitut stadgas genom förordning.

Landskapsstyrelsen kan av särskilda skäl bevilja undantag från stadgade kompetenskrav.

7 §. Medborgarinstitutets arbetsår börjar den 1 augusti och avslutas den 31 juli. Arbetsperiodens minimilängd per läsår skall vara 33 arbetsveckor.

4 kap. Finansiering

8 §. Huvudmannen för ett medborgarinstitut beviljas landskapsandel för institutets driftskostnader och anläggningsprojekt enligt landskapslagen om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten (72/1993).

Om en kommun är huvudman för ett medborgarinstitut och även andra kommuner utnyttjar dess tjänster, är de övriga kommunerna skyldiga att betala den andel av medborgarinstitutets driftskostnader som hänförs till kommunen på det sätt som stadgas i landskapslagen om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten, om inte kommunerna har avtalat om någon annan fördelningsgrund av kostnaderna.

9 §. Landskapsstyrelsen fastställer det antal undervisningstimmar som läggs till grund för beräkningen av ett medborgarinstituts landskapsandel.

10 §. För försök som syftar till att utveckla verksamheten enligt denna lag kan inom ramen för i landskapsbudgeten upptagna anslag huvudmannen enligt landskapsstyrelsens prövning beviljas särskilt landskapsunderstöd.

5 kap. Särskilda bestämmelser

11 §. Ett medborgarinstitut kan med landskapsstyrelsens tillstånd i samband med försöksverksamhet avvika från denna lag och en med stöd av lagen givna förordning på det sätt som stadgas genom förordning.

12 §. I beslut som med stöd av denna lag fattats av direktionen eller annat kommunalt förvaltningsorgan får besvär anföras i enlighet med vad därom i kommunallagen för landskapet Åland är stadgat.

I beslut som med stöd av denna lag fattats av landskapsstyrelsen och som inte gäller landskapsandel får besvär anföras i enlighet med vad som stadgas i 25 § självstyrelselagen samt i [lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (FFS 154/1950)].

13 §. Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag kan utfärdas genom landskapsförordning.

6 kap. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

14 §. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

Genom denna lag upphävs landskapslagen den 4 juli 1963 om landskapsunderstöd till medborgar- och arbetarinstitut (33/1963) jämte ändringar.

När denna lag träder i kraft blir de medborgar- och arbetarinstitut som grundats före ikraftträdandet sådana medborgarinstitut som avses i denna lag.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

N 30 LF om medborgarinstitut 24.11.1994/82

1 §. Grundläggande yrkesutbildning och yrkesinriktad fortbildning

Ett medborgarinstitut kan ordna grundläggande yrkesutbildning i huvudsak för vuxna samt yrkesinriktad fortbildning på det sätt som landskapsstyrelsen bestämmer.

2 §. Ansökan om huvudmannaskap

En ansökan om tillstånd att vara huvudman för ett medborgarinstitut skall innehålla uppgifter om institutets ägare, namn, verksamhetsområde, placeringsort, personal och lokaler. Till ansökan skall även fogas en utredning över det beräknade antalet studerande och antalet undervisningstimmar per år samt de beräknade årliga driftskostnaderna.

3 §. Kompetenskrav

Kompetenskrav för tjänsten som rektor eller biträdande rektor, om sådan utsetts, är högre högskoleexamen. Dessutom skall innehavaren av nämnda tjänster uppfylla kompetenskravet för lärare vid medborgarinstitutet samt inneha goda insikter i skolförvaltning.

Kompetenskrav för lärare är för tjänsten lämplig högskoleexamen eller examen på institutsnivå. För tjänsten som lärare krävs även att innehavaren har slutfört sådana pedagogiska studier inom lärarutbildningen som omfattar minst 35 studieveckor eller att innehavaren uppfyller de behörighetsvillkor som gäller för klasslärare i grundskolan.

Kompetenskrav som timplärare är sådan erfarenhet och skicklighet som uppgiften kräver.

4 §. Försöksprogram

Ett medborgarinstitut som har för avsikt att inleda en försöksverksamhet som avses i 11 § landskapslagen om medborgarinstitut (75/1993) skall uppgöra ett försöksprogram som skall fastställas av landskapsstyrelsen.

5 §. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

Denna förordning träder omedelbart i kraft.

Kompetent för tjänst eller befattning vid medborgarinstitut är fortfarande den som när denna förordning träder i kraft är kompetent för ifrågavarande tjänst eller befattning.

N 31 LL om landskapsbidrag för studiecirkelverksamheten 13.7.1965/31

1 §. Studiecirkelverksamhetens ändamål är att främja unga och vuxna medborgares utveckling genom att erbjuda dem möjligheter till planmässiga studier och uppfostrande användning av fritiden. Detta bör ske enligt pedagogiska principer utan partiagitation.

För stödande och främjande av studiecirkelverksamheten beviljas landskapsbidrag såsom nedan stadgas.

2 §. Studiecirkelverksamhet, för vilken landskapsbidrag beviljas, står under landskapsstyrelsens uppsikt.

3 §. Med studiecirkel avses i denna lag på frivilligt medlemskap baserad arbetsgrupp, vars verksamhet avser att tillfredsställa dess medlemmars kunskapsbehov enligt en på förhand uppgjord och vederbörligen fastställd studieplan.

För att erhålla landskapsbidrag bör studiecirkel mellan den 1 september och den 31 därpåföljande maj anordna minst 8 studiemöten med sammanlagt minst 24 timmars arbetstid och bestå av minst 5 medlemmar, som fyllt femton år. Har antalet medlemmar under ovannämnda arbetsperiod varaktigt nedgått till mindre än sagda minimiantal, är cirkeln icke berättigad till landskapsbidrag.

4 §. Studiecirkel erhåller landskapsbidrag för de av studieplanen betingade godtagbara utgifter, vilka förordas av anskaffning och hyrande av böcker samt studie- och åskådningsmaterial, kostnader för korre-

spondenskurser, som landskapsstyrelsen godkänt, hyror och andra utgifter för disposition av lokaliteterna samt avlönande av studievägledare, likväl högst till det belopp, som för motsvarande statsbidrag årligen fastställts i riket.

Landskapsbidrag erlägges, sedan studiecirkels verksamhetsberättelse och redovisning efter arbetsperiodens utgång inkommit till landskapsstyrelsen. Under första hälften av arbetsperioden må i förskott enligt landskapsstyrelsens prövning erläggas högst en tredjedel av det fastställda maximibeloppet för varje cirkel.

5 §. Studiecirkel må ansluta sig till en studiecentral, bildad såsom en registrerad förening eller stiftelse.

Har studiecentral av landskapsstyrelsen fastställt reglemente och prövar landskapsstyrelsen dess verksamhet vara av sådan art och omfattning, att den är till väsentlig nytta för studiecirkelverksamheten i landskapet, må landskapsstyrelsen bevilja studiecentralen landskapsbidrag. Studiecirkel i riket må beviljas landskapsbidrag för sådan verksamhet, som omfattar studiecirkel i landskapet.

6 §. (10/1979) Finner landskapsstyrelsen studiecentralens verksamhet enligt 5 § 2 mom. berättigad till landskapsbidrag, skall bidrag erläggas för utbildning och avlönande av studieledare, för utgifter för kursverksamhet, för resor vilka företages av dem som erhåller utbildning och för deras inkvartering, för anordnande av offentliga populärvetenskapliga föreläsningar samt för sådana för studiecirkelarna gemensamma kostnader, för vilka enligt 4 § landskapsbidrag kan beviljas.

7 §. Av landskapsstyrelsen förordnad inspektör äger rätt att granska i landskapet verksam studiecentraler och studiecirkels originala räkenskaper jämte verifikat och övriga handlingar, som beröra verksamheten.

Studiecentral är skyldig att tillställa landskapsstyrelsen de utredningar och utlåtanden, som denna inbegär.

8 §. Närmare föreskrifter angående verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas av landskapsstyrelsen.

N 32 LL om kulturell verksamhet 25.7.1983/39

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. (54/1996) För att främja och stöda den kulturella verksamheten i landskapet verkar dels landskapsstyrelsen och dess underlydande myndighet Ålands kulturdelegation, dels kommunerna.

2 kap. Ålands kulturdelegation (54/1996)

2 §. (54/1996) Bestämmelser om Ålands kulturdelegation finns i landskapslagen om Ålands kulturdelegation (53/1996).

3 kap. Kommunala kulturnämnder

3 §. För främjande och stödandet av den kulturella verksamheten skall i varje kommun finnas en kulturnämnd.

Om det på grund av kommunens ringa invånarantal eller av annan orsak bör anses motiverat, får kommunfullmäktige besluta att annan nämnd skall handha på kulturnämnden ankommande uppgifter. Vad i denna lag eller med stöd därav är föreskrivet om kulturnämnd gäller för nämnd som övertagit kulturnämnds uppgifter.

4 §. Kulturnämnden består av minst tre medlemmar. Varje medlem skall ha en personlig ersättare. Olika slag av kulturella intressen skall om möjligt vara företrädda i nämnden.

5 §. Kulturnämnden har till uppgift:

1) att följa den kulturella verksamhet som bedrivs i kommunen, ta initiativ och göra framställningar beträffande verksamheten samt avge yttranden;

2) att skapa kulturella kontakter och främja kulturellt samarbete;

3) att vid behov uppgöra förslag till en plan för den kulturella verksamhet som möjligen förutsätts i kommunplan;

4) att sörja för den information samt understöda det forsknings- och utredningsarbete som rör den kulturella verksamheten;

5) att uppgöra förslag till anskaffande och utrustning av de utrymmen som erfordras för den kulturella verksamheten, med särskilt beaktande av möjligheterna till mångsidig användning av dem;

6) att stöda organisation som visar kulturell aktivitet;

7) att besluta om fördelningen av de anslag som i kommunens budget har reserverats för att stöda organisationer som bedriver kulturell verksamhet i kommunen samt att stöda annan lokal kulturell verksamhet;

8) att anordna kulturevenemang; och

9) att utföra de uppgifter som ålagts nämnden i dess instruktion.

6 §. Kommun kan för det kulturella arbetet anställa en eller flera personer. Anställningen kan innehas som huvudsyssla, bisyssla eller i lämplig kombination med annan tjänst. Tjänsten kan vara gemensam för flera kommuner.

4 kap. Landskapsandelar som beviljas kommunerna

7 §. (94/1993) Kommunerna beviljas landskapsandel för kulturverksamhet enligt landskapslagen om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten (72/1993).

8 §. (94/1993) Kompetensvillkor är:

1) för kultursekreterare, för tjänsten lämplig examen på högskole- eller institutnivå samt god kännedom om kulturell verksamhet,

2) för kulturinstruktör, för tjänsten lämplig examen på högskole- eller institutnivå eller genom praktisk kulturell verksamhet förvärvat kompetens samt

3) för konstinstruktör, lämplig examen eller på annat sätt förvärvat kompetens på konstens område.

9-10 §§. Upphävda 94/1993.

5 kap. Landskapsunderstöd (94/1993)

11 §. (94/1993) Kommun och registrerad förening kan enligt landskapsstyrelsens prövning beviljas landskapsunderstöd för anläggningsprojekt som avser lokaler för kulturverksamhet.

Landskapsunderstöd skall sökas hos landskapsstyrelsen senast vid den tidpunkt som landskapsstyrelsen fastställer. Till ansökan skall fogas av landskapsstyrelsen föreskriven utredning.

När landskapsunderstöd enligt 1 mom. beviljas för ett anläggningsprojekt gäller i fråga om projektet i tillämpliga delar vad som stadgas i 24-27, 32-34 och 37 §§ landskapslagen om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten. Med avvikelse från 25 § i nämnda lag fastställer landskapsstyrelsen till vilket belopp landskapsunderstöd högst kan beviljas.

12 §. Registrerad förening eller stiftelse som bedriver kulturell verksamhet kan beviljas understöd. Om inte annat följer av landskapslagen om Ålands kulturdelegation (53/1996) eller landskapsstyrelsens beslutat annorlunda skall en sådan ansökan om understöd prövas av delegationen. I fråga om övriga stödtagare stadgas närmare i landskapslagen om Ålands kulturdelegation. (54/1996)

Ansökan om understöd skall tillställas landskapsstyrelsen vid tidpunkt som landskapsstyrelsen bestämmer. Till ansökan skall fogas verksamhetsberättelse med bokslut för föregående verksamhetsår och verksamhetsplan samt budgetförslag för det kommande verksamhetsåret.

Landskapsstyrelsen kan återkräva beviljat understöd som inte använts på avsett sätt.

13 §. Innan understöd beviljas kan landskapsstyrelsen till registrerad förening som föregående år erhållit understöd, erlägga förskott på understödet till högst det belopp som föreningen föregående år har erhållit i understöd.

6 kap. Särskilda bestämmelser

14 §. Upphävvd 94/1993.

15 §. Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag kan vid behov utfärdas genom landskapsförordning.

För de i 7 § 1 mom. 1 punkten avsedda avlöningskostnaderna utgår landskapsandel första gången för år 1983.

N 33 LL angående landskaps- garanti för kulturella utställ- ningar 30.3.1989/31

1 §. I enlighet med denna lag kan landskapsgaranti beviljas för ersättande av skador som uppstått på utställningsföremål under konstutställningar, historiska och andra kulturella utställningar.

2 §. Landskapsgaranti som beviljats med stöd av denna lag ersätter skada endast till den del ersättning inte utgår på grund av försäkring eller annan säkerhet.

3 §. Landskapsgaranti kan endast avse sådana utställningar som anordnas av offentligt samfund, allmännyttiga samfund eller stiftelser.

4 §. Landskapsstyrelsen beslutar på ansökan av arrangör om landskapsgaranti skall beviljas. Landskapsstyrelsen beslutar också för vilken tid garantin skall gälla samt ställer sådana villkor som kan anses behövliga. Landskapsgarantin kan begränsas att avse endast del av samling eller av utställningslokal.

Landskapsgaranti beviljas högst till ett belopp som motsvarar föremålets försäkringsvärde. Den totala garantiansvarigheten för beviljade landskapsgarantier får samtidigt uppgå till högst tio miljoner mark.

5 §. Landskapsgaranti kan användas för att ersätta kostnader för reparation av föremål och andra direkta kostnader till följd av sakskada. Dessutom kan ersättning utgå för värdeminskning eller för värdet av föremål som förstörts eller förlorats.

Har skada föranletts av att villkor som landskapsstyrelsen ställt i enlighet med 4 § 1 mom. inte iakttagits, betalas ersättning endast om det prövas oskäligt att förvägra ersättning eller om landskapsstyrelsen av andra särskilda skäl beslutar att ersättning skall betalas.

Landskapsstyrelsen betalar på ansökan ut ersättning till arrangören.

6 §. Har medel utbetalats med stöd av denna lag kan landskapsstyrelsen utöva regressrätt mot skadeansvarig från den dag landskapsstyrelsen beslutar att skada skall ersättas med landskapsgaranti.

Landskapsstyrelsen kan besluta att helt eller delvis avstå från regressrätten, om skadan inte förorsakats uppsåtligen och om det med beaktande av skadevållarens ekonomiska förhållanden eller andra omständigheter bör anses oskäligt att regressrätten utövas.

7 §. Denna lag träder i kraft den 1 maj 1989.

N 34 LL om ungdomsarbete 16.12.1987/86

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. I denna lag finns bestämmelser om hur ungdomsarbetet och ungdomsverksamheten i landskapet skall främjas och stödas.

2 §. Ungdomsverksamheten i landskapet ordnas av ungdomsorganisationer och organisationer med ungdomsverksamhet. Landskapsstyrelsen och kommunerna skall verka för att skapa allmänna förutsättningar för den ungdomsverksamhet som organisationerna bedriver.

2 kap. Kommunala ungdomsnämnder och tjänstemän

3 §. I kommun skall finnas en ungdomsnämnd för att handha i denna lag avsedda uppgifter. Om det på grund av kommunens ringa invånarantal eller av annan orsak bör anses motiverat, kan kommunfullmäktige dock besluta att uppgifterna skall handhas av annan nämnd eller kommunstyrelsen.

4 §. Ungdomsnämnd består av minst tre medlemmar som skall ha personliga ersättare. Medlemmarna bör vara aktiva inom ungdomsverksamheten eller ha kännedom om ungdomspolitik.

5 §. Ungdomsnämnden skall:

1) följa den ungdomsverksamhet och ungdomspolitik som bedrivs i kommunen, ta initiativ och göra framställningar samt avge yttranden i sådana angelägenheter;

2) skapa förutsättningar för utveckling av den lokala ungdomsverksamheten, stöda ungdomsföreningarna och annan verksamhet som de unga själva ordnar;

3) upprätthålla kontakt med myndigheter, hem, ungdomsföreningar och andra samfund;

4) sörja för utbildning och information som främjar ungdomsarbetet;

5) främja ungdomarnas intresse för internationellt samarbete;

6) framställa förslag till anskaffning, byggande och utrustning av lokaler och områden som behövs för ungdomsverksamheten samt följa och styra användningen av dessa;

7) besluta om fördelningen av de anslag som har anvisats för understöd till lokala ungdomsföreningar, för organisationer som bedriver ungdomsverksamhet och för verksamhet som de unga själva ordnar; samt

8) utföra övriga uppgifter som hör till nämndens verksamhetsområde.

6 §. Kommunen kan för handhavande av uppgifter inom ungdomsarbetet anställa en eller flera tjänstemän. Tjänsten kan innehas som huvudsyssla, bisyssla eller vara kombinerad med annan tjänst. Tjänsten kan vara gemensam för flere kommuner. För särskilda projekt kan tillfälliga tjänstemän anställas.

3 kap. Landskapsandelar som beviljas kommunerna

7 §. (93/1993) Kommunerna beviljas landskapsandel för driftskostnaderna för ungdomsarbetet enligt landskapslagen om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten (72/1993).

8 §. Kompetensvillkor är:

1) för ungdomsdirektör, för tjänsten lämplig högskoleexamen och god förtrogenhet med ungdomsarbete,

2) för ungdomssekreterare, för tjänsten lämplig examen på högskole- eller institutnivå,

3) för ungdomsledare, för tjänsten lämplig examen på högskole- eller institutnivå eller annan för uppgiften lämplig utbildning samt

4) för övriga tjänster som är tillfälliga, för uppgiften lämplig utbildning och erfarenhet. (93/1993)

Landskapsstyrelsen kan av särskilda skäl bevilja dispens från i 1 mom. nämnda kompetenskrav.

9-10 §§. Upphävda 93/1993.

4 kap. Årliga understöd till landskapsomfattande organisationer

11 §. Landskapsomfattande ungdomsorganisationer och organisationer som bedriver ungdomsverksamhet kan beviljas årliga understöd för sin ungdomsverksamhet.

De i 1 mom. och i 6 kap. nämnda understöden skall sökas hos landskapsstyrelsen senast vid den tidpunkt som landskapsstyrelsen fastställer. Till ansökan skall fogas verksamhetsberättelse med bokslut för föregående räkenskapsår samt vid behov annan av landskapsstyrelsen föreskriven utredning. (93/1993)

12 §. Med årligt understöd kan täckas högst 85 procent av mottagarens godtagbara kostnader enligt bokslutet för respektive år.

Landskapsstyrelsen ger närmare anvisningar om de utgifter som utgör godtagbara kostnader vid beviljande av i 11 § avsett understöd.

13 §. Innan understöd beviljas kan landskapsstyrelsen till organisation som föregående år erhållit understöd, erlagga förskott på understödet till högst 90 procent av det tidigare erhållna beloppet.

För bestämmande av understödets storlek skall redogörelse för räkenskaperna beträffande användningen av i 1 mom. avsett förskott på understöd samt annan i 11 § avsedd utredning inlämnas till landskapsstyrelsen senast vid den av landskapsstyrelsen fastställda tidpunkten. (93/1993)

5 kap. Landskapsunderstöd för anläggningsprojekt (93/1993)

14 §. (93/1993) Kommuner, kommunalförbund och sammanslutningar i vilka bestämmanderätten innehas av kommuner eller kommunalförbund kan enligt landskapsstyrelsens prövning beviljas landskapsunderstöd för anläggningsprojekt som avser lokaler för ungdomsverksamhet.

När landskapsunderstöd enligt 1 mom. beviljas för ett anläggningsprojekt gäller i fråga om projektet i tillämpliga delar vad som stadgas i 24-27, 32-34 och 37 §§ landskapslagen om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten. Med

avvikelse från 25 § i nämnda lag fastställer landskapsstyrelsen till vilket belopp landskapsunderstöd högst kan beviljas.

15-19 §§. Upphävda 93/1993.

6 kap. Understöd för landskapsomfattande kursgårdar för ungdom

20 §. Med landskapsomfattande kursgårdar för ungdom avses sådana anläggningar som ägs av kommuner, kommunalförbund och ungdomsorganisationer samt andra samfund, vilka utför ungdomsarbete och som huvudsakligen är avsedda för ungdoms- och lägerskolverksamhet.

Landskapstyrelsen fastställer de grunder enligt vilka de i 1 mom. nämnda anläggningarna godkänns som landskapsomfattande kursgårdar för ungdom.

21 §. (26/1994) Landskapsstyrelsen kan, inom ramen för i landskapsbudgeten upptagna anslag, bevilja landskapsunderstöd för anläggningskostnader som uppstår då i 20 § avsedda anläggningar uppförs, anskaffas, förbättras eller utrustas.

22 §. Understöd kan beviljas för kostnader för avlöning av den personal som är anställd vid kursgårdarna samt för andra kostnader som föranleds av att dessa används av ungdomar.

Med understöd för i 1 mom. nämnda utgifter kan täckas högst 75 procent av de godtagbara driftskostnaderna.

23 §. Landskapsstyrelsen ger närmare anvisningar om de utgifter som skall anses vara i detta kapitel avsedda godtagbara anläggnings- och driftskostnader.

7 kap. Projektunderstöd

24 §. Landskapsstyrelsen kan bevilja projektunderstöd för ungdomsforskning och internationellt ungdomssamarbete samt för andra ändamål som främjar ungdomsverksamheten i landskapet och som inte nämnts i 3-6 kap.

25 §. Ansökan om i 24 § avsett understöd samt utbetalning och redogörelse för användningen av beviljat understöd skall ske vid tidpunkt och på sätt som landskapsstyrelsen bestämmer.

8 kap. Särskilda bestämmelser

26 §. (93/1993) På sammanslutning i vilken bestämmanderätten innehas av kommun eller kommunalförbund tillämpas bestämmelserna om kommunalförbund i landskapslagen om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten.

27 §. Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag kan vid behov utfärdas genom landskapsförordning.

28 §. Den som då denna lag träder i kraft utför de uppgifter som i 8 § avsedd tjänstemän skall handha,

anses utan hinder av de kompetenskrav som är föreskrivna i denna lag kompetent för sysslan och kostnaderna för hans avlöning kan berättiga till landskapsandel.

29 §. Utan hinder av vad som stadgas ovan kan kommun beviljas landskapsunderstöd för ungdomslokaler som uppförts, förbättrats och tagits i bruk år 1977 eller därefter och för vilka ett hyresvärde fastställts med stöd av 6 § landskapslagen om kommunalt ungdomsarbete.

Landskapsunderstöd för hyresvärde utges räknat från ingången av år 1988 enligt 6 § 2 punkten i den i 1 mom. nämnda lagen. Understöd kan betalas till kommun under de 7 år som följer på det år då utrymmena togs i bruk.

Understödssystemet tillämpas även i fråga om ungdomslokaler för vilka landskapsstyrelsen har godkänt planeringshandlingarna och vilka börjat byggas före utgången av år 1987.

Denna lag träder i kraft den 1 februari 1988.

Genom denna lag upphävs landskapslagen den 27 april 1973 om kommunalt ungdomsarbete (20/1973).

Utän hinder av vad som stadgas ovan skall landskapsandel till kommunerna för år 1987 beviljas enligt landskapsandelsskalan i 9 § denna lag.

N 35 Idrottslag för landskapet Åland 25.7.1983/42

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Med idrottsverksamhet avses i denna lag all idrott och motion som utövas under fritiden.

2 §. Det ankommer i första hand på landskapet och kommunerna att skapa allmänna förutsättningar för idrottsverksamheten. För ordnandet av idrottsverksamheten svarar i huvudsak de i denna lag avsedda idrottsorganisationerna.

3 §. I syfte att lika för alla skapa allmänna förutsättningar för idrott och motion samt erbjuda grundläggande möjligheter till utövande av sådan verksamhet beviljas, i enlighet med vad i denna lag stadgas, av landskapets medel landskapsandel och -understöd samt lån.

4 §. Den allmänna tillsynen över den med landskapets medel understödda idrottsverksamheten ankommer på landskapsstyrelsen.

2 mom. upphävt 100/1998.

2 kap. Kommunal idrottsförvaltning

5 §. I varje kommun skall finnas en idrottsnämnd. När det på grund av kommunens ringa invånarantal eller av annan orsak bör anses motiverat, kan kommunfullmäktige dock besluta att annan nämnd eller kommunstyrelsen skall handha i denna lag förutsatta

uppgifter. Vad i denna lag eller med stöd av den är föreskrivet om idrottsnämnd äger härvid motsvarande tillämpning på det organ som handlägger uppgifterna.

6 §. Idrottsnämnden skall bestå av minst tre medlemmar som skall ha personliga ersättare.

7 §. Idrottsnämnden har till uppgift

1) att hålla sig underrättad om den idrottsverksamhet som bedrivs i kommunen samt ta initiativ och göra framställningar beträffande verksamheten;

2) att besluta om fördelningen av de anslag, som i kommunens budget har reserverats för stödjande av idrottsföreningars verksamhet, om denna uppgift har tilldelats nämnden i dess instruktion;

3) att vid behov uppgöra förslag till en plan för utvecklande och stödjande av idrott och motion i kommunen;

4) att avge utlåtanden och göra utredningar i frågor som hör till nämndens verksamhetsområde; samt

5) att utföra andra till nämndens verksamhetsområde hörande uppgifter.

3 kap. Landskapsandelar som beviljas kommunerna

8 §. (95/1993) Kommunerna beviljas landskapsandel för idrottsverksamheten enligt landskapslagen om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten (72/1993).

9-10 §§. Upphävda 95/1993.

4 kap. Understöd och lån för idrottsanläggningar

11 §. (95/1993) Kommuner, sammanslutningar eller stiftelser kan enligt landskapsstyrelsens prövning beviljas landskapsunderstöd och lån mot låg ränta för anläggningsprojekt som avser idrottsanläggningar med tillhörande fritidsutrymmen. Lån kan beviljas antingen särskilt för sig eller utöver understöd.

Landskapsunderstöd skall sökas hos landskapsstyrelsen senast vid den tidpunkt som landskapsstyrelsen fastställer. Till ansökan skall fogas av landskapsstyrelsen föreskriven utredning.

När landskapsunderstöd enligt 1 mom. beviljas för ett anläggningsprojekt gäller i fråga om projektet i tillämpliga delar vad som stadgas i 24-27, 32-34 och 37 §§ landskapslagen om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten. Med avvikelse från 25 § i nämnda lag fastställer landskapsstyrelsen till vilket belopp landskapsunderstöd högst kan beviljas.

12 §. Förutsättning för erhållande av understöd eller lån är att idrottsanläggningen är ändamålsenlig och anpassad till regionala och lokala planer beträffande idrottsanläggningar samt uppfyller av landskapsstyrelsen fastställda villkor.

13-14 §§. Upphävda 95/1993.

15 §. Upphävvd 100/1998.

16 §. Landskapsstyrelsen ger vid behov närmare anvisningar om vad som kan anses vara godtagbara anläggningskostnader för idrottsanläggningar samt om i detta kapitel avsedda understöd och lån.

5 kap. Landskapsunderstöd till särskilda idrottsorganisationer och -föreningar

17 §. (100/1998) Landskapsstyrelsen kan besluta att landskapsunderstödet till idrottsorganisationer och -föreningar skall fördelas och utbetalas av den registrerade föreningen Ålands idrottsförbund rf, som är en samarbetsorganisation för den åländska idrotts- och motionsrörelsen. Landskapsstyrelsen skall samtidigt besluta om allmänna villkor för fördelningen och utbetalningen av understöden.

När idrottsförbundet handlägger ett ärende som består i fördelning eller utbetalning av landskapsunderstöd skall bestämmelserna i 3 kap. landskapslagen om ärendenas handläggning i landskapsstyrelsen (58/1975) iakttas i tillämpliga delar. De beslut som idrottsförbundet fattar och som gäller landskapsunderstöd till en idrottsorganisation eller -förening skall delges organisationen eller föreningen genom postens förmedling mot mottagningsbevis eller genom att iakttas ett annat delgivningsförfarande som allmänt tillämpas inom den offentliga förvaltningen för enskild delgivning.

Överförandet av befogenheter till Ålands idrottsförbund rf enligt 1 mom. skall ske genom landskapsförordning.

18 §. 1 mom. upphävt 100/1998.

För ny organisations eller förenings verksamhet beviljas inte understöd utan särskilt skäl innan organisationen eller föreningen varit verksam under minst ett år.

19 §. I 17 § avsedd organisation eller förening kan årligen beviljas landskapsunderstöd på basen av sin budget.

Vid beviljande av landskapsunderstöd skall särskilt beaktas arten och omfattningen av organisationens eller föreningens verksamhet.

20 §. Upphävvd 100/1998.

21 §. (100/1998) Landskapsstyrelsen kan besluta att en organisation eller en förening skall till landskapet återbetala mottaget landskapsunderstöd eller del därav om

a) för mottagandet av landskapsunderstöd eller förskott därav lämnats felaktiga eller vilseledande uppgifter,

b) det i samband med revision eller annars framgår att landskapsunderstöd betalats utan grund eller

c) av landskapsstyrelsen beslutade villkor för landskapsunderstöd inte följts.

Landskapsstyrelsen kan avseende belopp, som enligt 1 mom. skall återbetalas, besluta att den berörda organisationen eller föreningen dessutom skall betala en årlig ränta enligt 6 procent från ingången av den

månad under vilken ett förskott eller ett slutligt landskapsunderstöd utbetalats.

22 §. Vid beviljande av understöd beaktas såsom i 21 § nämnda godtagbara verksamhetsutgifter organisationens eller föreningens utgifter till deras bruttobelopp, med undantag av utgifterna för tävlings- och publikationsverksamhet i fråga om vilka endast en eventuell godtagbar förlust beaktas.

Utgifter på grund av affärsverksamhet eller inkomstens förvärvande är inte i 1 mom. avsedda godtagbara verksamhetsutgifter.

23 §. Innan landskapsunderstöd beviljas kan landskapsstyrelsen till organisation eller förening som föregående år erhållit understöd, erlagga förskott på understödet till högst det belopp som organisationen eller föreningen föregående år har erhållit i landskapsunderstöd.

6 kap. Landskapsunderstöd och -andel för avlönande av idrottssekreterare och -instruktör

24 §. I 17 § avsedd organisation eller förening kan beviljas landskapsunderstöd för avlönande av idrottssekreterare eller -instruktör som handhar uppgifter inom idrottsväsendet. Härvid skall bestämmelserna i 5 kap. i tillämpliga delar iakttas.

25 §. Upphävd 95/1993.

26 §. (95/1993) Kompetenskraven för i 24 § avsedd idrottssekreterare eller -instruktör är vid idrottsinstitut avlagd idrottsinstruktörsexamen eller annan lämplig utbildning och god förtrogenhet med idrottsverksamhet.

7 kap. Andra landskapsunderstöd för främjande av idrottsverksamhet

27 §. Landskapsstyrelsen kan bevilja understöd för gymnastik- och idrottsvetenskapligt planerings- och forskningsarbete samt för andra ändamål som främjar idrottsverksamheten men vilka inte nämnts i 3-6 kap.

8 kap. Särskilda bestämmelser

28 §. (100/1998) Den som är missnöjd med ett beslut som Ålands idrottsförbund rf fattat i ett ärende som gäller fördelning och utbetalning av landskapsunderstöd får söka ändring i beslutet genom besvär hos Ålands förvaltningsdomstol.

Besvärerna skall anföras inom 30 dagar från den dag då beslutet delgavs. Till ett beslut som får överklagas skall idrottsförbundet foga en i förvaltningsprocesslagen (FFS 586/1996) avsedd besvärсанvisning.

29 §. (95/1993) På aktiebolag och andra sammanslutningar i vilka kommuner är medlemmar eller delägare och i vilka kommunen eller kommunalförbund har avgörande inflytande tillämpas bestämmelserna om kommunalförbund i landskapslagen om planering av

och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten.

30 §. Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag kan vid behov utfärdas genom landskapsförordning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984.

Den som då denna lag träder i kraft utför de uppgifter som i 24 och 25 §§ avsedd idrottssekreterare eller -instruktör skall handha, anses utan hinder av de kompetenskrav som i denna lag är föreskrivna även i fortsättningen kompetent för sysslan och de av hans avlöning föranledda kostnaderna kan berättiga till landskapsunderstöd eller landskapsandel.

N36 LF om överföring av vissa förvaltningsuppgifter på Ålands idrottsförbund 21.1.1999/3.

1 §. Den registrerade föreningen Ålands idrottsförbund rf skall fördela och utbetala de understöd som enligt idrottslagen för landskapet Åland (42/1983) utgör landskapsunderstödet till idrottsorganisationer och -föreningar.

Se N 35.

2 §. Denna förordning träder i kraft den 1 februari 1999 och tillämpas första gången på fördelningen och utbetalningen av landskapsunderstödet till idrottsorganisationer och -föreningar för år 1999.

N 37 LL om Ålands kulturdelegation 16.8.1996/53

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Ålands kulturdelegation

Ålands kulturdelegation är en Ålands landskapsstyrelse underlydande myndighet som tillsätts av landskapsstyrelsen för att stöda, samordna och utveckla åländskt kulturliv.

2 §. Kulturdelegationens verksamhet

Ålands kulturdelegation skall i enlighet med av lagtinget fastställd rambudget och därtill hörande motiveringar för landskapets kultursektor samt i enlighet med landskapsstyrelsens kulturpolitiska riktlinjer och särskilda instruktioner fatta beslut i kulturfrågor. De moment i budgeten för landskapet Åland som avser medel för kulturell verksamhet benämns nedan kulturbudget.

Delegationen skall ta initiativ i kulturfrågor och skall härvid på föredragning av vederbörande tjänsteman och i enlighet med landskapsstyrelsens instruktioner därom

a) efter förslag av Ålands penningautomatförenings fördelningsråd upprätta förslag till ramar för landskapets kulturbudget,

b) efter förslag av Ålands penningautomatförenings fördelningsråd fördela de i kulturbudgeten upptagna medlen till kulturell verksamhet samt

c) upprätthålla kontakter med kommunernas kultur nämnder och med kulturella organisationer och föreningar samt samarbeta med dem i frågor som gäller främjande och utveckling av kulturlivet.

2 kap. Kulturdelegationens sammansättning

3 §. Kulturdelegationens ordinarie medlemmar

Ålands kulturdelegation tillsätts för den tid under vilken landskapsstyrelsens mandatperiod varar. Delegationen skall ha minst fem och högst sju medlemmar, av vilka en skall vara den landskapsstyrelseledamot som ansvarar för kulturfrågor. Landskapsstyrelsen utser ordföranden för delegationen bland dess medlemmar. Delegationen väljer inom sig en vice ordförande. Till delegationen kan knytas sakkunniga.

Om en medlem av delegationen avlider eller befrias från sitt uppdrag innan tiden för uppdraget är ute skall landskapsstyrelsen tillsätta en ny medlem.

4 §. Ersättare för kulturdelegationens ordinarie medlemmar

För Ålands kulturdelegations medlemmar utser landskapsstyrelsen ersättare på samma grunder som vid tillsättande av delegationens ordinarie medlemmar. Bestämmelser om delegationens medlemmar gäller i tillämpliga delar även ersättarna.

3 kap. Kulturdelegationens arbetsordning

5 §. Samman kallande

Ålands kulturdelegation sammankallas av ordföranden eller vid förfall för denne av delegationens vice ordförande. Kallelsen bör vara skriftlig och skall om möjligt ange de ärenden som skall handläggas vid sammanträdet.

6 §. Beslutförhet

Ålands kulturdelegation är beslutför då ordföranden eller vice ordföranden och minst hälften av medlem-

marna är närvarande. Vid lika röstetal avgör ordförandens röst.

Delegationens beslut skall delges landskapsstyrelsen. Delegationens verksamhetsberättelse skall årligen före utgången av mars månad delges landskapsstyrelsen.

7 §. Budget

Ålands kulturdelegation får varje år för sin verksamhet ett ramanslag ur landskapets budget och kan på anhållan beviljas tilläggsanslag.

8 §. Ersättning

Landskapsstyrelsen skall fastställa grunderna för ersättning till Ålands kulturdelegations ordförande, vice ordförande, medlemmar och sakkunniga.

4 kap. Särskilda bestämmelser

9 §. Besvär

Ett beslut som Ålands kulturdelegation fattat med stöd av denna lag kan avseende lagligheten överklagas hos Ålands förvaltningsdomstol.

10 §. Reglemente

Närmare bestämmelser om Ålands kulturdelegations verksamhet kan av landskapsstyrelsen utfärdas genom reglemente.

11 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

Åtgärder denna lag förutsätter får vidtas innan den trätt i kraft.

Medlemmarna i kulturrådet, som tillsatts enligt de bestämmelser som gällde före denna lag träder i kraft, kvarstår i sina uppdrag för en tid som motsvarar mandatperioden för den vid lagens ikraftträdande verkande landskapsstyrelsen. Efter det att denna lag trätt i kraft benämns kulturrådet Ålands kulturdelegation och verkar i tillämpliga delar enligt lagens bestämmelser. De bestämmelser om tillsättande av Ålands kulturdelegation, vilka finns i denna lag, tillämpas första gången efter det att ny landskapsstyrelse tillträder efter ikraftträdandet av denna lag.